Základní škola Praha - Kbely | Albrechtická 732, 197 00 Praha 9 | IČ: 61384780 | T: 286 852 209 | M: +420 739 054 381 | E-mail: info@skola-kbely.cz www.skola-kbely.cz |
Příspěvková organizace | č. účtu: 2000933379/0800 | Zřizovatel: Úřad MČ Prahy 19

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

„Na cestě k cíli“

od 1. 9. 2020

Motto: *Naučit se učit, umět se rozhodnout překonat neúspěch, ale především vycítit příležitost, zabrat a proměnit ji v úspěch. To jsou základní stavební kameny, které připravují naše žáky obstát v reálném životě.*

Dává nám smysl být průvodcem našich žáků, kteří si kromě získaných vědomostí odnesou i schopnost umět si poradit v různých situacích, pomáhat sobě i druhým, ale také pracovat s úspěchy i chybami a tím spoluvytvářet zodpovědnou společnost.

Právě v rukách držíte **nový kurikulární dokument, který se od předchozích školních vzdělávacích programů zcela liší.** *Školní vzdělávací program* ***„Na cestě k cíli" je zpracován v souladu s Rámcově vzdělávacím programem pro základní vzdělávání čímž zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.***

Umožňuje realizaci diferencovaného a individuálního vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky nadané a mimořádně nadané*, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje.*

Vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků a jejich individuální předpoklady*, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů.*

Nově je zpracován tak, aby ***umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností****, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.*

Boří doposud zažité hranice a již **není pouhým kutikulárním dokumentem nýbrž živým organizmem, který nově pedagogickým pracovníkům poskytuje dostatečný jak společný, tak i osobní prostor pro vlastní práci, aplikaci nových inovativních metod vzdělávání i následnou evaluaci.**

Obsah

1. **IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE** ... 4
2. **CHARAKTERISTIKA ŠKOLY** ... 5
2.1 Úplnost a velikost školy, součásti školy, umístění školy ... 5
2.2 Vybavení školy ... 5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru ... 7
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce ... 7
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty ... 8
2.6 Autoevaluace školy ... 9
3. **CHARAKTERISTIKA ŠVP** ... 16
3.1 Zaměření školy ... 16
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie ... 18
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 23
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných ... 26
3.5 Začlenění průřezových témat ... 27
3.6 Standardy pro základní vzdělávání (od 1. 9. 2013) ... 38
4. **UČEBNÍ PLÁNY** ... 39
4.1 Učební plán pro školní rok 2020/2021 ... 39
4.2 Učební plán od školního roku 2021/2022 ... 40
5. **UČEBNÍ OSNOVY** od 1. 9. 2020 (charakteristika, vzdělávací obsah) ... 42
5.1 Jazyk a jazyková komunikace ... 42
5.2 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE ... 102
5.3 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE ... 108
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT ... 133
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST ... 164
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA ... 188
5.7 UMĚNÍ A KULTŮRA ... 239
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ ... 281
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE ... 300
5.10 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY ... 316
5.11 PŘEDMĚTY SPECIÁLNÍ PEDAGOGICKÉ PÉČE ... 344
6. **HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ** ... 350
6.1 Pravidla pro hodnocení ... 350
6.2 Zásady hodnocení ... 350
6.3 Stupně klasifikace a hodnocení ... 352
6.4 Výchovná opatření ... 353
6.5 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení chování ... 354
6.6 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení prospěchu ... 354
6.7 Komisionální a opravné zkoušky ... 357
6.8 Informační systém v hodnocení ... 358
6.9 Další ustanovení ... 358
7. **NABÍDKA METOD VZDĚLÁVÁNÍ** ... 360

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:	**NA CESTĚ K CÍLI**
Obor vzdělávání:	**79 – 01 – C/01 Základní škola**

PŘEDKLADATEL

Název školy:	**Základní škola Praha - Kbely**
Adresa školy:	**Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 19**
Ředitel školy:	**Mgr. Bc. Květoslav Přibil, MBA**
Kontakty:	tel./fax: +420 286 852 209 | mobil: + 420 734 751 307 | email: info@skola-kbely.cz
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Bc. Květoslav Přibil, MBA
Autor ŠVP:	Mgr. Bc. Květoslav Přibil, Bc. Petr Šeda
Na tvorbě ŠVP se podíleli:	Mgr. Jana Březinová, Mgr. Marcela Schneiberková, Jolana Kudláčková, Mgr. Anna Rezková, DiS, Mgr. Hana Rektorysová, Mgr. Zuzana Tesárková, Mgr. Věra Prokopová, Mgr. Petra Šmoková, Mgr. Martin Novák, DiS, Mgr. Eva Kulichová, Mgr. Jarmila Rambousková, Mgr. Kateřina Novotná, Mgr. Lucie Kalčíková, Mgr. Kateřina Škořepová
Identifikační číslo:	**61 384 780**
Identifikátor právnické osoby:	**600 040 445**
Identifikační znak organizace:	**102 301 727**

ZŘIZOVATEL

Název	**Městská část Praha 19, IČ 00 231 304**
Adresa	Semilská 43/1, 197 00 Praha 19
Kontakty	podatelna@kbely.mepnet.cz | info@kbely.mepnet.cz | +420 284 08 08 11

PLATNOST DOKUMENTU	**od 1. září 2020**

PROJEDNÁNO

pedagogickým sborem	dne 25. 08. 2020
školskou radou	dne ___.___. 2020

_____

Mgr. Bc. Květoslav Přibil, MBA

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy, součásti školy, umístění školy

Základní škola Praha - Kbely je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky po třech až šesti paralelních třídách v ročníku. Její součástí kromě samotné školy je školní družina. Školní jídelny, které se nachází v budově školy a zabezpečují stravování pro žáky a zaměstnance školy, jsou samostatnou organizací.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA	IZO	102 301 727	kapacita	1 050 žáků
ŠKOLNÍ DRUŽINA	IZO	112 800 157	kapacita	470 žáků
ŠKOLNÍ JÍDELNA	IZO	102 473 579	kapacita	920 žáků

Do budoucna se počítá se zachováním pěti paralelních tříd v ročníku s přibližným počtem žáků okolo 1 050. Velká část našich žáků je trvalými obyvateli městské části Praha 19.

Škola je umístěna v klidné části Kbel mezi ulicí Toužimská a Albrechtická. Ze školy je blízko do centra městské části Prahy 19 i do centra hlavního města Prahy, ale především do přírody, která nabízí mnohé aktivity.

2.2 Vybavení školy

2.2.1 Prostorové vybavení

Škola se nachází ve dvou stavebně spojených budovách. Starší část, kde se převážně nacházejí třídy 2. stupně a nová část, která byla přistavěna v roce 2015 a nabízí bezpečný prostor pro žáky 1. - 3. tříd. Každá z 38 tříd školy má svoji kmenovou učebnu.

ODBORNÉ UČEBNY A OSTATNÍ PROSTORY ŠKOLY URČENÉ KE VZDĚLÁVÁNÍ

Učebna fyziky a chemie	učebna sloužící k výuce chemie a fyziky (vybavena na fyzikálně chemické pokusy pro běžnou výuku).
Učebna jazyků	učebna je vybavena na výuku cizích jazyků.
Pracovna informační techniky	počítačová učebna na výuku informatiky s pracovišti s PC a dalším technickým zázemím.
Cvičná kuchyně	cvičná kuchyně vybavená dvěma kompletními kuchyňskými linkami a stoly s možností prostírání.

Učebna hudební výchovy	učebna určená k výuce hudební výchovy a nácviku školních hudebních vystoupení, vybavena klavírem, plazmou a ostatními hudebními nástroji, PC spolu s audiopřehrávačem.
Keramická dílna	učebna sloužící kroužkům školní družiny.
Školní družina	samostatné učebny sloužící pro jednotlivá oddělení školní družiny - vždy pro žáky I. stupně.
Školní dílna	učebna sloužící k výuce pracovních činností.
Školní hřiště	univerzální plocha pro míčové sporty.
Venkovní učebny	nabízí prostor pro výuku celé třídy v příjemném klidu školní zahrady. Součástí je i samotně stojící altán.
Gymnastický sál	pracovní název označující sál pro výuku tělesné výchovy menšího počtu žáků.
Tělocvična	součástí školy je velká tělocvična, která je využívána ke všem tělesně výchovným aktivitám naplňující občanskou vybavenost.
Sportovní hala	od školního roku 2020/2021 je tzv. „krčkem" spojena s novou budovou školy sportovní hala. Ta kromě běžných tělesně výchovných možností nabízí horolezeckou stěnu, posilovnu, saunu, zrcadlový sál a další exkluzivní možnosti pro inovativní tělesně výchovné prvky ve vzdělávání žáků základní školy.
Logopedická učebna	interaktivní logopedická učebna je nedílnou součástí školy i školního poradenského pracoviště a patří mezi jednu z nejvyužívanějších učeben naší školy, mimo jiné je vybavena interaktivní obrazovkou.

2.2.2 Technické a materiální vybavení

Škola celkově disponuje více než 120 počítači napojenými na internet, jednou počítačovou učebnou, projekční technikou (dataprojektory, zpětnými projektory), videotechnikou (kamery, televize), audio-přehrávací technikou, interaktivní tabulí, dostatečným množstvím učebnic a učebních textů, výukových pomůcek, výukových počítačových programů, tělocvičným a jiným náčiním. Ve škole jsou zasíťovány všechny učebny, ve všech kmenových třídách je pro výuku k dispozici PC, dataprojektor a internet. Veškeré materiální a technické vybavení se průběžně doplňuje a obměňuje

2.2.3 Pedagogické a provozní zázemí

Ve škole se nachází celkem 21 kabinetů s dvěma až čtyřmi místy pro učitele, sborovna, ředitelna, dvě kanceláře pro zástupce ředitele, kanceláře výchovného poradce, psychologa a speciálního pedagoga. Všechny kabinety a sborovna jsou vybaveny počítači napojenými na internet. Pracovnice administrativy (ekonomie, personalistika, účetnictví) mají vlastní provozní zázemí stejně jako vedoucí školní jídelny, školníci, uklízečky a personál kuchyně.

2.2.4 Hygienické zázemí, pitný režim, zdraví a bezpečnost

Škola je vybavena dostatečným počtem toalet, šaten a sprch. Všechny umývárny a umyvadla ve třídách jsou vybaveny mýdlem a papírovými ručníky, většina umyvadel je opatřena rozvodem teplé a studené vody. Žáci na nové budově využívají k uložení oblečení a obuvi šatních skříněk, na staré budově využívají k témuž účelu šatních kójí. Každoročně probíhá průběžná obměna školního nábytku. Chodby jsou vybaveny sedacím nábytkem. Režim školy je zajištěn s ohledem na psychické a fyzické zdraví žáků. Během dopoledního vyučování jsou v nové i staré budově zajištěny nádoby s čaji nebo vitamínovými nápoji. Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizačními opatřeními (dozory a uzamykáním školy). V nové i staré budově je umístěn výtah, jsme bezbariérová škola.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Odborná a pedagogická kvalifikace je 97%. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je od 1. 9. 2020 orientováno na inovační procesy ve školství, jazykovou přípravu a odbornou přípravu formou celoškolním nebo individuálním vzděláváním nebo kurzy (PAU, DOKÁŽU TO, PŠU aj.). Učitelé aplikující prvky Začít spolu prošli kurzy Začít spolu, 1. stupeň kurzy Hejného matematiky. Tři učitelé druhého stupně absolvovali školení eduScrum, znalosti získané v tomto kurzu jsou aplikovány do výuky. Učitelé spolupracují nejen při vytváření výchovných a vzdělávacích strategií, tvorbě pravidel hodnocení, autoevaluace i v jiných oblastech školního života. Dále mají možnost se ovlivňovat vzájemnými hospitacemi. Věková struktura sboru je vyvážena, ve škole pracuje 80 pedagogických pracovníků.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Jsme příjemci grantu ESF: Šablony II., na které plynule naváží Šablony III., dále výzvy č. 49, Ovoce a zelenina do škol. Od roku 2020 jsme zařazeni v programu Rodiče vítání a nově jsme účastníky projektu Světová škola, který startujeme od 1. 9. 2020. Mezi projekty podporující zdraví a pohyb dětí jsme si vybrali spolupráci s projektem Atletika do škol, který od 1. 9. 2020 rozšiřujeme napříč jednotlivými ročníky. Naším cílem je navázat spolupráci na projektu zaměřeném na Digitální gramotnost. Dále žádáme o zařazení a získání značky EKOŠKOLA.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je jeden ze základních pilířů školy. Rodiče mohou po domluvě s učitelem kdykoli vstoupit do vyučování a vidět své dítě v jiné sociální roli. Tato otevřenost školy je všeobecně známá. Rodiče zveme na akce rodinné zábavy, které pro ně a jejich děti pořádáme (Zahradní slavnost, Dny otevřených dveří, Jarmarky, Kavárna…). Jsme rádi, pokud nám s organizací různých akcí nabídnou pomoc. O všech akcích školy informujeme na webových stránkách školy.

2.5.1 Spolek rodičů a přátel školy, Školská rada

Výbor občanského Spolku rodičů a přátel školy dlouhodobě dobře spolupracuje s vedením školy. Školská rada funguje na základě platné legislativy. Svolává ji předseda školské rady a jejími členy jsou tři zástupci učitelů, tři zástupci rodičů a tři zástupci zřizovatele.

2.5.2 Komunikace s rodiči, třídní schůzky, konzultační hodiny, setkání třídních důvěrníků

Chápeme, že oboustranný tok informací mezi rodinou a školou je pro školní úspěšnost žáka nesmírně důležitý. Snažíme se hledat takové způsoby komunikace, aby o všech důležitých věcech týkajících se výchovy a vzdělání byl rodič v co nejkratší době a prokazatelně informován.
V aktuálním čase vkládáme příspěvky na web školy, zpravujeme nejen rodičovskou veřejnost o školních i mimoškolních aktivitách a o všem, co se týká školního života.

Dvakrát do roka se konají třídní schůzky, konzultační schůzky TRIO; toto setkání učitele, žáka a rodiče je velmi efektivní forma schůzek. Otevřeně na základě pravidel partnerských vztahů si učitelé a rodiče vyměňují názory a informace k jednotlivým žákům. V intimnějším prostředí schůzky se snáze vyjadřují vlastní stanoviska, přání a postřehy. Rodičovské kavárny, setkání rodičů s odborníky různých oborů, realizují manželé Křížovi ve spolupráci se školou. Pravidelně probíhá setkání třídních důvěrníků s ředitelem školy. Na tomto setkání, tak dáváme třídním důvěrníkům jednotlivých tříd, prostor pro zodpovězení případných otázek.

2.5.3 Spolupráce s dalšími partnery školy

Se zřizovatelem školy, Městskou částí Praha 19 - Kbely, je dlouhodobá a velmi dobrá spolupráce. Se starostou městské části a jeho místostarosty projednáváme rozpočet školy, materiální potřeby školy, potřeby zaměstnanců školy a stavební úpravy. S ekonomickým odborem jednáme o tvorbě rozpočtu školy. S Městskou částí Praha 19 - Kbely úzce spolupracujeme při slavnostních okamžicích života školy – zahájení nového školního roku nebo slavnostním vyřazení žáků, případně při návštěvách zahraničních partnerů. Kromě toho existuje dlouhodobá a dobrá spolupráce při školních i mimoškolních akcích školy s dalšími subjekty, které zřizuje městská část. Jedná se o Městskou knihovnu, OSPOD a městskou policii. Dále spolupracujeme s Environmentálním centrem Prales. Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem je dobrá. Pravidelná spolupráce je také mezi školou a dopravním hřištěm Praha 9 - Prosek.

2.6 Autoevaluace školy

2.6.1 Hodnocení žáků

Na naší škole sledujeme, měříme a hodnotíme podle vlastních následujících kritérií:

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola uznává rozdíly v tempu, myšlení, sociálních dovednostech a kulturních vlivech u jednotlivých žáků	učitel podporuje růst každého dítěte s ohledem na jeho vývojovou úroveň	pozorování (hospitace)	průběžně
	škola s úctou, ohledem a rovnoprávně jedná s dětmi různých ras, etnického původu, kultur a socioekonomické úrovně	Dotazník	dle potřeby
škola uznává individuální potřeby dětí a vychází jim vstříc uzpůsobením vzdělávacích procesů	na základě spolupráce s poradenským zařízením vytváří škola IVP pro integrované žáky a všichni učitelé je respektují	IVP, zprávy z kontroly poraden. zařízení	1x ročně
	dětem s SPU škola nabízí individuální a podle finančních možností skupinovou reedukační péči	dokumentace reeduk. péče (tř. knihy)	1x ročně

2.6.2 Klima školy

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
pracovníci školy, žáci a rodiče se společně podílí na řízení školy a ovlivňují cestu jejího dalšího rozvoje	od 1. 10. 2020 1x měsíčně se schází Školní parlament a dává podněty vedení školy	zápisy z jednání Školního parlamentu	1x měsíčně
	minimálně 1 x ročně se schází Školská rada, které navrhují změny a dávají podněty ke zlepšení chodu školy	zápisy z jednání Školské rady	2x ročně
	rodiče, žáci a pedagogičtí pracovníci se mají možnost vyjádřit k práci školy a možným plánovaným změnám	dotazník, rozhovor, diskuse, setkání třídních důvěrníků	dle potřeby
členové společenství respektují pravidla školy	od 1. 10. 2020 žáci ve Školním parlamentu vytvářejí Pravidla slušného chování, jednotliví třídní	existence Pravidel slušného chování a jejich zakomponování	
	učitelé, vedoucí ŠD si mohou pravidla dané skupiny konkretizovat	do školního řádu, třídní pravidla	
pedagogičtí pracovníci jdou dětem příkladem vzájemným respektem, spoluprací a komunikací	vzájemná pomoc, důvěra, aktivní naslouchání	pozorování	průběžně
žák má prostor ke komunikaci s pedagogickými pracovníky i mimo vyučování	učitel je po vyučování v prostorách školy dětem k dispozici dle předchozí domluvy	pozorování	průběžně

2.6.3 Materiálně-technické podmínky

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
žáci a učitelé v max. míře využívají didaktickou techniku a pomůcky, které jsou ve škole k dispozici	počítačová učebna i odborné učebny se běžně využívají ve vyučovaných předmětech	záznam v založeném rezervačním archu	4x ročně
	žáci v rámci studijních potřeb využívají počítačovou učebnu mimo vyučování	záznam v počítačové učebně	2x ročně
	škola průběžně doplňuje knihy do školní knihovny dle požadavků vyučujících	záznam v seznamu knih knihovny	průběžně
	učitelé a žáci využívají k práci digitální fotoaparát, DVD přehrávač, CD přehrávač, interaktivní tabuli, tablety apod.	pozorování (hospitace)	průběžně

2.6.4 Průběh vzdělávání

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
učitel zavádí moderní vyučovací metody a formy vyučování	učitelé průběžně používají metody problémového vyučování, kritického myšlení, využívají aktivity kooperativního učení	pozorování (hospitace)	průběžně
žáci jsou stylem výuky vedeni ke vzájemné spolupráci	využití skupinové práce	pozorování (hospitace)	průběžně
	práce na předmětových, skupinových nebo třídních projektech	prezentace, dokumentace	průběžně
	zpravidla 1x ročně žáci spolupracují na celoškolním projektu, jehož téma je vždy vyhlášeno do 30. 9. daného školního roku	různé formy prezentace, dokumentace	1x ročně
učitelé vytvářejí příležitosti k neformálnímu učení, k upevnění sociálních vazeb	školní a mimoškolní aktivity	zápisy z porad, zápisy v třídní knize	průběžně

2.6.5 Řízení školy, pedagogičtí pracovníci, DVPP

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
pedagogičtí pracovníci se vzájemně respektují a poznávají styly práce, tím vytvářejí pozitivní klima školy	učitelé jednotlivých stupňů a také mezi I. a II. stupněm vzájemně spolupracují na jednotlivých projektech, učitelé mají možnost vzájemných hospitací	třídní kniha, hospitace, dokumentace, zápis v třídní knize	průběžně
všichni pedagogičtí pracovníci školy vytvářejí pozitivní obraz školy, podílejí se na jejím rozvoji a směřování	pedagogičtí pracovníci jsou průběžně seznamováni s plány vedení školy a mají prostor se k nim vyjádřit	zápisy z pedagogických rad nebo porad	4x ročně
	vedení školy podporuje inovativní přístupy ke vzdělávání	kritéria odměňování učitelů	průběžně
	učitelé jsou ke škole loajální	pozorování	průběžně
učitelé zlepšují kvalitu své práce dalším vzděláváním	vedení školy podporuje DVPP a zavádění poznatků z nich do života školy	plán DVPP, kritéria odměňování učitelů	1x ročně
	učitelé se účastní dalšího vzdělávání podle individuálního výběru	potvrzení účasti na vzdělávání	průběžně
	učitelé se účastní dalšího vzdělávání při společných seminářích nebo kurzech	prezenční listina	průběžně
vedení školy pravidelnou kontrolní činností směřuje ke zlepšování kvality výukového procesu	ředitel školy na začátku školního roku seznámí pedagogické a provozní zaměstnance školy s plánem kontrol a hospitací	plán kontrol a hospitací, zápisy z hospitací	1x ročně
	vedení školy ve spolupráci se Školskou radou a zřizovatelem pravidelnými konzultacemi udržuje směr vývoje školy	zápis ze ŠR a výboru SRPŠ	min. 1x ročně
	Provozní porady se konají dle potřeby	zápisy z porad	Aktuálně

	Zpravidla 1x měsíčně se konají porady vedení	zápisy z porad	1x měsíčně
	další informace se předávají ústně, pomocí internetu nebo vyvěšením na hlavní nástěnce ve sborovně	ve výroční zprávě	průběžně
pedagogičtí a provozní pracovníci informují vedení školy o nápadech, postřehách o skutečných nebo latentních problémech týkajících se chodu školy, výchovy a vzdělání žáků, komunikace s rodiči aj.	vedení školy zajišťuje finanční prostředky k chodu školy ze státní dotace, grantů a sponzorských darů	zápisy z porad	průběžně

2.6.6 Prezentace školy

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola prezentuje výsledky žákovských prací	vystavení prací žáků na chodbách školy, při Zahradní slavnosti	obměna žák. prací	průběžně
	škola od 1. 11. 2020 vydává školní časopis	časopis	min. 2x ročně
	prezentace projektů na webu školy	uskutečnění a zveřejnění prezentace	průběžně
škola informuje veřejnost o své činnosti	Vlastní webové stránky, které jsou denně aktualizovány	www stránky	1x denně
	vedoucí konkrétní školní nebo mimoškolní	www stránky a články v tisku	průběžně
	aktivity k ní umístí anotaci a fotografie na stránky školy, případně zašle do regionálního tisku – Kbelák, TV Kbely		

	vedoucí konkrétní školní nebo mimoškolní aktivity k ní umístí anotaci a fotografie na stránky školy, případně zašle do regionálního tisku - Kbelák, TV Kbely	www stránky a články v tisku	průběžně
žáci přímo oslovují veřejnost	charitativní akce	prodej artefaktů Nadace Život dětem, od 1. 9. 2020	2x ročně
	podklady pro dotazníky, ankety a výzkumy v rámci školních nebo třídních projektů	zpracované projekty	průběžně
škola pořádá akce pro žáky z okolních škol	Sportovní turnaje	záznam z akce, fotografie, video	1x ročně
žáci se zúčastňují studijních, sportovních, uměleckých soutěží	předmětové olympiády, sportovní soutěže, výtvarné, recitační a pěvecké soutěže	umístění žáků	průběžně
škola pořádá akce pro veřejnost a žáky školy	Den otevřených dveří, Zahradní slavnost, Jarmark	záznam z akce, fotografie, video, výsledková listina	min. 1x ročně
škola vytváří pro veřejnost informační a prezentační materiály	informace o škole - prezentační materiál	propagační materiál	průběžně
	Školní/třídní kalendáře	kalendář	zpravidla 1x ročně
	škola vytváří novoročenky	novoročenka	1x ročně
škola informuje rodiče o prospěchu a chování žáků	třídní schůzky	pozvánka	min.2 x ročně

2.6.7 Spolupráce s rodinou

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola nabízí rodičům zhlédnout formy a metody práce běžně užívané ve vyučování	škola 1x ročně uspořádá pro rodiče den otevřených dveří	pozvánka, foto	1x ročně
škola nabízí rodičům návštěvu vyučovacích hodin	návštěva rodičů	domluva	po domluvě
škola zve rodiče na akce pořádané školou	Den otevřených dveří, Zahradní slavnost, Jarmark	Fotodokumentace, prezenční listina	Zpravidla 1x ročně
škola dostatečně informuje rodiče o organizačních záležitostech a změnách v jejím životě	Třídní schůzky, web školy	Informační bulletin	Zpravidla 1x za 2 měsíce
škola informuje rodiče o prospěchu a chování žáků	Třídní schůzky, informační systém Bakaláři	pozvánka	min.2 x ročně

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Od školního roku 2020/2021 probíhá výuka podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání "Na cestě k cíli", vytvořeného podle RVP ZV šestičlenným týmem pedagogických pracovníků Základní školy Praha – Kbely, Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 19. Je zaváděn postupně, dle návaznosti na předchozí školní rok, obsah učiva a úroveň získaných znalostí a dovedností. Zohledněna při aplikaci nového školního vzdělávacího programu je také situace související s uzavřením škol a distančním vzděláváním v době pandemie Covid-19.

Školní vzdělávací program "Na cestě k cíli" od 1. září 2020 reflektuje na pěti nových pilířích školy:

Propojení mezi mladšími a staršími žáky

Žák prvního ročníku si začátkem září vybere z nejstarších dětí svého nového kamaráda, ochránce a pomocníka, který mu pomáhá v počátečním poznávání školního života. Může se pochlubit se svými školními úspěchy, zběžně poznává, co všechno se "velké" děti učí. Díky tomuto vztahu, který se dle předpokladu změní na obecnější přátelství mezi mladšími a staršími dětmi a cíl je také prevence šikany. Nejstarší děti se tak kromě jiného nenásilně připravují na svoje další životní role. Vytváříme tedy bezpečné prostředí a příznivé sociální klima, které je základní podmínkou kvalitního učení. Toto pravidlo se uplatňuje v dalším pilíři školy.

Propojení mezi rodiči, učiteli a žáky

Škola se snaží o naplňování ideálního vztahu, ve kterém by rodina a škola měly směřovat ke vzájemné úctě a oboustranné výměně informací. Základem vztahu je partnerský přístup mezi žáky a učiteli, mezi rodiči a učiteli založený na vzájemném respektu. Tyto vztahové interakce ovlivňují zásadním způsobem celkové působení učitelů na žáky a volbu výukových metod a postupů k hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání. Na škole nemá místo autoritativní ponižování žáků. Vytváříme takové prostředí, ve kterém žáci mohou sdělovat své názory a v relevantních situacích se podílet na spolurozhodování a spoluvytváření pravidel školního života s akceptací stanovení hranic a limitů.

Rodiče, pokud mají zájem, mohou navštěvovat hodiny výuky, kde mohou dítě poznat v jiném než rodinném prostředí. Snáze pak mohou pochopit postup vyučujícího, vztah ostatních dětí a samotné postavení svého dítěte uvnitř kolektivu. Učitel školy si po vzájemné domluvě s rodičem žáka vždy najde čas na setkání i mimo stanovené třídní schůzky. Mnohdy taková setkání sám vyvolává.

Propojení mezi školou a životem

Role školy se za poslední rok zásadně proměnila. Jedním z nejdůležitějších úkolů školy je její socializační funkce. Sociální gramotnost podle výzkumů rozhoduje o úspěchu a uplatnění žáka minimálně stejně jako tradiční cíle výuky – vědomosti a dovednosti. Škola vytváří množství aktivit, ve kterých se výuka neodehrává jenom ve školní budově. Intenzivněji se při nich rozvíjejí a upevňují žákovské kompetence. Učíme s pomocí různorodým zařazováním a výběrem témat, forem jejich prezentace, získáváním, tříděním a hodnocením informací. Žáci vycházejí do ulic, knihoven, muzeí, úřadů, a jiných institucí, vytváří a zpracovávají ankety, hovoří s pamětníky, vyhledají exponáty, vizualizují výstupy, vytváří grafy. U těchto projektů se často využívá prvek vnitřního prožitku, který je v klasické výuce těžko dosažitelný. **Využíváme tedy prvek vnitřní motivace k efektivnějšímu učení a porozumění**. Projekty nevnímáme jako ztrátu času, ale jako jedinečnou příležitost sociálně připravit žáky na reálný život.

K vytvoření specifických dovedností a upevnění získávaných kompetencí slouží dlouhodobé pravidelné aktivity školy, kterými jsou Lyžařský výcvikový kurz a Školy v přírodě.

Do této oblasti patří i aktivity CHARITATIVNÍCH AKCÍ, jako je organizování tzv. Srdíčkových dní, Peříčkových dní aj. Nezanedbatelnou součástí výuky a výchovy jsou návštěvy a exkurze zajímavých institucí nebo lokalit.

Propojení mezi domovem a světem

Jedním z předpokladů pro kvalitní profesní uplatnění je kromě jiného jazyková komunikace a počítačová gramotnost. Výuce jazyků je věnována pozornost. Angličtina se od 1. 9. 2020 učí od 1. ročníku. Od 5. ročníku si žáci mohou zvolit i druhý cizí jazyk – němčinu. V některých ročnících se daří do výuky zapojit rodilého mluvčího.

Informační výuka a následná počítačová gramotnost je založena také na smysluplném využívání počítačů ve výuce – nejen při hodinách informatiky.

Žáci školy se podle možností zúčastňují jazykových a poznávacích zahraničních výletů a exkurzí.

Propojení mezi učiteli 1. a 2. stupně

Žák procházející celým základním vzděláváním musí pociťovat jednotnost a sepjatost výchovných strategií a postupů mezi učiteli na 1. a 2. stupni. Předpokladem propojení je kvalitní týmová spolupráce mezi učiteli. Jedním z jejích prvků jsou formy vzdělávání pro

všechny pedagogické pracovníky školy, ať se jedná o dlouhodobé vzdělání (Čtením a psaním ke kritickému myšlení – RWCT), nebo krátkodobé semináře a kurzy. Dále to jsou vzájemné hospitace mezi učiteli jednotlivého stupně nebo mezi vyučujícími jednotlivých stupňů.

Klima školy úspěšně od školního roku 2019/2020 budujeme a již je z větší části příznivé, demokratické s jasně vymezenými pravidly chování žáků k sobě navzájem a k učitelům. Jsou dané pravidly chování, která vycházejí ze školního řádu. Škola je řízena na demokratických principech s vnitřní hierarchií a jasnými kompetencemi. Vyvářímе pocit sounáležitosti se školou, vytváříme partnerské vztahy, které napomůžou žákům v řešení jejich možných výchovných nebo vzdělávacích problémů. Snáze se pak otevřeně komunikuje s vyučujícím. Vytváříme pocit hrdosti na školu.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V průběhu povinné školní docházky rozvíjíme klíčové kompetence, tvoříme tak základ pro celoživotní učení, orientaci v praktickém životě, uplatnění na trhu práce. Motivujeme k učení, učíme žáky sebehodnocení. Ve výuce využíváme různých forem a metod práce, vyučujeme jak frontálně, tak i používáme práci ve dvojicích, skupinách. Vyučující zařazují do svých hodin prvky kritického myšlení (např. brainstorming, myšlenkové mapy, klíčová slova, čtení s předvídáním, pětilístek, diamant, skládankové učení, srovnávací tabulky), vždy s ohledem na vhodnost a četnost použití. Rozvíjí se tandemová výuka.

Aby byly naplněny cíle základního vzdělávání, jejichž smyslem je vyzrálá osobnost žáka na základě jeho individuálních dispozic, vedeme ho na naší škole k tomu, aby:

- v případě konfliktu argumentoval a hledal kompromis,
- neprosazoval jen sebe, dával prostor ostatním, aby se vyjádřili,
- toleroval názor druhého a nevnucoval mu svůj,
- promýšlel sdělení, myšlenky zformuloval jasně, srozumitelně, stručně,
- byl slušný, tolerantní,
- byl empatický vůči svému okolí,
- nedělal ukvapené názory, uměl si porovnat pro a proti při vytváření svého názoru,
- vyslechl okolí, teprve pak vyjádřil svůj názor, za kterým by měl stát, pokud je přesvědčen o jeho správnosti věcně argumentoval k tématu,

- poznal základní gesta, postoje a prvky neverbální komunikace,
- volil vhodné způsoby a metody k učení,
- organizoval a řídil vlastní učení,
- vyhledával a třídil informace, využíval dřívějších znalostí a vědomostí jako základny k přijímání nových poznatků a vkládal je do již známých situací -vyslovoval domněnky,
- uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků,
- experimentoval,
- využíval různé informační zdroje,
- poznával smysl a cíl učení,
- kriticky hodnotil výsledky svého učení a diskutoval o nich,
- plánoval, jak učení zdokonalovat,
- využíval metod kritického myšlení, se kterými byl seznámen při vyučování,
- využíval metod logických, matematických a empirických,
- v případě pochybností ověřoval správnost svého řešení u jiného zdroje (spolužák, učitel, kniha),
- objektivně zhodnotil svůj výkon (nepodceňoval se, nepřeceňoval se),
- sebekriticky porovnal svůj výkon s ostatními,
- sledoval vlastní pokrok při zdolávání problémů a dokázal ho slovně vyjádřit: „(ne)povedlo se mi to, protože...“,
- předvídal následky svého jednání a předcházel vzniku problému,
- nenechal se odradit nezdarem a vytrvale hledal konečné řešení,
- aktivně spolupracoval ve skupině,
- nabízel své a zároveň respektoval názory druhých -spoluvytvářel a respektoval pravidla,
- přispíval k budování motivujícího a pohodového prostředí ve skupině, aby se sám ani ostatní spolužáci nestyděli a nebáli prezentovat názor -poznal šikanu (i v začátcích), zaujal stanovisko, zastal se šikanovaného, byl schopen oznámit věc učiteli - vědomě slovně ani fyzicky neubližoval,
- vyslechl názor, a přemýšlel, jak jej využít ve prospěch svůj a celku,
- upevňoval své sebevědomí, sebedůvěru a sebeúctu,

- formuloval své myšlenky,
- pracoval podle svých možností na svém rozvoji,
- respektoval práva a kulturní rozdíly spolužáků,
- choval se slušně a ohleduplně k druhým, nepoužíval násilí,
- byl si vědom svých práv a povinností, plnil své povinnosti,
- rozhodoval o svém konání s vědomím možných následků,
- jednal zodpovědně,
- poskytl podle svých možností první pomoc, chránil zdraví své i ostatních,
- zapojil se dle svých možností do kulturních a sportovních aktivit,
- chránil životní prostředí a dodržoval pravidla s tím související,
- respektoval a chránil naše kulturní a historické památky,
- udržoval pořádek na pracovním místě,
- používal nástroje a vybavení specializovaných učeben,
- zbytečně neplýtval materiálem,
- šetřil zařízení učeben, školní prostory,
- dodržoval při práci všechna pravidla a řády,
- pracoval podle návodu a zadaných instrukcí,
- volil efektivní pracovní postup,
- nebál se vytvářet nové pracovní postupy vedoucí k cíli,
- byl schopen odvést dobrý pracovní výkon v různých situacích a podmínkách,
- prováděl běžné pracovní úkony,
- pracoval tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních,
- zhodnotil své pracovní výsledky a podle nich volil typ dalšího vzdělávání -se zodpovědnou a kvalitní prací připravoval na uplatnění ve světě práce.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot nezbytných pro rozvoj osobnosti a začlenění do společnosti. Naším cílem je vybavit každého žáka souborem těchto kompetencí tak, aby měl kvalitní základ pro svůj další rozvoj po opuštění základní školy, aby se dokázal dobře orientovat v životě, uplatnit se na trhu práce a byl motivován k celoživotnímu učení.

Kompetence k učení

je důležitou kompetencí pro další vzdělávání a celoživotní učení. Vedeme žáka k tomu, aby:

- vyhledával a třídil informace, využíval dřívějších znalostí a vědomostí jako základny k přijímání nových poznatků a vkládal je do již známých situací -propojoval informace, volně domýšlel,
- vyslovoval domněnky,
- aplikoval naučené v praxi,
- uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků,
- samostatně pozoroval,
- experimentoval,
- využíval různé informační zdroje,
- poznával smysl a cíl učení,
- plánoval si, jak své učení zdokonalovat,
- kriticky hodnotil výsledky svého učení a diskutoval o nich.

Kompetence k řešení problémů

využitím projektů ve výuce, na různých zážitkových akcích školy vytváříme podmínky k tomu, aby se žák učil rozvíjet tuto kompetenci. Naším cílem je vést ho k tomu, aby:

- hledal různá řešení problémů v různých situacích, jak ve vyučovacím procesu, tak v životě využíval metod logických, matematických a empirických,
- předvídal následky svého jednání, předcházel tím vzniku problému,
- nenechal se odradit nezdarem a vytrvale hledal konečné řešení,
- osvědčené postupy užíval v podobných situacích,

- pracoval s PC (výukové programy, internet),
- poznal šikanu (i v začátcích), zaujal stanovisko, zastal se šikanovaného, byl schopen oznámit věc učiteli,
- vyhledával informace z knih a časopisů,
- pracoval s cizojazyčným slovníkem, s různými atlasy,
- využíval metod kritického myšlení, se kterými byl seznámen při vyučování.

Při sebehodnocení vedeme žáka k tomu, aby:

- objektivně zhodnotil svůj výkon (nepodceňoval se, nepřeceňoval se),
- sebekriticky porovnával svůj výkon s ostatními,
- sledoval vlastní pokrok při zdolávání problémů a dokázal ho slovně vyjádřit: „(ne) povedlo se mi to, protože...".

Kompetence komunikativní

je nezbytná pro úspěšné začlenění jedince do společnosti. Naším cílem je, aby žák:

- dokázal účinně a všestranně komunikovat v různých situacích, s různými lidmi. Využíváme v hodinách skupinové práce, kde se žák učí nejen komunikovat s vrstevníky, ale i toleranci a empatii,
- promýšlel sdělení, myšlenky formuloval jasně, srozumitelně, stručně,
- byl při komunikaci slušný při jednání s dospělými,
- nedělal ukvapené názory, uměl si porovnat pro a proti při vytváření svého názoru -vyslechl jiné názory a diskutoval o nich.

Kompetence sociální a personální

je založena na mezilidských vztazích, schopnosti fungovat úspěšně v kolektivu. Klademe důraz na respektování a spoluvytváření pravidel, rozvoj aktivní spolupráce ve skupině, vedeme žáka k tomu, aby:

- přispíval k budování motivujícího a pohodového prostředí ve skupině, aby se sám ani ostatní spolužáci nestyděli a nebáli vyjádřit svůj názor -uměl požádat o pomoc a také ji poskytnout potřebnému,
- vědomě neubližoval ani slovně,
- upevňoval své sebevědomí, sebedůvěru a sebeúctu,
- dokázal být dobrým „týmovým hráčem".

Kompetence občanské

rozvíjejí vztah jedince ke společnosti, právům, povinnostem a k druhým lidem. Vedeme žáka k tomu, aby:

- se projevoval jako svobodná osobnost, které si je vědoma svých práv, ale také povinností,
- respektoval práva a kulturní rozdíly spolužáků,
- se choval slušně a ohleduplně k druhým, nepoužíval násilí,
- rozhodoval o svém konání s vědomím možných následků,
- jednal zodpovědně,
- chránil zdraví své i ostatních,
- chránil životní prostředí a dodržoval pravidla s tím související.

Kompetence pracovní

zakládá jednu z možností, jak se uplatnit na trhu práce. Vedeme žáka k tomu, aby:

- rozvíjel své schopnosti a prakticky využil nabytých vědomostí tak, aby se v budoucnu dobře uplatnil na trhu práce,
- zhodnotil své pracovní výsledky a podle nich volil typ dalšího vzdělávání,
- se zodpovědně a kvalitní prací připravoval na uplatnění ve světě práce,
- udržoval pořádek na pracovním místě,
- dodržoval při práci všechna pravidla a řády,
- se nebál vytvářet nové pracovní postupy vedoucí k cíli,
- byl schopen odvést dobrý pracovní výkon v různých situacích a podmínkách,
- pracoval tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční

náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňujeme i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Účelem podpory vzdělávání žáků s SVP je maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

3.3.1 Podpůrná opatření 1. stupně

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení; zahrnují také podporu žáků z důvodů akcelerovaného vývoje školních dovedností. Obtíže žáka jsou dále vyvolané zejména aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhují pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole (výchovný poradce, metodik prevence) a zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí.

3.3.2 Podmínky k zajištění podpůrných opatření

- Zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP).
- Pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů.
- Materiální podpora se poskytuje podle podmínek školy.

Poskytování poradenské pomoci ve škole zajišťují zejména poradenští pracovníci školy: školní metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování, speciální pedagog a výchovný poradce se věnují podpoře žáků a pedagogických pracovníků při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření. Poradenský pracovník školy spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka. Pravidelně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve školách.

Klade se důraz na individualizaci výuky (zahrnuje zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.).

Volí se taková forma práce, která umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů.

3.3.3 Plán pedagogické podpory

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci speciálního pedagoga a výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

PLPP obsahuje popis obtíží žáka, podpůrná opatření a cíle podpory. S PLPP seznámí třídní učitel zákonného zástupce. Třídní učitel společně s ostatními vyučujícími daného žáka a výchovným poradcem nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda PLPP vede k daným cílům, případně doporučí zákonným zástupcům žáka návštěvu poradenského zařízení.

3.3.4 Individuální vzdělávací plán

Zařazení žáků do 2. a vyššího stupně pedagogické podpory se děje na základě vyšetření v poradenském zařízení. Podle vyšetření a doporučení poradny je těmto žákům vypracován IVP. Na jeho tvorbě se podílí speciální pedagog, výchovný poradce, třídní učitel a vyučující jednotlivých předmětů. V IVP uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v ŠPZ, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, termíny reedukační péče. Dále je přesně definováno, v jakých předmětech se upravuje obsah, rozsah učiva a způsob hodnocení žáka. Učitelé těchto žáků jsou seznámeni s IVP, který respektuje žákovské potřeby na vzdělávání, a konzultují další záležitosti se speciálním pedagogem a výchovným poradcem.

IVP je vyhodnocován 2x ročně. Vyučující zhodnotí, jak jsou naplňovány cíle podpory, a třídní učitel poté konzultuje se zákonným zástupcem na schůzce Trio. 1x ročně vyhodnocuje IVP výchovný poradce s pracovníkem ŠPZ.

Žákům zařazeným do 2. a vyššího stupně podpůrných opatření na základě doporučení ŠPZ poskytujeme pedagogickou intervenci v rozsahu definovaném v tomto doporučení.

3.3.5 Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Při vzdělávání žáků s LMP zohledníme jejich problémy v učení.

Mezi podpůrná opatření, která kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením používáme, zařadíme posilování kognitivních schopností, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů, pravidelné a systematické doučování ve škole, podporu přípravy na školu v rodině, podporu osvojování jazykových dovedností, podporu poskytovanou v součinnosti asistenta pedagoga.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). V naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti, technické novinky…), jsou pověřováni vedením a řízením skupin či přípravou soutěží do vyučovacích hodin.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívávat píseň. Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách. Žáci nadaní spíše technicky a manuálně zruční jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou.

Pohybově nadaní žáci jsou podporovaní v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy, nebo mimo ni.

Usměrňujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším a spolupracovat s nimi. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Na základě doporučení PPP nebo SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.5 Začlenění průřezových témat

3.5.1. Osobnostní a sociální výchova

3.5.1.1 Rozvoj schopností poznávání - integrace do výuky

ČESKÝ JAZYK

1. ročník	Nauka o slově
2. ročník	Nauka o slově
	Význam slov
3. ročník	Význam slov
4. ročník	Plynulé čtení
	Slovní druhy
	Vyjmenovaná slova
5. ročník	Plynulé čtení
	Vyjmenovaná slova
6. ročník	Úvod o českém jazyce
	Zvuková stránka jazyka

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník	Rozmanitost přírody
5. ročník	Rozmanitost přírody

VLASTIVĚDA

4. ročník	Místo kde žijeme

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

6. ročník	Život ve společnosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

8. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
9. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti

MATEMATIKA

1. ročník	Čas
	Orientace v prostoru
	Číslo 0-20
2. ročník	Číselný obor 0-100
	Rýsování úseček a měření jejich délek
3. ročník	Číselný obor 0-1 000
	Násobení a dělení
4. ročník	Číselný obor do 1 000 000
	Zlomky
5. ročník	Přirozená čísla
	Desetinná čísla
8. ročník	Lineární rovnice

PRVOUKA

1. ročník	Lidé a čas
2. ročník	Lidé a čas
3. ročník	Lidé kolem nás
	Lidé a čas
	Rozmanitost přírody

ANGLICKÝ JAZYJK

3. ročník	Jednoduchá sdělení
	Slovní zásoba a tvoření slov
	Gramatické struktury
4. ročník	Gramatické struktury
5. ročník	Gramatické struktury

CHEMIE

8. ročník	Pozorování, pokus a bezpečnost práce
	Částicové složení látek a chemické prvky
	Chemické reakce
	Soli, stupnice pH
9. ročník	Výpočty
	Uhlovodíky - organické sloučeniny
	Deriváty uhlovodíků
	Rychlost chemických reakcí
	Chemie a společnost

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. ročník	Vokální činnosti
2. ročník	Vokální činnosti
3. ročník	Vokální činnosti
5. ročník	Vokální činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

	Šikana a kyberšikana

PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. ročník	Práce s drobným materiálem
	Konstrukční činnosti
2. ročník	Konstrukční činnosti
	Práce s drobným materiálem
3. ročník	Práce s drobným mater.
	Konstrukční činnosti
4. ročník	Práce s drobným mater.
	Konstrukční činnosti
5. ročník	Práce s drobným mater.
	Konstrukční činnosti

PŘÍRODOPIS

6. ročník	Obecná biologie
	Biologie hub
	Biologie rostlin
	Biologie živočichů
	Praktické poznávání přírody
7. ročník	Biologie rostlin
	Biologie živočichů
	Praktické poznávání přírody
9. ročník	Neživá příroda

3.5.1.2 Sebepoznání a sebepojetí - integrace do výuky

ANGLICKÝ JAZYK
7. ročník Jednoduchá sdělení

ČESKÝ JAZYK
6. ročník Stylistické útvary

TĚLESNÁ VÝCHOVA
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

HUDEBNÍ VÝCHOVA
9. ročník Vokální činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
7. ročník Dospívání

3.5.1.3 Seberegulace a sebeorganizace

ČESKÝ JAZYK
6. ročník Stylistické útvary
8. ročník Stylistické útvary
9. ročník Skladba

PRVOUKA
1. ročník Lidé kolem nás

HUDEBNÍ VÝCHOVA
7. ročník Hudebně pohybové činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Auto-destruktivní závislosti

TĚLESNÁ VÝCHOVA
4. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
6. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
8. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

PRACOVNÍ ČINNOSTI
1. ročník Práce s drobným materiálem
Příprava pokrmů
2. ročník Příprava pokrmů
Práce s drobným materiálem
3. ročník Práce s drobným materiálem
Příprava pokrmů
4. ročník Práce s drobným materiálem
Příprava pokrmů
5. ročník Práce s drobným materiálem
6. ročník Jednoduché pracovní operace a postupy

3.5.1.4 Psychohygiena

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník Člověk a jeho zdraví
5. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PRVOUKA

1. ročník Lidé kolem nás
Člověk a jeho zdraví
2. ročník Lidé kolem nás
Člověk a jeho zdraví

OBČANSKÁ VÝCHOVA

6. ročník Život ve společnosti
8. ročník Člověk a citový život

PŘÍRODOPIS

Biologie člověka

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
2. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
4. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
6. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
8. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. ročník Vokální činnosti
2. ročník Vokální činnosti
3. ročník Vokální činnosti
4. ročník Vokální činnosti
5. ročník Vokální činnosti
6. ročník Vokální činnosti
7. ročník Vokální činnosti
8. ročník Vokální činnosti
9. ročník Vokální činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Tělesná a duševní hygiena
Denní režim

3.5.1.5 Kreativita

ČESKÝ JAZYK

7. ročník	Stylistické útvary
8. ročník	Stylistické útvary

MATEMATIKA

3. ročník	Nestandardní úlohy
4. ročník	Nestandardní úlohy
5. ročník	Nestandardní úlohy

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. ročník	Instrumentální činnosti
	Hudebně pohybové činnosti
2. ročník	Instrumentální činnosti
	Hudebně pohybové činnosti
3. ročník	Instrumentální činnosti
	Hudebně pohybové činnosti
4. ročník	Instrumentální činnosti
	Hudebně pohybové činnosti
5. ročník	Instrumentální činnosti
	Hudebně pohybové činnosti
6. ročník	Instrumentální činnosti
7. ročník	Instrumentální činnosti
8. ročník	Instrumentální činnosti
9. ročník	Instrumentální činnosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. ročník	Uplatňování subjektivity
2. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
3. ročník	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků
4. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
5. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků
6. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků
7. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků
8. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků
9. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků

PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. ročník	Práce s drobným materiálem
	Konstrukční činnosti
2. ročník	Konstrukční činnosti
	Práce s drobným materiálem
3. ročník	Práce s drobným materiálem
	Konstrukční činnosti
4. ročník	Práce s drobným materiálem
	Konstrukční činnosti
5. ročník	Práce s drobným materiálem
	Konstrukční činnosti
6. ročník	Technické náčrty a výkresy

3.5.1.6 Poznávání lidí

ANGLICKÝ JAZYK

6. ročník	Jednoduchá sdělení
	Tematické okruhy
8. ročník	Jednoduchá sdělení

ČESKÝ JAZYK

2. ročník	Druhy vět
3. ročník	Rozvíjení hlasu
	Věta a souvětí
	Základy literatury
6. ročník	Skladba

NĚMECKÝ JAZYK

Tematické okruhy

VLASTIVĚDA

4. ročník	Lidé kolem nás

DĚJEPIS

7. ročník	Raný novověk
6. ročník	Naše škola, naše obec
8. ročník	Člověk a rodinný život
	Člověk a občanský život

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Mezilidské vztahy
Vztahy ve dvojici

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. ročník	Činnosti ovlivňující zdraví
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Činnosti podporující pohybové učení
2. ročník	Činnosti ovlivňující zdraví
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. ročník	Činnosti ovlivňující zdraví
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Činnosti podporující pohybové učení

3.5.1.7 Mezilidské vztahy

ANGLICKÝ JAZYK
4. ročník Jednoduchá sdělení

ČESKÝ JAZYK
9. ročník Stylistické útvary

NĚMECKÝ JAZYK
Jednoduchá sdělení

PRVOUKA
1. ročník Lidé kolem nás
2. ročník Lidé kolem nás

NĚMECKÝ JAZYK
Tematické okruhy

VLASTIVĚDA
4. ročník Lidé kolem nás
5. ročník Lidé kolem nás

OBČANSKÁ VÝCHOVA
6. ročník Život ve společnosti
8. ročník Člověk a citový život
Člověk a rodinný život
Člověk a občanský život

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Mezilidské vztahy
Vztahy ve dvojici
Sexuální dospívání a reprodukční zdraví

TĚLESNÁ VÝCHOVA
Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

PRACOVNÍ ČINNOSTI
Příprava pokrmů

3.5.1.8 Komunikace

ČESKÝ JAZYK
1. ročník Komunikační situace
Nauka o slově
Reprodukce textu
2. ročník Komunikační situace
Komunikační prostředky a výrazy
Nauka o slově
Význam slov
Mluvený projev
Reprodukce textu
Líčení atmosféry textu
3. ročník Komunikační situace
Komunikační pravidla
Rozvíjení hlasu
Základy literatury
Význam slov
Mluvený projev
4. ročník Pravidla dialogu
Členění vět
Tvořivé činnosti
5. ročník Pravidla dialogu
Členění vět
6. ročník Zvuková stránka jazyka
7. ročník Nauka o tvoření slov
9. ročník Stylistické útvary

ANGLICKÝ & NĚMECKÝ JAZYK
3. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov
4. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
5. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov
6. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
7. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
8. ročník Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy
9. ročník Jednoduchá sdělení

HUDEBNÍ VÝCHOVA
Instrumentální činnost
Hudebně pohybové činnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
Šikana a kyberšikana
Mezilidské vztahy
Vztahy ve dvojici

TĚLESNÁ VÝCHOVA
6. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
8. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení

3.5.1.9 Kooperace a kompetice

ANGLICKÝ JAZYK

4. ročník Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov
5. ročník Tematické okruhy
Slovní zásoba a tvoření slov

ČESKÝ JAZYK

2. ročník Druhy vět
3. ročník Věta a souvětí
4. ročník Tvořivé činnosti
5. ročník Tvořivé činnosti s literárním textem
6. ročník Skladba

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. - 5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Stát a hospodaření

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vlastnosti materiálu

3.5.1.10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ANGLICKÝ JAZYK

Tematické okruhy

ČESKÝ JAZYK

Skladba

MATEMATIA

3. ročník Nestandardní úlohy
4. ročník Nestandardní úlohy
5. ročník Nestandardní úlohy
8. ročník Lineární rovnice

PŘÍRODOVĚDA

Rozmanitost přírody

PRVOUKA

2. ročník Místo, kde žijeme
Lidé a čas
3. ročník Lidé kolem nás

CHEMIE

8. ročník Chemické reakce
9. ročník Redoxní reakce a elektřina

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Auto-destruktivní závislosti

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Konstrukční činnosti

PŘÍRODOPIS

6. ročník Praktické poznávání přírody
7. ročník Praktické poznávání přírody

3.5.1.11 Hodnoty, postoje, praktická etika

ANGLICKÝ JAZYK

1. ročník Vyprávění
Reprodukce textu
2. ročník Vyprávění
Reprodukce textu
Líčení atmosféry textu
3. ročník Rozvíjení hlasu
Základy literatury
Vyprávění
6. ročník Stylistické útvary

DĚJEPIS

9. ročník Dějiny 20. století
Československo a svět v době světových válek

FYZIKA

8. ročník Teplo. Práce. Výkon
Elektrický proud

OBČANSKÁ VÝCHOVA

7. ročník Člověk a morálka
8. ročník Člověk a rodinný život
Člověk a občanský život
9. ročník Životní perspektivy

3.5.2. Výchova demokratického občana

3.5.2.1 Občanská společnost a škola

PRVOUKA		OBČANSKÁ VÝCHOVA	
1. ročník	Lidé kolem nás	6. ročník	Naše škola, naše obec
2. ročník	Místo, kde žijeme		Náš region, naše vlast
	Lidé kolem nás	9. ročník	Stát a právo

3.5.2.2 Občan, občanská společnost a stát

DĚJEPIS		OBČANSKÁ VÝCHOVA	
	Československo a svět ve 2. polovině 20. století	7. ročník	Člověk a lidská práva
		8. ročník	Člověk a pracovní život
			Člověk a právo

3.5.2.3 Formy participace občanů v politickém životě

OBČANSKÁ VÝCHOVA	
6. ročník	Náš region, naše vlast
7. ročník	Člověk a lidská práva

3.5.2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

DĚJEPIS		OBČANSKÁ VÝCHOVA	
	Starověké Řecko	7. ročník	Člověk a lidská práva
	Starověký Řím	8. ročník	Člověk a pracovní život
			Člověk a právo

3.5.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3.5.3.1 Evropa a svět nás zajímá

DĚJEPIS		PRVOUKA		DĚJEPIS	
8. ročník	Liter. výchova	3. ročník	Rozmanitost přírody	6. ročník	Starověk
9. ročník	Obecné výklady o jazyce			7. ročník	Středověk 13. -15. st.
		VLASTIVĚDA		8. ročník	Novověk
ZEMĚPIS		5. ročník	Místo, kde žijeme	9. ročník	Dějiny 20. století, Československo
5. ročník	Místo, kde žijeme				

3.5.3.2 Objevujeme Evropu a svět

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK
Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy

HUDEBNÍ VÝCHOVA
Poslechové činnosti

OBČANSKÁ VÝCHOVA
7. ročník Člověk a lidská práva
8. ročník Člověk a pracovní život
Člověk a právo

VLASTIVĚDA
5. ročník Místo, kde žijeme

DĚJEPIS
9. ročník Československo a svět ve 2. polovině 20. století

OBČANSKÁ VÝCHOVA
Nadnárodní společnosti

ZEMĚPIS
Evropa

3.5.3.3 Jsme Evropané

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK
Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy

VLASTIVĚDA
Místo kde žijeme

DĚJEPIS
7. ročník Středověk 5. - 12. století
8. ročník Počátky 20. století
9. ročník Československo a svět ve 2. polovině 20. století

OBČANSKÁ VÝCHOVA
Nadnárodní společnosti

FYZIKA
6. ročník Měření fyzikálních veličin
7. ročník Síla. Skládání sil.
8. ročník Teplo. Práce. Výkon
9. ročník Jaderná energie

3.5.4. Multikulturní výchova

3.5.4.1 Kulturní diference

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK
Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy

ČESKÝ JAZYK
Liter. výchova - vývojová období

PŘÍRODOVĚDA
5. ročník Člověk a jeho zdraví

HUDEBNÍ VÝCHOVA
Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
Poslechové činnosti

DĚJEPIS
6. ročník Starověké Řecko
Starověký Řím
7. ročník Středověk 5. - 12 .století

OBČANSKÁ VÝCHOVA
6. ročník Kulturní život
7. ročník Člověk a morálka

ZEMĚPIS
Severní Amerika

3.5.4.2 Lidské vztahy

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK
Jednoduchá sdělení
Tematické okruhy

ČESKÝ JAZYK
Liter. výchova- vývoj literatury ve 20. století

OBČANSKÁ VÝCHOVA
7. ročník Člověk a lidská práva
8. ročník Člověk a pracovní život
Člověk a právo

PRVOUKA
1. ročník Místo, kde žijeme

VLASTIVĚDA
Lidé kolem nás

3.5.4.3 Etnický původ

DĚJEPIS		OBČANSKÁ VÝCHOVA	PŘÍRODOPIS	ZEMĚPIS
6. ročník	Pravěk- vznik světa a vývoj člověka	Kulturní život	Genetika Biologie člověka	Evropa

3.5.4.4 Multikulturalita

ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK		OBČANSKÁ VÝCHOVA
6. ročník	Liter. výchova - liter. druhy a formy	Kulturní život
7. ročník	Liter. výchova	
8. ročník	Nauka o tvoření slov, slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis	
9. ročník	Slovní zásoba a význam slova	

3.5.4.5 Princip sociálního smíru a solidarity

OBČANSKÁ VÝCHOVA	ZEMĚPIS
Člověk a pracovní život	Evropa

3.5.5. Environmentální výchova

3.5.5.1 Ekosystémy

PŘÍRODOVĚDA		PŘÍRODOPIS		ZEMĚPIS
4. ročník	Rozmanitost přírody	6. ročník	Obecná biologie	Biosféra
		7. ročník	Biologie rostlin	
PRVOUKA			Biologie živočichů	
2. ročník	Rozmanitost přírody		Praktické poznávání přírody	
		9. ročník	Základy ekologie	

3.5.5.2 Základní podmínky života

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví
5. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PŘÍRODOPIS

6. ročník Obecná biologie
Praktické poznávání přírody
9. ročník Základy ekologie

DĚJEPIS

7. ročník Středověk 5. - 12. století
8. ročník Novověk
9. ročník Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek

ZEMĚPIS

Biosféra

FYZIKA

6. ročník Vlastnosti látek a těles
7. ročník Mechanické vlastnosti plynů
8. ročník Vnitřní energie. Teplo

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Pěstitelské práce

3.5.5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PRVOUKA

1. ročník Rozmanitost přírody

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Globální problémy

PŘÍRODOPIS

6. ročník Obecná biologie
8. ročník Biologie člověka
9. ročník Neživá příroda
Základy ekologie

ZEMĚPIS

Biosféra

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Úloha techniky v životě člověka

CHEMIE

8. ročník Pozorování, pokus a bezpečnost práce
Směsi
Chemické reakce
Roztoky a anorganické sloučeniny
Soli, stupnice pH
9. ročník Uhlovodíky - organické sloučeniny
Deriváty uhlovodíků
Plasty

CHEMIE

8. ročník Změny skupenství látek
Počasí kolem nás
9. ročník Střídavý proud
Jaderná energie
Soli, stupnice pH
9. ročník Uhlovodíky - organické sloučeniny

3.5.5.4 Vztah člověka k prostředí

PŘÍRODOVĚDA

Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

PRVOUKA

Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

FYZIKA

8. ročník Změny skupenství látek
9. ročník Střídavý proud
Jaderná energie

ZEMĚPIS

Biosféra

CHEMIE

8. ročník Částicové složení látek a chemické prvky
Chemické reakce
9. ročník Uhlovodíky - organické sloučeniny
Deriváty uhlovodíků
Plasty
Termické reakce
Chemie a společnost

PŘÍRODOPIS

6. ročník Obecná biologie
Biologie rostlin
Biologie živočichů
7. ročník Biologie rostlin
8. ročník Biologie člověka
9. ročník Neživá příroda
Základy ekologie

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. ročník Ověřování komunikačních účinků
6. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
8. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Výživa a zdraví

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Pěstitelské práce, Úklid domácnosti, Odpad a jeho ekologická likvidace

3.5.6. Mediální výchova

3.5.6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

ČESKÝ JAZYK
9. ročník Liter. výchova - liter. druhy a žánry

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Práce s internetovým prohlížečem

OBČANSKÁ VÝCHOVA
Kulturní výchova

FYZIKA
Počasí kolem nás

ZEMĚPIS
Společenské a hospodářské prostředí

3.5.6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ČESKÝ JAZYK
Poslech textu

OBČANSKÁ VÝCHOVA
Životní perspektivy

FYZIKA
Počasí kolem nás

ZEMĚPIS
Společenské a hospodářské prostředí

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Práce s internetovým prohlížečem

3.5.6.3 Stavba mediálních sdělení

ČESKÝ JAZYK
Liter. výchova - liter. druhy a žánry

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Práce s internetovým prohlížečem

3.5.6.4 Vnímání autora mediálních sdělení

ČESKÝ JAZYK
Základní literární pojmy

HUDEBNÍ VÝCHOVA
Poslechové činnosti

3.5.6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Práce s internetovým prohlížečem

PŘÍRODOVĚDA
Člověk a zdraví

OBČANSKÁ VÝCHOVA
6. ročník Kulturní život
9. ročník Stát a právo
Životní perspektivy

HUDEBNÍ VÝCHOVA
Poslechové činnosti

3.5.6.6 Tvorba mediálního sdělení

ČESKÝ JAZYK	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	MATEMATIKA	PROGRAMOVÁNÍ
Komunikační žánry	Tvorba WWW stránek	Krychle a kvádr	7. ročník Prezentace pomocí počítače 8. ročník Vektorová grafika Rastrová grafika

3.5.6.7 Práce v realizačním týmu

ČESKÝ JAZYK	ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK	MATEMATIKA	PROGRAMOVÁNÍ
Komunikační žánry	Tematické okruhy Slovní zásoba a tvoření slov	Krychle a kvádr	Vektorová grafika Rastrová grafika

3.6 Standardy pro základní vzdělávání (od 1. 9. 2013)

MŠMT. 2011. Standardy pro základní vzdělávání [online]. [cit. 12. 6. 2013]. Dostupné z internetových zdrojů <**http://www.msmt.cz/vzdelavani/standardy-prozakladni-vzdelavani-1**>.

4. UČEBNÍ PLÁNY

4.1 Učební plán pro školní rok 2020/2021

Vzdělávací oblasti	Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	celkem 1. st.	6.	7.	8.	9.	celkem 2. st.
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	8	7	8	7	7	**37**	4	4	5	5	**18**
	anglický jazyk	1	2	3	3	3	**12**	3	3	3	3	**12**
	německý jazyk	0	0	0	0	0	**0**	0	0	3	3	**6**
Matematika a její aplikace	matematika	4	5	5	5	5	**24**	4	4	5	5	**18**
Informační a komunikační technologie	informatika	0	0	0	0	1	**1**	1	0	0	0	**1**
Člověk a jeho svět	prvouka	2	2	2	0	0	**6**	0	0	0	0	**0**
	vlastivěda	0	0	0	2	2	**4**	0	0	0	0	**0**
	přírodověda	0	0	0	1	1	**2**	0	0	0	0	**0**
Člověk a společnost	dějepis	0	0	0	0	0	**0**	2	2	2	2	**8**
	výchova k občanství	0	0	0	0	0	**0**	1	1	1	1	**4**
Člověk a příroda	fyzika	0	0	0	0	0	**0**	1	2	2	2	**7**
	chemie	0	0	0	0	0	**0**	0	0	2	2	**4**
	přírodopis	0	0	0	0	0	**0**	2	2	2	1	**7**
	zeměpis	0	0	0	0	0	**0**	2	2	2	1	**7**
Umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	1	1	1	1	**4**
	výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**7**	2	2	1	1	**6**
Člověk a zdraví	výchova ke zdraví	0	0	0	0	0	**0**	1	0	1	0	**2**
	tělesná výchova	3	3	3	3	3	**15**	3	3	3	3	**12**
Člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	**5**	1	1	0	0	**2**
	volba povolání	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	1	**0**

Volitelné předměty											
Badatelství z fyziky	0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Německý jazyk	0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Programování	0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Seminář z českého jazyka	0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Příprava na přijímací zkoušky z matematiky	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0,5	**0,5**
Příprava na přijímací zkoušky z českého jazyka	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0,5	**0,5**
Celková povinná časová dotace	**21**	**22**	**24**	**25**	**26**	**118**	**29**	**28**	**34**	**32**	**126**

4.2 Učební plán od školního roku 2021/2022

Vzdělávací oblasti	**Předmět**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**celkem 1. st.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**celkem 2. st.**
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	8	7	8	7	7	**37**	4	4	5	5	**18**
	anglický jazyk	1	2	3	3	3	**12**	3	3	3	3	**12**
	německý jazyk	0	0	0	0	0	**0**	0	0	3	3	**6**
Matematika a její aplikace	matematika	4	5	5	5	5	**24**	4	4	5	5	**18**
Informační a komunikační technologie	informatika	0	0	0	0	1	**1**	1	0	0	0	**1**
Člověk a jeho svět	prvouka	2	2	2	0	0	**6**	0	0	0	0	**0**
	vlastivěda	0	0	0	2	2	**4**	0	0	0	0	**0**
	přírodověda	0	0	0	1	1	**2**	0	0	0	0	**0**
Člověk a společnost	dějepis	0	0	0	0	0	**0**	2	2	2	2	**8**
	výchova k občanství	0	0	0	0	0	**0**	1	1	1	1	**4**
Člověk a příroda	fyzika	0	0	0	0	0	**0**	1	2	2	2	**7**

	chemie	0	0	0	0	0	**0**	0	0	2	2	**4**
	přírodopis	0	0	0	0	0	**0**	2	2	2	1	**7**
	zeměpis	0	0	0	0	0	**0**	2	2	2	1	**7**
Umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	1	1	1	1	**4**
	výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**7**	2	2	1	1	**6**
Člověk a zdraví	výchova ke zdraví	0	0	0	0	0	**0**	1	0	0	0	**1**
	tělesná výchova	3	3	3	3	3	**15**	3	3	3	3	**12**
Člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	**5**	1	1	0	0	**2**
	volba povolání	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	**1**
Volitelné předměty												
Badatelství z fyziky		0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Německý jazyk		0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Programování		0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Seminář z českého jazyka		0	0	0	0	0	**0**	1	1	0	0	**3**
Příprava na přijímací zkoušky z matematiky		0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0,5	**0,5**
Příprava na přijímací zkoušky z českého jazyka		0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0,5	**0,5**
Celková povinná časová dotace		**21**	**22**	**24**	**25**	**26**	**118**	**29**	**28**	**33**	**32**	**125**

5. UČEBNÍ OSNOVY od 1. 9. 2020 (charakteristika, vzdělávací obsah)

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace se na naší škole realizuje v povinných vyučovacích předmětech český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk. Vyučovací předměty sledují společný cíl - poskytnout žákům možnost získat dovednosti v jazyce, který je základním nástrojem vzdělávání ve všech oborech. Jazykové vzdělávání umožní žákům formulovat myšlenky a pocity, názory. Jazykové vyjádření je úzce svázáno s myšlením a je jedním z jeho prostředků. **Význam jazykové přípravy** je proto zohledněn v průběhu vyučování. Je nutné jej chápat v rovině kulturní, společenské i psychické.

Do oblasti patří tyto vyučovací předměty – obory:

- Český jazyk
- Anglický jazyk - Cizí jazyk (1. - 9. třída),
- Německý jazyk - Další cizí jazyk (8. - 9. třída)

Vyučování cizích jazyků probíhá v těsné návaznosti na český jazyk, dějepis, zeměpis, hudební a výtvarnou výchovu.

Výuka cizích jazyků je na naší škole dále posilována možností využít
video a audiotechniku, možností využít počítačovou, jazykovou či interaktivní učebnu.

Při výuce jazyků klademe důraz především na následující životní kompetence – komunikace, kooperace, kompetice, tvořivost, řešení problémů, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchovu.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě. Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby

dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřeb.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení zvolenou metodou;
- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce;
- osvojení základních pravopisných jevů;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy AJ a M.

Výchovné a vzdělávací postupy, které pomáhají rozvíjet klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování si pravidel spisovného jazyka,
- využívá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech,
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chybu v textu a dokázali odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozšiřuje pomocí učiva, čtení textů slovní zásobu žáků,
- vede žáky ke správné stavbě větných celků,
- podporuje žáky v jejich ústním projevu, vede je k vyprávění,
- dává žákům dostatek příležitostí k dotazům, které směřují k pochopení obsahu různých sdělení- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti, aby žáci mohli diskutovat ve dvojici, ve skupinách i v rámci celé třídy,
- vede žáky, aby dokázali požádat o radu, o pomoc.

Kompetence občanské

- vede žáky k respektování jiných názorů,
- podporuje pozitivní postoj k literárním dílům,
- vede žáky ke vnímání kulturního dění.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vede žáky k přípravě a udržování učebního prostoru.

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět. Součástí hodin literární výchovy ve všech ročnících je čtenářská dílna.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu,
- vyjádření reakcí a pocitů žáků,
- pochopení role v různých komunikačních situacích,
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů,
- poznání záměru autora, hlavní myšlenky,
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je spjat s *dějepisem* (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, období národního obrození, obraz války v literatuře, období totality...), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, písničkáři, ...).

Předmětem prolínající se průřezová témata:

- OSV mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů,...
- VDO demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volních a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti,...).
- EGS poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy,...).
- EV lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství,...
- MDV výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, cenzura, manipulace a propaganda.
- MKV Češi a národní obrození, světová literatura.

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Komunikační situace					
ČJL-3-1-02	» porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku	» omluva » žádost » vzkaz dialog » mluvčí » posluchač	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Prvouka** 1. ročník » Místo, kde žijeme	**Prvouka** 1. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás **Hudební výchova** » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku				
2. Rozvíjení hlasu					
ČJL-3-1-05	» správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých mluvených projevech	» rozvíjení znělého hlasu » nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání		**Hudební výchova** 1. ročník » Vokální činnosti » Hudebně pohybové činnosti	**Hudební výchova** 1. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých mluvených projevech				
3. Hygienické návyky psaní					
ČJL-3-1-08	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	» dodržování hygienických návyků správného psaní		**Prvouka** 1. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním				
4. Vyprávění					
ČJL-3-1-11	» vypráví jednoduchý příběh podle dějové posloupnosti	» vyprávění pohádky » spojování textu s ilustrací	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Prvouka** 1. ročník » Místo, kde žijeme **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity	**Prvouka** 1. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vypráví jednoduchý příběh podle dějové posloupnosti				

5. Nauka o slově					
ČJL-3-2-01	» rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky » odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	» hláskosloví » stavba slov	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky				
6. Reprodukce textu					
ČJL-3-3-01	» čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	» reprodukce textu » přednes básně » dramatizace pohádky a básně	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku				
7. Psaní					
ČJL-3-1-09	» píše správné tvary písmen a číslic	» psaní správných tvarů písmen a číslic » spojování do slabik a slov » interpunkce, znaménka			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» píše správné tvary písmen a číslic				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Komunikační situace					
ČJL-3-1-02	» porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku	» omluva » žádost » vzkaz » dialog » mluvčí » posluchač	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Prvouka** 2. ročník » Místo, kde žijeme	**Prvouka** 2. ročník » Lidé kolem nás **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností **Německý jazyk (DCJ)** 9. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, vyjadřuje se přiměřeně věku				
2. Komunikační prostředky a výrazy					
ČJL-3-1-03	» umí pozdravit, oslovit, poděkovat, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	» výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů zdvořilostní obraty	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» umí pozdravit, oslovit, poděkovat, respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru				
3. Rozvíjení hlasu					
ČJL-3-1-05	» správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých souvislých projevech	» rozvíjení znělého hlasu » nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání		**Hudební výchova** 2. ročník » Vokální činnosti » Hudebně pohybové činnosti	**Hudební výchova** 2. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» správně artikuluje a srozumitelně se vyjadřuje v krátkých souvislých projevech				
4. Hygienické návyky psaní					
ČJL-3-1-08	» zvládá hygienické návyky spojené se psaním	» dodržování hygienických návyků správného psaní		**Prvouka** 2. ročník » Člověk a jeho zdraví	**Prvouka** 2. ročník Člověk a jeho zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zvládá hygienické návyky spojené se psaním				

5. Písemný projev					
ČJL-3-1-10	» píše věcně i formálně jednoduchá sdělení s ohledem na znalost pravopisu II. ročníku » dokáže napsat adresu a přání	» plynulý a úhledný písemný projev » psaní adresy a přání			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» píše věcně i formálně jednoduchá sdělení s ohledem na znalost pravopisu II. ročníku » dokáže napsat adresu a přání				
6. Vyprávěni					
ČJL-3-1-11	» vypráví jednoduchý text pohádky nebo povídky podle dějové posloupnosti	» vyprávění pohádky nebo povídky » spojování obsahu textu s ilustrací	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Prvouka** 2. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity	**Prvouka** 2. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví **Výtvarná výchova** » Ověřování komunikačních účinků **Německý jazyk (DCJ)** 9. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vypráví jednoduchý text pohádky nebo povídky podle dějové posloupnosti				
7. Nauka o slově					
ČJL-3-2-01	» rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky » odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, dvojhlásky, souhlásky	» hláskosloví » stavba slov	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, dvojhlásky, souhlásky				
8. Význam slov					
ČJL-3-2-02	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	» slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu				
9. Třídění slov					
ČJL-3-2-03	» porovnává a třídí slova podle zobecněného významu, děj, věc, okolnost, vlastnost	» třídění slov » seznamování se s některými slovními druhy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává a třídí slova podle zobecněného významu, děj, věc, okolnost, vlastnost				

10. Mluvený projev

ČJL-3-2-05	» užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	» souvislý mluvený projev	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		**Německý jazyk (DCJ)** 9. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves				

11. Druhy vět

ČJL-3-2-07	» rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, dokáže sestavit slova ve věty, používá spojky v souvětí i větě jednoduché, volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	» druhy vět podle postoje mluvčího » výběr vhodných jazykových prostředků	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice	**Prvouka** 1. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, dokáže sestavit slova ve věty, používá spojky v souvětí i větě jednoduché, volí vhodné jazykové i zvukové prostředky				

12. Pravopis

ČJL-3-2-08	» odůvodňuje a píše správně i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách » ovládá pravopis slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě » slova s u, ů » zná pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	» znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Hodnoty, postoje, praktická etika		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odůvodňuje a píše správně i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách, ovládá pravopis slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, slova s u, ů, zná pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování				

13. Reprodukce textu

ČJL-3-3-01	» čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	» reprodukce textu » přednes básně nebo úryvku prózy » volná reprodukce textu dramatizace pohádky » povídky nebo básně	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika		**Hudební výchova** 2. ročník » Instrumentální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku				

14. Líčení atmosféry textu

ČJL-3-3-02	» vyjadřuje své pocity z přečteného textu	» líčení atmosféry příběhu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Hudební výchova** 2. ročník » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity	**Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyjadřuje své pocity z přečteného textu				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Četba					
ČJL-3-1-01	» plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	» četba uměleckých, populárních a naukových textů » upevňování čtenářských dovedností a návyků » přirozená intonace		**Prvouka** 3. ročník » Člověk a jeho zdraví	**Prvouka** 3. ročník » Člověk a jeho zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti				
2. Komunikační situace					
ČJL-3-1-06	» dokáže se omluvit, požádat o informaci a podat stručnou informaci i telefonicky, uvítat návštěvu a rozloučit se, sdělit přání » umí klást otázky a odpovědi v dialogu	» omluva, žádost, vzkaz, zpráva dialog, mluvčí a posluchač	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Prvouka** 3. ročník » Místo, kde žijeme	**Anglický jazyk** 3. ročník » Jednoduchá sdělení **Německý jazyk** 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» dokáže se omluvit, požádat o informaci a podat stručnou informaci i telefonicky, uvítat návštěvu a rozloučit se, sdělit přání » umí klást otázky a odpovědi v dialogu				
3. Komunikační pravidla					
ČJL-3-1-03	» respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru a volí vhodné prostředky a výrazy	» výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů » zdvořilostní obraty » správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		**Anglický jazyk** 3. ročník » Jednoduchá sdělení **Německý jazyk** 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru a volí vhodné prostředky a výrazy				

4. Rozvíjení hlasu

ČJL-3-1-06	» rozvíjí a upevňuje návyky správné artikulace a srozumitelné mluvy » správně dýchá a volí vhodné tempo řeči » volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích » tvoří na základě vlastních zážitků krátký mluvený projev	» rozvíjení znělého hlasu » nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání » členění jazykového projevu » souvislý jazykový projev » využívání jednoduché osnovy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Poznávání lidí » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Hudební výchova** 3. ročník » Vokální činnosti » Hudebně pohybové činnosti **Prvouka** 3. ročník » Lidé kolem nás	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozvíjí a upevňuje návyky správné artikulace a srozumitelné mluvy, správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích, tvoří na základě vlastních zážitků krátký mluvený projev				

5. Hygienické návyky psaní

ČJL-3-1-08	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	» dodržování hygienických návyků správného psaní			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním				

6. Písemný projev

ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09 ČJL-3-1-10	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic » správně spojuje písmena i slabiky » dokáže kontrolovat vlastní písemný projev a odstraňovat chyby » píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, krátký dopis	» automatizace psacího pohybu » odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu » plynulý a úhledný písemný projev			**Anglický jazyk** 3. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov **Matematika** » Číselný obor 0-1 000
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, dokáže kontrolovat vlastní písemný projev a odstraňovat chyby, píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, krátký dopis				

7. Věta a souvětí

ČJL-3-2-06 ČJL-3-2-07	» odlišuje větu od souvětí, pozná skladební dvojice, využívá vhodné spojky a jiné spojovací výrazy » rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky	» věta a souvětí » spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odlišuje větu od souvětí, pozná skladební dvojice, využívá vhodné spojky a jiné spojovací výrazy, rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky				

8. Základy literatury

ČJL-3-3-03	» rozlišuje vyjadřování v próze a poezii » odlišuje pohádku od ostatních vyprávění » zvládá volnou reprodukci jednoduchého textu a popis obrázků » zapojuje se do dramatizace pohádky, povídky nebo básně	» poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí) » volná reprodukce textu » dramatizace pohádky, povídky nebo básně	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Hodnoty, postoje, praktická etika » Komunikace	**Výtvarná výchova** 3. ročník » Ověřování komunikačních účinků	**Výtvarná výchova** 3. ročník » Ověřování komunikačních účinků

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, zvládá volnou reprodukci jednoduchého textu a popis obrázků, zapojuje se do dramatizace pohádky, povídky nebo básně				
9. Vyprávění					
ČJL-3-3-04	» vypráví podle dějové posloupnosti pohádku nebo povídku » zvládá spojování textu s ilustrací	» vyprávění pohádky nebo povídky » spojování textu s ilustrací	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Prvouka** 3. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví	**Prvouka** 3. ročník » Lidé kolem nás
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vypráví podle dějové posloupnosti pohádku nebo povídku » zvládá spojování textu s ilustrací				
10. Význam slov					
ČJL-3-2-02	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu a synonyma » vyhledává v textu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	» slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu » synonyma » vyjmenovaná slova a příbuzná	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace		**Německý jazyk (DCJ)** 8. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu a synonyma, vyhledává v textu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná				
11. Třídění slov					
ČJL-3-2-03 ČJL-3-2-04	» porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu » děj, věc, okolnost, vlastnost » rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	» třídění slov » seznamování se s některými slovními druhy » ohebné a neohebné slovní druhy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice		**Německý jazyk (DCJ)** 8. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu, děj, věc, okolnost, vlastnost, rozlišuje slovní druhy v základním tvaru				
12. Mluvený projev					
ČJL-3-2-05 ČJL-3-2-06	» vyjadřuje se souvisle a využívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, » spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	» souvislý mluvený projev	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Prvouka** 3. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé kolem nás » Člověk a jeho zdraví	**Prvouka** 3. ročník » Lidé kolem nás
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyjadřuje se souvisle a využívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves » spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy				

13. Pravopis

ČJL-3-2-04 ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-08	» rozlišuje slabiky a hlásky » zvládá přehled a užívání vyjmenovaných slov a pravopis po obojetných souhláskách » rozlišuje slovní druhy » skloňuje podstatná jména » určuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední » správně píše obvyklá vlastní jména	» znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu			**Anglický jazyk** 3. ročník » Gramatické struktury

KRITÉRIA HODNOCENÍ

» rozlišuje slabiky a hlásky, zvládá přehled a užívání vyjmenovaných slov a pravopis po obojetných souhláskách, rozlišuje slovní druhy
» skloňuje podstatná jména, určuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední, správně píše obvyklá vlastní jména

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Plynulé čtení					
ČJL-5-1-01	» čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	» uvědomělé plynulé čtení náročných textů » tiché čtení s porozuměním	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopnosti poznávání	**Vlastivěda** 4. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas				
2. Orientace v textu					
ČJL-5-1-02	» reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu	» orientace v textu » vyhledávání klíčových slov » pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku » vystižení jádra sdělení » orientace v naučných textech přiměřených věku	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		**Anglický jazyk** 4. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu				
3. Pravidla dialogu					
ČJL-5-1-05	» vede správně dialog, telefonický rozhovor	» pravidla dialogu - oslovení, zahájení, ukončení dialogu » základní komunikační pravidla » zdvořilé vystupování, omluva, prosba » porovnávání názorů, tolerance » řešení konfliktních situací	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		**Anglický jazyk** 4. ročník » Jednoduchá sdělení » Tematické okruhy **Německý jazyk** 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vede správně dialog, telefonický rozhovor				
4. Členění vět					
ČJL-5-1-07	» volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	» členění vět, frázování a barva hlasu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru				

5. Spisovná, hovorová a nespisovná mluva

ČJL-5-1-08	» rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá » rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	» spisovná, hovorová a nespisovná mluva » spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu			**Hudební výchova** 4. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá				

6. Komunikační žánry

ČJL-5-1-09	» píše správně jednoduché komunikační žánry » sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	» členění na odstavce, členění příběhu » pravidla sestavování osnovy » pozdrav, oslovení, omluva » adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, zpráva, oznámení	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Práce v realizačním týmu		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti, píše správně jednoduché komunikační žánry				

7. Slova stejného, opačného významu

ČJL-5-2-01	» porovnává významy slov, zvláště slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	» význam slov, slova stejného, opačného významu, slova mnohoznačná a jednoznačná			**Německý jazyk** 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová				

8. Stavba slova

ČJL-5-2-02	» rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	» poznávání kořenu a rozlišování částí příponové a předponové			**Anglický jazyk** 4. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku				

9. Slovní druhy

ČJL-5-2-03	» určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech	» slovní druhy a jejich třídění » tvary slov » mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas) » podstatná jména (skloňování podstatných jmen), pravopis » určování infinitivu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopnosti poznávání		**Anglický jazyk** 4. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech				

10. Věta jednoduchá, souvětí					
ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06	» seznámí se s vyhledáváním základní skladební dvojice » odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	» rozlišuje větu jednoduchou a souvětí » smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí » práce s větou - výstavba věty, základní větné členy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» seznámí se s vyhledáváním základní skladební dvojice, odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí				
11. Vyjmenovaná slova					
ČJL-5-2-08	» píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	» vyjmenovaná slova » práce se skupinami slov » dotváření slov příbuzných	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách				
12. Poslech textu					
ČJL-5-3-01	» vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	» zážitkové čtení a poslech textu » nalézání příčin věcí a porozumění jim	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je				
13. Tvořivé činnosti					
ČJL-5-3-02	» pracuje s pravidly hry a jejich variacemi » dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat » volně reprodukuje text podle svých schopností » tvoří vlastní literární text na dané téma	» tvořivé činnosti s literárním textem » volná reprodukce » dramatizace » vlastní tvorba na libovolné téma » herní dovednosti (vstup do role) » sociálně komunikační dovednosti » dodržování pravidel hry	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat, volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma				
14. Literární pojmy a dětská literatura					
ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	» rozlišuje různé typy uměleckých textů » při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	» verš, rým » přirovnání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy » rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň » kniha, čtenář » druhy a žánry dětské literatury » lidová slovesnost			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje různé typy uměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Plynulé čtení					
ČJL-5-1-01	» čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	» uvědomělé plynulé čtení náročných textů » tiché čtení s porozuměním	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopnosti poznávání	**Přírodověda** 5. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas				
2. Orientace v textu					
ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-04	» reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu	» orientace v textu » pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku » vystižení jádra sdělení » orientace v naučných textech přiměřených věku			**Anglický jazyk** 5. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta » posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení » rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, vybere podstatné z textu				
3. Pravidla dialogu					
ČJL-5-1-06	» rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě » vede správně dialog, telefonický rozhovor	» pravidla dialogu » porovnávání názorů, tolerance » řešení konfliktních situací	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		**Anglický jazyk** 5. ročník » Jednoduchá sdělení **Německý jazyk** 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě, vede správně dialog, telefonický rozhovor				
4. Členění vět					
ČJL-5-1-07	» volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	» členění vět, frázování a barva hlasu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru				

5. Spisovná, hovorová a nespisovná mluva

ČJL-5-2-04 ČJL-5-1-08	» rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá » rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	» spisovná, hovorová a nespisovná mluva » spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu			**Hudební výchova** 5. ročník » Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá				

6. Komunikační žánry

ČJL-5-1-10	» píše správně jednoduché komunikační žánry » sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	» členění na odstavce, členění příběhu » pravidla sestavování osnovy » omluva, prosba, vzkaz, vypravování, popis, dopis, inzerát, dotazník	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Práce v realizačním týmu	**Vlastivěda** 5. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti, píše správně jednoduché komunikační žánry				

7. Slova stejného, opačného významu

ČJL-5-2-01	» porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	» význam slov, slova stejného, opačného významu, slova mnohoznačná a jednoznačná			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová				

8. Stavba slova

ČJL-5-2-02	» rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	» stavba slova » předpony s-, z-, vz-,			**Anglický jazyk** 5. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku				

9. Slovní druhy

ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-09	» určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech » zvládá základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných a přídavných jmen) a syntaktického (shoda podmětu s přísudkem)	» slovní druhy a jejich třídění » tvary slov » přídavná jména - druhy, skloňování, pravopis příd. jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích » zájmena - seznámení s druhy zájmen » zájmena osobní já, ty » slovesa - mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas, slovesný způsob) » předložky - používání předložek s, z			**Anglický jazyk** 5. ročník » Gramatické struktury **Německý jazyk** 8. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech, zvládá základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných a přídavných jmen) a syntaktického (shoda podmětu s přísudkem)				

10. Věta jednoduchá, souvětí

ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07	» vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty » odlišuje větu jednoduchou a souvětí » vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	» rozlišuje větu jednoduchou, souvětí » spojování vět spojovacími výrazy v souvětí » seznámení s interpunkcí v souvětí » práce s větou - skladba (základní skladební dvojice, podmět vyjádřený i nevyjádřený, několikanásobný podmět, přísudek slovesný, shoda přísudku s podmětem)			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty, odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí				

11. Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně

ČJL-3-2-08	» odůvodňuje a píše správně ve skupinách bě/bje, pě/pje, pě, mě/mně	» procvičování učiva (neukončené) skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odůvodňuje a píše správně ve skupinách bě/bje, pě/pje, pě, mě/mně				

12. Tvořivé činnosti s literárním textem

ČJL-5-3-02	» volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	» přednes vhodných literárních textů » volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu » dramatizace » vlastní výtvarný doprovod	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma				

13. Základní literární pojmy

ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	» rozlišuje různé typy uměleckých textů » při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	» rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka » spisovatel, básník, kniha, čtenář » divadelní představení, herec, režisér » verš, rým, přirovnání » druhy a žánry literatury - dětská literatura, literatura umělecká a věcná lidová slovesnost	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Vnímání autora mediálních sdělení		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje různé typy uměleckých textů » při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy				

14. Vyjmenovaná slova

ČJL-5-2-08	» píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	» vyjmenovaná slova a slova příbuzná	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Úvod o českém jazyce					
ČJL-9-2-08 ČJL-9-2-03	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití » samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	» rozvrstvení národního jazyka » nářečí » obecná čeština » jazykové příručky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopnosti poznávání	**Vlastivěda** 5. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami				
2. Zvuková stránka jazyka					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» spisovná a nespisovná výslovnost	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopnosti poznávání » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova				
3. Skladba					
ČJL-9-2-06	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	» základní větné členy » rozvíjející větné členy » věta jednoduchá » souvětí » interpunkce v souvětí	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice		**Anglický jazyk** 6. ročník » Gramatické struktury **Německý jazyk** » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí				
4. Tvarosloví					
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-04	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	» slovní druhy » druhy podstatných jmen » jména osobní a místní » druhy přídavných jmen, jmenné tvary, stupňování » zájmena » číslovky » slovesa	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		**Anglický jazyk** 6. ročník » Gramatické struktury **Německý jazyk** » Gramatické struktury » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci				

5. Stylistické útvary

ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-02	» odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru » rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	» vypravování » popis » práce s informacemi » reklamní a propagační texty	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Sebepoznání a sebepojetí » Seberegulace a sebeorganizace » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Dějepis** 6. ročník » Starověké Řecko **Výchova k občanství** » Život ve společnosti	**Anglický jazyk** 8. ročník » Jednoduchá sdělení
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru				

6. Literární výchova - literární druhy a formy

ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-09	» uceleně reprodukuje přečtený text » formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby » vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	» lyrika, epika, drama » poezie, próza, drama » pohádky » pověsti » bajky a balady » mýty a báje » povídky » nonsensová literatura » knihovny a jejich význam	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Multikulturalita	**Dějepis** 6. ročník » Starověk » Starověké Řecko	**Dějepis** 6. ročník » Starověké Řecko **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uceleně reprodukuje přečtený text, formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Skladba					
ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-06	» využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	» věty dvojčlenné a jednočlenné » základní větné členy » rozvíjející větné členy » druhy vedlejších vět	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace » rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí				
2. Tvarosloví					
ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04	» samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami » správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	» slovní druhy » mluvnické kategorie ohebných slov » psaní velkých písmen		**Zeměpis** 7. ročník » Severní Amerika » Jižní Amerika » Asie	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami » správně třídí slovní druhy » tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci				
3. Nauka o významu slov					
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	» slovo, sousloví, rčení » jednoznačná a mnohoznačná slova » odborné názvy » synonyma, homonyma	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Kooperace a kompetice	**Anglický jazyk** 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov	**Anglický jazyk** 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech				

4. Nauka o tvoření slov

ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-02	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby, obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	» slovní zásoba a její obohacování » způsoby tvoření slov » odvozování jmen a sloves » skládání a zkracování	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Anglický jazyk** 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov	**Anglický jazyk** 7. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech				

5. Stylistické útvary

ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-08	» uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování » rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	» vypravování » popis, líčení » charakteristika » životopis » práce s informacemi	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Dějepis** 7. ročník » Středověk 13. - 15. století **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel » vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování » rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu » vytvoří otázky a stručné poznámky » výpisky nebo výtah z přečteného textu				

6. Literární výchova

ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-06	» uceleně reprodukuje přečtený text, » rozlišuje základní literární druhy a žánry	» nejstarší literární památky (eposy, kroniky) » poezie (lyrika, epika) » epické žánry - bajka, pověst, povídka » filmová a televizní tvorba » výchova divadelního diváka » literární časopisy pro děti a mládež	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Multikulturalita	**Dějepis** 7. ročník » Středověk 13. - 15. století **Zeměpis** » Asie **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti » Uplatňování subjektivity	**Výtvarná výchova** 7. ročník » Rozvíjení smyslové citlivosti » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uceleně reprodukuje přečtený text » rozlišuje základní literární druhy a žánry				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Skladba					
ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí » v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	» věta jednoduchá a souvětí » druhy vedlejších vět » významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními » souvětí souřadné, několikanásobný větný člen - významový poměr » interpunkce v souvětí	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí				
2. Nauka o tvoření slov					
ČJL-9-2-02	» rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	» obohacování slovní zásoby	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Multikulturalita	**Německý jazyk** 8. ročník » Gramatické struktury	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech				
3. Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» přejímání slov z cizích jazyků	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Multikulturalita	**Anglický jazyk** 8. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov **Německý jazyk** » Slovní zásoba a tvoření slov	**Německý jazyk** » Gramatické struktury » Tematické okruhy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova				
4. Tvarosloví					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních » slovní druhy, slovesný vid			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova				
5. Obecné výklady o českém jazyce					
ČJL-9-2-08	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	» slovanské jazyky » útvary českého jazyka a jazyková kultura		**Zeměpis** 8. ročník » Evropa, Česká republika	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití				

6. Stylistické útvary

ČJL-9-1-10 ČJL-9-1-08	» využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu » vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	» charakteristika literárních postav » referát » jednoduchý výklad » jednoduchá úvaha » některé důležité písemnosti - přihláška, objednávka, pozvánka, » žádost, úřední dopis	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace a sebeorganizace » Kreativita	**Dějepis** 8. ročník » Novověk **Výchova k občanství** » Člověk a pracovní život	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů » využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu » vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu				

7. Literární výchova

ČJL-9-3-06	» rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	» lyrické a epické žánry	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá	**Dějepis** 8. ročník » Novověk	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele				

8. Literární výchova - vývojová období

ČJL-9-3-07 ČJL-9-3-01	» uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře » uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	» starší české a světové literární památky » humanismus a renesance » literatura doby pobělohorské » národní obrození v literatuře » 2. polovina 19. století v literatuře	**Dějepis** 6. ročník » Starověk » Starověké Řecko » Starověký Řím 7. ročník » Středověk 5. - 12. století » Středověk 13. - 15. století » Raný novověk	**Dějepis** 8. ročník » Novověk	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Obecné výklady o jazyce					
ČJL-9-2-08	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	» slovanské jazyky » útvary českého jazyka » jazykověda	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá	**Zeměpis** 8. ročník » Evropa » Česká republika	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití				
2. Pravopis					
ČJL-9-2-07	» v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	» pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí				
3. Zvuková stránka jazyka					
ČJL-9-2-01	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	» spodoba znělosti » přízvuk, větná melodie			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova				
4. Slovní zásoba a význam slova					
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova » rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, » rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	» slovo a sousloví » složení slovní zásoby » odborné názvy » synonyma, homonyma, antonyma » slova domácí a mezinárodní	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Multikulturalita	**Anglický jazyk** 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov **Německý jazyk** » Slovní zásoba a tvoření slov	**Německý jazyk** 9. ročník » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby, obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech				
5. Tvoření slov					
ČJL-9-2-03	» samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	» stavba slova » způsoby tvoření slov		**Německý jazyk** 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov	**Německý jazyk** 9. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov » Gramatické struktury
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami				

6. Tvarosloví

ČJL-9-2-04	» správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	» slovní druhy » druhy podstatných jmen- jména vlastní a obecná » druhy přídavných jmen a stupňování » druhy zájmen a číslovek » přechodníky » neohebné slovní druhy » mluvnické významy jmen a sloves			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci				

7. Skladba

ČJL-9-2-06	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	» věty podle postoje mluvčího » mluvnický zápor » věta jednoduchá a souvětí » skladební dvojice - shoda, řízenost, přimykání » věty dvojčlenné a jednočlenné » doplněk a jeho zvláštnosti » druhy souvětí » řeč přímá a nepřímá, samostatný vět. člen, oslovení, vsuvka, věta » neúplná	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace a sebeorganizace		**Anglický jazyk** 9. ročník » Jednoduchá sdělení » Gramatické struktury **Německý jazyk** » Slovní zásoba a tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí				

8. Stylistické útvary

ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-07	» dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci » v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči » zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	» popis » charakteristika » líčení » jednoduchý výklad » jednoduchá úvaha » vypravování » proslov » diskuse » funkční styly	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Mezilidské vztahy » Komunikace	**Dějepis** 9. ročník » Dějiny 20. století, » Československo a svět v době světových válek **Občanská výchova** » Životní perspektivy	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči, zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu				

9. Literární výchova - literární druhy a žánry

ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-04	» rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, » tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie » porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	» lyrické, epické a dramatické žánry » biografie, memoáry » film a televize	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení » Stavba mediálních sdělení		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie » porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování				

10. Literární výchova - vývoj literatury ve 20. století

ČJL-9-3-08 ČJL-9-3-05	» porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování » rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	» obraz války v literatuře » vývojové tendence v současné literatuře	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Dějepis** 9. ročník » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století	**Dějepis** 9. ročník » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století **Hudební výchova** » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování » rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5. 1. 2 ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk je na naší základní škole zařazen do výuky již od 1. ročníku a svým obsahem i výstupy po 2. období na něj plynule navazuje předmět anglický jazyk na 2. stupni. Hodinová dotace výuky anglického jazyka je definovaná aktuálním Školním učebním plánem (ŠUP). Od 4. ročníku jsou žáci rozděleni do skupin. Maximální počet žáků by ideálně neměl překročit počet 15. Výuka anglického jazyka probíhá buď v kmenových třídách, nebo ve vhodně vybavené jazykové učebně. Výuka ve skupinách probíhá podle rozvrhu v rámci jednoho ročníku, vždy jednu vyučovací hodinu. Ve výuce je praktikován individuální přístup ke všem žákům.

Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce, které jsou formulované v ŠVP, vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. **Předpokládá se dosažení úrovně A1 po dokončení 1. stupně a úrovně A2 po dokončení 2. stupně ZV.**
Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj jazykových znalostí a komunikačních dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na komunikaci a skupinovou práci žáků, na řešení problémů, didaktické hry a soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. V hodinách jsou používány různé metody práce. Vyučované metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu anglický jazyk jsou začleněna průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami dostávají bezplatně podpůrná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciace.

Výuka žáků s LMP je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žákových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Prakticky zaměřený jazykový základ je předpokladem pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice, vede k toleranci a vytváří podmínky pro spolupráci i mobilitu žáků v jejich osobním životě i budoucím pracovním uplatnění. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žákovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením. S žáky nadanými a mimořádně nadanými se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

Metody a strategie použité ve výuce:

- poslech,
- doplnění informací získaných poslechem,
- dramatizace příběhu,
- rozhovor ve dvojici,
- popis místnosti, obrázku, spolužáka,
- hry,
- kartičky se slovy, větami, obrázky,
- písničky,
- doplňovací cvičení,
- skupinová, párová práce,
- myšlenková mapa,
- práce s textem,
- práce s pc, popř. s i pády,
- pracovní list,
- brainstorming,
- pexeso,
- projekty,
- volné psaní,
- kmeny a kořeny,
- čtení s předvídáním a další práce s textem.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- střídáme různé metody, formy práce (viz metody použité ve výuce výše),
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce v pracovním sešitu, pracovní listy, projekty…) i práci ve skupinách (rozhovory, pracovní skupinové listy, didaktické hry….),
- vedeme žáky k zodpovědnosti,
- seznamujeme žáky s různými zdroji informací (slovníky, cizojazyčná literatura, Pc-výukové programy, internet….),
- navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů - nákupy, restaurace, vaření, rozhovory….),
- zařazujeme projektové vyučování.

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- vhodně volíme strategie a zaměření činností,
- zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí (projekty o rodném městě, škole, rodině…) Kompetence k řešení problému.
- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení,

- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, poslechy, práce se slovníky, PC-výukové programy, internet...),
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme...

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně (ústní zkoušení, rozhovory, formování myšlenek, ústní cvičení, písničky...), tak i písemně,
- (písemné kontrolní testy, domácí úkoly, pracovní sešit, projekty, popisy situací a věcí...), vedeme s žákem řízený rozhovor,
- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby (slovíčka z lekcí, texty písní, lidové zvyky a tradice...), dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem, řídíme diskusi,
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, pohádky, povídky, recepty, texty písní, dopisy...),- vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy,
- zařazujeme práci na PC-výukové programy, využíváme internetu (slovník...),
- na základě situačních rozhovorů vedeme žáka ke vhodné komunikaci v různých situacích běžného života (nákupy, restaurace, služby, kultura, sport, lékařství...).

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- zařazujeme prvky dramatické výchovy, využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, empatii pomocí situačních her, demonstrujeme ukázky z praxe.

Kompetence sociální a personální

- Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:
- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce,
- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině,
- předkládáme rozmanitá témata, zařazujeme projektové vyučování- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu.

Seznam zkratek, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP): PP > poslech s porozuměním 1 - 2 | M > mluvení 1 - 3 | ČP > čtení s porozuměním 1 - 2 | P > psaní 1 – 3

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» žáci si osvojí základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace » Komunikační pravidla **Hudební výchova** » Vokální činnosti	**Hudební výchova** 1. ročník Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal				
2. Tematické okruhy					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» pozdrav, představení se, barvy, školní potřeby, hračky, obličej, abeceda, zvířata, čísla 1-10	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-3-1-05	» přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení	» spodoba znělosti » přízvuk, větná melodie	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 1. ročník » Třídění slov	**Matematika** 1. ročník » Číselný obor 0-10
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» žáci si osvojí základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 2. ročník » Komunikační situace » Komunikační pravidla **Hudební výchova** » Vokální činnosti	**Hudební výchova** 2. ročník Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal				
2. Tematické okruhy					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» pozdrav, představení se, barvy, školní potřeby, hračky, obličej, abeceda, zvířata, čísla 1-10	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-3-1-05	» přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení	» spodoba znělosti » přízvuk, větná melodie	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 2. ročník » Třídění slov	**Matematika** 2. ročník » Číselný obor 0-10
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02 CJ-3-1-04	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal » rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	» Pozdravy, rozloučení, představování, souhlas, nesouhlas, záliby, členové rodiny a jejich představování. » Části dne, určení času. » Pojmenování předmětů podle obrázků.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 3. ročník » Komunikační situace » Komunikační pravidla **Hudební výchova** » Vokální činnosti	**Hudební výchova** 3. ročník Vokální činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal				
2. Tematické okruhy					
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	» Počítání do dvaceti. » Určení času - celé hodiny. » Informace o věku. » Základní druhy ovoce a zeleniny » Oblečení » Barvy, zvířata » Abeceda » Hláskování, hláskování jednoduchých výrazů a jmen.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Matematika** 3. ročník » Číselný obor 0-1 000	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně » zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-3-1-05 CJ-3-1-06	» přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení » píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	» Základní číslovky do dvaceti. » Ovoce, zelenina. » Součásti běžného oblečení. » Základní barvy. » Zvířata. » Další slovní zásoba podle tematických celků.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 3. ročník » Třídění slov » Písemný projev **Matematika** » Číselný obor 0-1 000	**Matematika** 3. ročník » Číselný obor 0-1000
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení » píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy				

4. Gramatické struktury

ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-06	» rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu » píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	» Věta oznamovací, otázka, zápor, sloveso být, pravidelné množné číslo podstatných jmen, osobní zájmena v 1. pádu		**Český jazyk** 3. ročník » Pravopis	

KRITÉRIA HODNOCENÍ
» rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
» píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-5-2-01 CJ-5-1-01	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	» Pozdrav, poděkování, představení se, omluva, spojování jednoduchých vět. » Vyjádření počtu.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Mezilidské vztahy » Komunikace	**Český jazyk** 4. ročník » Pravidla dialogu **Matematika** » Číselný obor do 1 mil. **Hudební výchova** » Vokální činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností				
2. Tematické okruhy					
CJ-5-2-02	» sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Setkání s přáteli, společenské příležitosti, rodina, bydlení, jídlo, roční období	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice	**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu » Pravidla dialogu **Matematika** » Číselný obor do 1 mil.	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-5-1-02 CJ-5-3-01	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	» Společenské obraty. Zařízení domu, bytu. Členové rodiny. Názvy ročních období, měsíců. Počasí. Pravidelná denní jídla, základní potraviny, nápoje. » Zvuková a grafická podoba jazyka.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kooperace a kompetice	**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu » Stavba slova **Matematika** » Číselný obor do 1 mil. **Hudební výchova** » Vokální činnosti	**Matematika** 4. ročník » Číselný obor do 1 mil.
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům				
4. Gramatické struktury					
ČJL-5-4-02 ČJL-5-3-02 CJL-5-2-01	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » vyplní osobní údaje do formuláře	» Spojky, používání členů určitých a neurčitých, číslovky do sta, datum, existencionální vazba, přivlastňovací zájmena, sloveso moci/umět, mít,		**Český jazyk** 4. ročník » Stavba slova » Slovní druhy	

	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	otázky s tázacími výrazy se slovesem být			

KRITÉRIA HODNOCENÍ

» zapojí se do jednoduchých rozhovorů
» vyplní osobní údaje do formuláře
» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-5-1-03 CJ-5-2-03	» rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu » odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	» Oslovení, vyžádání jednoduché informace. Samostatné sdělení základních údajů o své osobě a členech rodiny. Popis nejbližšího okolí, orientace v prostoru.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 5. ročník » Pravidla dialogu **Hudební výchova** » Vokální činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá				
2. Tematické okruhy					
CJ-5-1-02 CJ-5-3-02 CJ-5-4-02	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům » vyplní osobní údaje do formuláře	» Setkání s přáteli, společenské příležitosti, rodina, bydlení, jídlo, roční období	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice	**Přírodověda** 5. ročník » Člověk a jeho zdraví **Hudební výchova** » Vokální činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má vizuální oporu, vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, vyplní osobní údaje do formuláře				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-5-3-02 CJ-5-3-01	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	» Základní nemoci, návštěva lékaře. Části lidského těla. Základní názvy povolání. Názvy základních obchodů, běžného zboží, jednoduchá konverzace v obchodě. Dopravní prostředky. Součásti oblečení. Názvy domácích zvířat. Práce se slovníkem.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice	**Přírodověda** 5. ročník » Člověk a jeho zdraví **Hudební výchova** » Vokální činnosti	**Přírodověda** 5. ročník » Člověk a jeho zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům				

4. Gramatické struktury

CJ-5-3-02 CJ-5-4-01 CJ-5-2-01	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu » napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života » zapojí se do jednoduchých rozhovorů	» Spojky, používání členů určitých a neurčitých, číslovky do sta, datum, existencionální vazba, přivlastňovací zájmena, sloveso moci/umět, mít, otázky s tázacími výrazy se slovesem být		**Český jazyk** 5. ročník » Orientace v textu » Stavba slova » Slovní druhy	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života, zapojí se do jednoduchých rozhovorů				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-2-01	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, představování, omluva, poděkování, blahopřání, souhlas, nesouhlas, podání a vyžádání jednoduché informace.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Český jazyk** 6. ročník » Pravidla dialogu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích				
2. Tematické okruhy					
CJ-9-1-02 CJ-9-2-02	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	» Společenské příležitosti, sport, povolání, rodina, rodinné vztahy, svátky, škola, město.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Komunikace	**Občanská výchova** 6. ročník » Kulturní život	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-1-01 CJ-9-3-02	» rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	» Číslovky, vlastní jména, dny v týdnu, měsíce, členové rodiny. Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, intonace.			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace				
4. Gramatické struktury					
CJ-9-2-01	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Sloveso BÝT v kladném, záporném tvaru, tvoření otázky, otázka s tázacími výrazy. Zájmena v předmětovém tvaru. Člen neurčitý. Tázací zájmeno ČÍ. Pravidelné/nepravidelné množné číslo podstatných jmen. Sloveso MÍT. Přivlastňovací zájmena, přivlastňovací pád. Existencionální vazba there is/are. Množné číslo ukazovacích zájmen. Rozkazovací způsob přímý. Přítomný čas prostý.		**Český jazyk** 6. ročník » Skladba » Tvarosloví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-1-02 CJ-9-2-02 CJ-9-2-01	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Vyjádření vlastního názoru - mám/nemám rád, popis pravidelných činností, popis osoby, domu, města.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Sebepoznání a sebepojetí » Komunikace	**Český jazyk** 6. ročník » Pravidla dialogu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech, zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích				
2. Tematické okruhy					
CJ-9-1-02 CJ-9-2-02	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	» Společenské příležitosti, sport, povolání, rodina, rodinné vztahy, svátky, škola, město.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace	**Český jazyk** 4. ročník » Poslech textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-3-02 CJ-9-1-01	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	» Koníčky, denní program, stravování, oblékání, počasí..			**Český jazyk** 7. ročník » Nauka o významu slov » Nauka o tvoření slov
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně				
4. Gramatické struktury					
CJ-9-2-01 CJ-9-4-03	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích » reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Přítomný čas prostý, průběhový, příslovce času, předložky u časových výrazů, počitatelnost a nepočitatelnost podst. jmen, vyjádření budoucnosti. Minulý čas - slovesa pravidelná, nepravidelná.			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích, reaguje na jednoduché písemné sdělení				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-3-02 CJ-9-1-01 CJ-9-2-02	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	» Prázdniny, pocity a nálady, vlastnické vztahy, opakované činnosti v minulosti.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Komunikace **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 6. ročník » Stylistické útvary **Výchova k občanství** » Naše škola, naše obec	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech				
2. Tematické okruhy					
CJ-9-3-02 CJ-9-1-02 CJ-9-2-03	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	» Národy světa, životní styl, cestování, u lékaře, nákupy.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Komunikace **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Zeměpis** 8. ročník » Evropa	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-1-02 CJ-9-3-01	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	» Názvy zemí, národnosti, změny životního stylu, vlastnické vztahy, dopravní prostředky, nemoci, lidské tělo, názvy obchodů, zboží.		**Přírodopis** 8. ročník » Biologie člověka **Zeměpis** » Evropa	**Český jazyk** 8. ročník » slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech				

4. Gramatické struktury

CJ-9-2-03 CJ-9-4-03 CJ-9-2-01	» vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života » reaguje na jednoduché písemné sdělení » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Minulý čas - opakovaná činnost v minulosti, minulý čas průběhový, budoucí záměr, slib, předpřítomný čas, předložky místní, zájmena - osobní, přivlastňovací, přídavná jména, příslovce, žádost o dovolení - may/can.			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života, reaguje na jednoduché písemné sdělení » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
CJ-9-1-02 CJ-9-4-02 CJ-9-4-03	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Objednávka jídla, nabídka, město, země, životní prostředí, bezpečnost a ochrana zdraví.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 9. ročník » Skladba **Výchova k občanství** 8. ročník » Člověk a rodinný život	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » reaguje na jednoduché písemné sdělení				
2. Tematické okruhy					
CJ-9-4-02 CJ-9-2-02 CJ-9-4-01	» napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	» Návštěva restaurace, příprava jídla, reklama, reálie, ochrana životního prostředí, silniční provoz, média.	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Přírodopis** 9. ročník » Základy ekologie **Zeměpis** » Krajina a životní prostředí	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » vyplní základní údaje o sobě ve formuláři				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
CJ-9-4-03 CJ-9-3-02 CJ-9-2-03	» reaguje na jednoduché písemné sdělení » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	» Zařízení restaurací, jídelní lístek, nabídka zboží a služeb, nákupy, popis města, země, silniční provoz - dopravní prostředky, pravidla. Popis budovy kina, divadla. Informace o obsahu filmu, představení, knihy. » Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby. » Práce se slovníkem.			**Český jazyk** 9. ročník » Slovní zásoba a význam slova

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» reaguje na jednoduché písemné sdělení » rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace » vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

4. Gramatické struktury

ČJ-9-4-02 CJ-9-2-02 CJ-9-2-01	» napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat » mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech » zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	» Počitatelnost a nepočitatelnost podst, jmen, zájmena neurčitá, členy, vyjádření množství, vznesení návrhu, stupňování přídavných jmen, podmiňovací způsob, vztažné věty, rozkazovací způsob, trpný rod, nepřímá otázka, tázací dovětky.		**Český jazyk** 9. ročník » Skladba	

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech, zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5. 1. 3 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk se na naší škole vyučuje i jako Další cizí jazyk v osmém a devátém ročníku. Hodinová dotace činí 3 hodiny týdně. Cílem výuky je dosažení očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a náplně průřezových témat Rámcově vzdělávacího programu. V tomto oboru se předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky - žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a umí tyto výrazy a fráze používat. Podá informace osobního rázu, umí se na ně zeptat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, pokud mluvčí mluví pomalu a zřetelně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- pochopit důležitost schopnosti mluvit v cizím jazyce pro další studium i pro praktický život

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit s cizí osobou v německém jazyce
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba
- předkládat žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použít cizí jazyk
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- využívat osvojených dovedností k navázání kontaktu
- nabízet žákům dostatek možností k porozumění rozhovoru a jednoduchému psanému textu
- vést žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v cizí zemi a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat se slovníkem

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Komunikace
- Kooperace a kompetice

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní diference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-1-01 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně » zapojí se do jednoduchých rozhovorů » sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Pozdrav, zjištění telefonního čísla, představení se, poděkování, jednoduchý formulář, představení členů rodiny, popis rodinné fotografie, časové údaje, vyprávění o zájmech, pojmenování předmětů, školních potřeb, jak se to řekne německy. » Vyprávění o koníčcích, popis činností během týdne, telefonování, popis zvířat, psaní dopisu, užití čísel do 100, poskytnutí informací o časových údajích, popis místa, kde jsem, vyjádření cíle cesty, koupení jízdenky, objednání ubytování, údaje o sobě.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Komunikace » Kooperace a kompetice **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Český jazyk** 2. ročník » Reprodukce textu 3. ročník » Komunikační pravidla » Komunikační situace 4. ročník » Orientace v textu » Poslech textu 6. ročník » Tvarosloví **Matematika** 2. ročník » Číselný obor 0-100 » Orientace v čase	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat				
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-2-01 DCJ-9-1-02	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	» Já, moje rodina, moji přátelé, povolání, škola. » Koníčky, počítač, zvířata, město, roční období, německy mluvící země, prázdniny.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu » Slova stejného, opačného významu **Prvouka** 2. ročník » Lidé kolem nás » Rozmanitost přírody 3. ročník » Místo, kde žijeme **Výchova k občanství** 7. ročník » Člověk a jeho osobnost **Zeměpis -** Evropa	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů, rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu				

3. Slovní zásoba a tvoření slov

DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02	» rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům » rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	» Pozdravy, dny v týdnu, číslovky 0-20, barvy, jména, internacionalismy, členové rodiny, opaky, vlastnosti, školní potřeby, reálie. » Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. » Koníčky, zvířata, číslovky do 100, časové údaje hodiny/dny/měsíce/roční období.		**Český jazyk** 3. ročník » Třídění slov » Význam slov 5. ročník » Slovní druhy 7. ročník » Nauka o tvoření slov **Prvouka** 2. ročník » Rozmanitost přírody	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům				

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	» vyplní základní údaje o sobě ve formuláři » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Abeceda, časování pravidelných sloves a slovesa sein/haben, slovosled věty oznamovací a W-otázky, zápor nicht, sloveso mögen, přivlastňovací zájmena mein/dein, vazba von, předložka um/am v časových údajích, gern - am liebsten, nepřímý pořádek slov, člen určitý/neurčitý, zápor kein, rozkazovací způsob lexikálně., skloňování podstatných jmen, zápor kein, předložka in/im/um, množné číslo některých podstatných jmen, vazba ich möchte, časování slovesa fahren.		**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu » Slovní druhy 6. ročník » Tvarosloví 7. ročník » Tvarosloví » Nauka o tvoření slov 8. ročník » Nauka o tvoření slov	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-2-03	» odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	» Dialog a jeho obměňování, jednoduchý popis, interview, nakupování » základní frazeologie, jednoduchý popis cesty, vyjádření nemoci.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 9. ročník » Komunikační situace » Vyprávění » Mluvený projev	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá				
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-1-03	» rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	» Domov, v obchodě, denní a týdenní program, návštěva u lékaře.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
DCJ-9-3-03	» rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	» Domov, potraviny, můj den, můj týden, části lidského těla, počasí, oblečení, dopravní prostředky. » Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Práce se slovníkem.		**Český jazyk** 4. ročník » Slova stejného, opačného významu » Slovní druhy 9. ročník » Tvoření slov	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci				

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-03	» stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Časování dalších sloves + některá nepravidelná, předložky, další číslovky, množné číslo některých podstatných jmen, některá způsobová slovesa, slovesa s předponami, další přivlastňovací zájmena.	**Český jazyk** 9. ročník » Pravopis » Tvoření slov » Skladba	**Český jazyk** 9. ročník » Skladba	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.2 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“. Vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud. Urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Na prvním stupni se žáci seznámí se základními funkcemi počítače a vyzkouší si práci s operačním systémem, textovým editorem a grafickým editorem v rámci možností, které jsou přiměřené jejich věku.

Na druhém stupni si žáci tyto znalosti prohloubí a obohatí o další dovednosti. Naučí se komunikovat prostřednictvím elektronické pošty, vyhledávat a zpracovávat informace na Internetu, vytvářet internetové stránky a programovat.

Hlavní důraz je kladen na praktické využití výpočetní techniky a dovedností v běžném životě.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- prostřednictvím vhodně zvoleného zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací

Kompetence k řešení problémů

- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence pracovní

- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Seberegulace, sebeorganizace a psychohygiena

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Základy práce s počítačem					
ICT-5-1-01 ICT-5-1-02 ICT-5-1-03	» využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie » respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady » chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	» základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce » struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení » operační systémy a jejich základní funkce » seznámení s formáty souborů (doc, gif.) » multimediální využití počítače » jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem » zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace » Sebeorganizace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie, respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady, chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím				
2. Vyhledávání informací a komunikace					
ICT-5-2-01 ICT-5-2-02 ICT-5-2-03	» při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty » vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích » komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	» společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) » základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) » metody a nástroje vyhledávání informací » formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích, komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení				
3. Zpracování a využití informací					
ICT-5-3-01	» pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	» základní funkce textového a grafického editoru			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vyhledávání informací a komunikace					
ICT-9-1-01	» využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie » respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady » chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	» základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce » struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení » operační systémy a jejich základní funkce » seznámení s formáty souborů (doc, gif.) » multimediální využití počítače » jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem » zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace » Sebeorganizace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie, respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady, chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím				
2. Zpracování a využití informací					
ICT-9-2-01 ICT-9-2-02 ICT-9-2-03 ICT-9-2-04 ICT-9-2-05	» ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací » uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem » pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví » používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji » zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	» počítačová grafika, rastrové a vektorové programy » tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce » prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) » ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5. 3. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Matematika spolu s výukou českého jazyka tvoří osu vzdělávacího působení základní školy. Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost. Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznání přírodovědných oborů, ekonomiky,
techniky a využití počítačů.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k tomu, aby se naučil:

- provádět početní výkony s přirozenými čísly, desetinnými čísly a zlomky, a to pamětně i písemně
- při řešení složitějších úloh užívat racionálně kapesní kalkulátor
- řešit úlohy z praxe s užitím početních výkonů, včetně užití procentového počtu a jednoduchého úrokování;
- provádět odhady výsledků řešení a posuzovat jejich reálnost, provádět potřebné zaokrouhlení
- číst a užívat jednoduché statistické tabulky a diagramy
- užívat proměnnou, chápat její význam, řešit rovnice a nerovnice a užívat je při řešení úloh
- zapsat a graficky znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a ve společnosti a pracovat s některými konkrétními funkcemi při řešení úloh z praxe
- řešit metrické geometrické úlohy, vypočítat obvody a obsahy rovinných obrazců, povrchy a objemy těles, užívat základní vztahy mezi rovinnými obrazci (shodnost, podobnost)
- orientovat se v rovině a v prostoru, užívat soustavu souřadnic, chápat vztah mezi čísly a body jako základ počítačových znázornění a projektů
- rozvíjet spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života
- dokazovat jednoduchá tvrzení a vyvozovat logické závěry z daných předpokladů

- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

Charakteristika předmětu

Na 1. stupni jsou zařazeny čtyři tematické okruhy:

- číslo a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tematickém okruhu Číslo a početní operace je kladen důraz na zvládnutí pamětného počítání a provádění písemných početních operací. Desetinná čísla zařadíme jako užívané pojmy a symboly, které žáci znají ze svého okolí.

V rámci tematického celku Závislosti, vztahy a práce s daty se žáci seznamují se závislostmi a jejich zápisy z běžného života, s nimiž přicházejí do styku, učí se sbírat a uspořádat dostupná data.

V okruhu Geometrie polohy a tvaru se upřednostňuje poznávání, určování, modelování a znázorňování jednoduchých geometrických útvarů, žáci se učí řešit úlohy na orientaci v rovině a v prostoru, rozpoznávají souměrné útvary, rýsují nebo kreslí geometrické tvary s využitím čtvercové sítě.

Záměrem v posledním okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy je ukázat žákům zajímavost a využitelnost matematiky, aktivovat jejich logické myšlení, posílit zábavné formy řešení problémů. Důležitá je práce s textem, přesné pochopení slovní úlohy. Tento tematický okruh nemusí tvořit samostatný celek, jednotlivé úlohy tohoto typu mohou být využívány systematicky v průběhu výuky s ohledem na individuální přístup k žákům.

Na 2. stupni jsou zařazeny čtyři tematické okruhy:

- číslo a proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tematickém okruhu Číslo a proměnná si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí pří matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty si žáci uvědomují změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny žáci analyzují, konstruují a vyjadřují matematickým předpisem.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru si žáci uvědomují vzájemné polohy objektů, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod, obsah, povrch a objem, zdokonalovat svůj grafický projev. Žáci řeší polohové a metrické úlohy, které vycházejí z běžných životních situací.

Úlohy z posledního tématu Nestandardní aplikační úlohy a problémy by se měly prolínat všemi tematickými okruhy. Žáci se učí řešit problémové situace, úlohy z běžného života, třídit údaje, řešit optimalizační úlohy. Žáci se učí využívat kalkulátory, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:
Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky

- vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- hledat vlastní postup při řešení problému
- vést žáky ke zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků
- rozumět různým typům grafů a umět je sestrojit
- rozumět různým typům tabulek a diagramů
- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby, udržovat je v pořádku tak, aby byla
- zajištěna jejich funkčnost
- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu
- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vést žáky k hodnocení vlastní práce

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu
- Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Čas					
M-3-2-01	» orientuje se v čase	» orientace v čase	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Prvouka** 1. ročník » Lidé a čas	**Prvouka** 1. ročník » Lidé a čas
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientuje se v čase				
2. Orientace v prostoru					
M-3-3-01	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	» geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za apod. » rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh » tělesa: krychle, kvádr, válec, koule	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Pracovní činnosti** 1. ročník » Konstrukční činnosti	**Tělesná výchova** 1. ročník » Činnosti podporující pohybové učení **Pracovní činnosti** » Práce s drobným materiálem
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa				
3. Číslo 0-20					
M-3-1-01 M-3-1-03 M-3-1-02 M-3-1-04 M-3-1-05	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků » čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti » užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose » provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	» číselný obor 0-20 » počítání předmětů v daném souboru » vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků » čtení, psaní a porovnávání čísel » sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes 10 » jednoduché praktické slovní úlohy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Hudební výchova** 1. ročník » Hudebně pohybové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Číselný obor 0-100					
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků » čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 » užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti » užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose » provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace » pozná české mince a bankovky, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	» sčítání a odčítání s přechodem přes 10 » počítání po desítkách, po jedné (v oboru do 100) » čtení a zápis čísel » zaokrouhlování čísel na 10 » vytváření a řešení slovních úloh na porovnávání čísel sčítání a odčítání násobků 10 » sčítání a odčítání v oboru do 100 » porovnávání čísel » vytváření a řešení slovních úloh na sčítání a odčítání » obor násobilky 1 - 5 » české mince, bankovky, cena potravin - nákupu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, pozná české mince a bankovky, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu				
2. Orientace v čase					
M-3-2-01	» orientuje se v čase	» den, hodina, minuta » čtení údajů na hodinách včetně digitálních » sledování jednoduchých závislostí na čase		**Prvouka** 2. ročník » Lidé a čas	**Prvouka** 2. ročník » Lidé a čas
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientuje se v čase				
3. Rýsování úseček a měření jejich délek					
M-3-3-01 M-3-3-02	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa » porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	» kreslení křivých, rovných a lomených čar » rýsování úseček » měření délky úsečky » seznámení s jednotkami cm, m » užití různých stavebnic ke stavbám podle obrázků » rovinné obrazce a tělesa	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Číselný obor 0-1 000					
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-05 M-3-2-02	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků » čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti » užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose » sčítá a odčítá v daném oboru, písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla » provádí kontrolu výpočtu » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace » zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	» číselná řada 0 - 1 000 » čtení a zápis čísel » porovnávání čísel » číselná osa » zaokrouhlování čísel na 100, 10 » sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel » písemné algoritmy sčítání a odčítání » české mince a bankovky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Anglický jazyk** 3. ročník » Slovní zásoba a tvoření slov **Český jazyk** » Písemný projev	»
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, sčítá a odčítá v daném oboru, písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla, provádí kontrolu výpočtu, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení				
2. Násobení a dělení					
M-3-1-05	» automaticky užívá spoje všech násobilek » provádí odhad výsledku » užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh	» násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 6-10), » automatizace všech spojů násobilek 1 - 10 » odhad a kontrola výsledků » slovní úlohy s užitím osvojených početních operací	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» automaticky užívá spoje všech násobilek, provádí odhad výsledku, užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh				
3. Závislosti a vztahy					
M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-2-03	» orientuje se v čase » popisuje jednoduché závislosti z praktického života » doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	» orientace v čase » jednotky času a jejich převody » tabulky » schémata » posloupnosti čísel		**Prvouka** 2. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientuje se v čase, popisuje jednoduché závislosti z praktického života, doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel				

4. Rovinné obrazce, tělesa

M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa » porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky » rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině, určuje obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran	» měření úseček, rýsování úsečky dané délky » grafický součet a rozdíl úseček » jednotky délky a jejich převody » polopřímka, přímka » vzájemná poloha dvou přímek, průsečík » rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník » tělesa: krychle, kvádr, koule		**Pracovní činnosti** 3. ročník » Konstrukční činnosti	**Tělesná výchova** 3. ročník » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností **Pracovní činnosti** » Práce s drobným materiálem » Konstrukční činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině, určuje obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran				

5. Nestandardní úlohy

	» užívá logickou úvahu a kombinační úsudek	» slovní úlohy » číselné a obrázkové řady	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá logickou úvahu a kombinační úsudek				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Číselný obor do 1 000 000					
M-5-1-04 M-5-1-03 M-5-1-02 M-5-1-01	» čte, píše a zobrazuje čísla do 1 000 000 na číselné ose » porovnává čísla v daném oboru » zaokrouhluje čísla na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10. » pamětně sčítá a odčítá » písemně sčítá a odčítá v daném oboru » písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem » písemně dělí jednociferným dělitelem » provádí odhad a kontrolu výpočtu » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	» číselná řada do 1 000 000 » čtení a zápis čísel » zápis čísla v desítkové soustavě » porovnávání čísel » číselná osa » zaokrouhlování čísel » sčítání a odčítání čísel v daném oboru » vlastnosti sčítání a odčítání » násobení a dělení v daném oboru » písemné algoritmy násobení a dělení » odhad a kontrola výsledku » vlastnosti násobení » slovní úlohy » pořadí početních výkonů, závorky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» čte, píše a zobrazuje čísla do 1 000 000 na číselné ose, porovnává čísla v daném oboru, zaokrouhluje čísla na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10., pamětně sčítá a odčítá, písemně sčítá a odčítá v daném oboru, písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu výpočtu, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel				
2. Zlomky					
M-5-1-06 M-5-1-05 M-5-1-04	» názorně vyznačuje polovinu, čtvrtinu celku » řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, desetiny daného počtu » modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku » porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	» celek, část, zlomek » čitatel, jmenovatel, zlomková čára » porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným základem v oboru kladných čísel	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Hudební výchova** 4. ročník » Hudebně pohybové činnosti	**Hudební výchova** 4. ročník » Hudebně pohybové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» názorně vyznačuje polovinu, čtvrtinu celku, řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, desetiny daného počtu, modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel				
3. Závislosti a vztahy					
M-5-2-01 M-5-2-02	» vyhledává, sbírá a třídí data » čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	» čtení a sestavování tabulek různých závislostí » jízdní řády			**Přírodověda** 4. ročník » Rozmanitost přírody
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy				

4. Rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice, souměrnost

M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-05	» sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran » sestrojí rovnoběžky a kolmice » rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru » narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem	» kolmice, kolmost » vzájemná poloha dvou přímek v rovině » kruh, kružnice - střed, poloměr » souměrnost - osa souměrnosti			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran, sestrojí rovnoběžky a kolmice, rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru, narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem				

5. Rovinné obrazce

M-5-3-01 M-5-3-04	» narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce » určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	» rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník » čtverec a obdélník - obvod » čtverec a obdélník ve čtvercové síti - obsah » jednotky obsahu			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu				

6. Nestandardní úlohy

	» řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy	» slovní úlohy » magické čtverce	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Přirozená čísla					
M-5-1-04 M-5-1-03 M-5-1-02 M-5-1-01	» využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení » provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel » zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky » početních operací v oboru přirozených čísel » řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	» číselný obor přes 1 000 000 » čtení a zápis čísel » posloupnost přirozených čísel » číselná osa » zápis čísla v desítkové soustavě » početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti » pamětné sčítání a odčítání » pamětné násobení a dělení » písemné násobení a dělení » písemné algoritmy » odhad a kontrola výsledku » slovní úlohy na dva početní výkony » písemné sčítání a odčítání v daném oboru	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel, zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky, početních operací v oboru přirozených čísel, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel				
2. Desetinná čísla					
M-5-1-07	» zapisuje a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin » zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose » zaokrouhluje desetinné číslo na celky » sčítá, odčítá, násobí desetinná čísla řádu desetin a setin » užívá desetinné číslo v praktických situacích » vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	» zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem » desetinná čárka » desetina, setina » sčítání, odčítání, násobení des. čísel -řadu desetin a setin	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapisuje a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin, zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose, zaokrouhluje desetinné číslo na celky, sčítá, odčítá, násobí desetinná čísla řádu desetin a setin, užívá desetinné číslo v praktických situacích, vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty				
3. Závislosti a vztahy					
M-5-2-01 M5-2-02	» vyhledává, sbírá a třídí data » čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	» čtení a sestavování tabulek různých závislostí » soustava souřadnic » grafy » sloupkové diagramy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy				

4. Rovinné obrazce, tělesa

M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-04	» narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce » sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran » určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	» rovinné útvary - čtyřúhelník, mnohoúhelník » pravoúhlý trojúhelník » čtverec, obdélník - konstrukce » výpočet obvodu rovinného útvaru » určení obsahu rovinného útvaru pomocí čtvercové sítě » převody jednotek obsahu » řešení úloh z praxe » základní útvary v prostoru		**Pracovní činnosti** 5. ročník » Konstrukční činnosti	**Pracovní činnosti** 5. ročník » Práce s drobným materiálem
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce, sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu				

5. Nestandardní úlohy

M-5-4-01 M-5-1-08	» řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky » porozumí významu znaku „-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	» slovní úlohy » magické čtverce » prostorová představivost » znázornění celého záporného čísla (číselná osa, teploměr, model)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, porozumí významu znaku „-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Desetinná čísla a zlomky					
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-04 M-9-1-09	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu » zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor » užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	» čtení a zápis čísla, zobrazení na číselné ose, opačné číslo, absolutní » hodnota čísla, porovnávání celých čísel, početní operace s celými čísly » Zlomky a desetinné zlomky » Převody jednotek » Slovní úlohy		**Fyzika** 6. ročník » Měření fyzikálních veličin	**Fyzika** 6. ročník » Měření fyzikálních veličin
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor, užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel				
2. Krychle a kvádr					
M-9-3-04 M-9-3-09 M-9-3-12 M-9-3-11 M-9-3-10 M-9-3-13	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí sítě základních těles » načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	» čtverec a obdélník » obvod a obsah » jednotky délky » povrch kvádru a krychle » jednotky obsahu » slovní úlohy na výpočet povrchu kvádru a krychle » převod jednotek objemu » objem kvádru a krychle » slovní úlohy na výpočet objemu kvádru a krychle	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Tvorba mediálního sdělení » Práce v realizačním týmu	**Fyzika** 6. ročník » Měření fyzikálních veličin- převody jednotek obsahu a objemu **Pracovní činnosti - práce s technickými materiály** » Technické náčrty a výkresy **Výtvarná výchova** plastická a prostorová tvorba	**Fyzika** 6. ročník » Měření fyzikálních veličin- převody jednotek obsahu a objemu **Pracovní činnosti - práce s technickými materiály** » Technické náčrty a výkresy **Výtvarná výchova** » plastická a prostorová tvorba
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí sítě základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu				

3. Dělitelnost přirozených čísel

M-9-1-03	» užívá pojem prvočíslo, číslo složené » rozloží číslo na součin prvočísel » odhaduje a určuje násobky a dělitele včetně největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku » modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	» znaky dělitelnosti, rozklad na součin prvočísel, dělitel, násobek			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá pojem prvočíslo, číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel, odhaduje a určuje násobky a dělitele včetně největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku, modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel				

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

M-9-4-01 M-9-4-02	» užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací » řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	» číselné a logické řady » číselné a obrázkové analogie » netradiční geometrické úlohy, prostorová představivost	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	»				

5. Úhel a jeho velikost

M-9-3-06 M-9-3-02 M-9-3-03	» načrtne a sestrojí rovinné útvary - sestrojí úhel dané velikosti pomocí úhloměru » načrtne a sestrojí rovinné útvary » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	» úhel - rýsování, měření velikosti » osa úhlu - vlastnosti, rýsování » velikost úhlu (stupeň, minuta) » druhy úhlů » početní operace s úhly		**Pracovní činnosti** 6. ročník » práce se skládáním papíru **Výtvarná výchova** 6. ročník » kresba v terénu	**Pracovní činnosti** 6. ročník » práce se skládáním papíru **Výtvarná výchova** 6. ročník » kresba v terénu
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» načrtne a sestrojí rovinné útvary - sestrojí úhel dané velikosti pomocí úhloměru, načrtne a sestrojí rovinné útvary, charakterizuje a třídí základní rovinné útvary (popíše a označí úhel pomocí řecké abecedy, změří velikost úhlu pomocí úhloměru, převádí úhly na stupně a minuty a obráceně, rozlišuje úhel přímý, pravý, ostrý a tupý, načrtne je, pozná dvojice úhlů vedlejších a vrcholových, sčítá a odčítá úhly početně a graficky, sestrojí některé úhly bez úhloměru)				
ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO	» násobení a dělení úhlů, násobí a dělí úhly početně, střídavé a souhlasné úhly.				

6. Trojúhelník

M-9-3-06 M-9-3-07 M-9-3-01 M-9-3-02	» zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » načrtne a sestrojí rovinné útvary » užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	» rozdělení trojúhelníků » trojúhelník - součet úhlů v trojúhelníku » vnitřní a vnější úhly trojúhelníku » konstrukce trojúhelníků dle vět sss, sus, usu » trojúhelníková nerovnost » obvod trojúhelníku » výšky, těžnice v trojúhelníku » pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník		**Výtvarná výchova** 6. ročník » kresba	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku, charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, načrtne a sestrojí rovinné útvary, užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků				

7. Osová a středová souměrnost

M-9-3-01 M-9-3-08	» zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku » načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	» shodné útvary, osová souměrnost, útvary osově souměrné, středová souměrnost, útvary středově souměrné		**Přírodopis** 6. ročník » souměrnost v přírodě **Výtvarná výchova** » mandaly (souměrnost a nesouměrnost) » středová souměrnost **Pracovní činnosti** » technické náčrty a výkresy	**Přírodopis** 6. ročník » souměrnost v přírodě **Výtvarná výchova** 6. ročník » mandaly (souměrnost a nesouměrnost) » středová souměrnost **Fyzika** 7. ročník » Světelné jevy **Pracovní činnosti** » technické náčrty a výkresy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku » načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Poměr, měřítko mapy, přímá a nepřímá úměrnost					
M-9-1-04 M-9-1-05 M-9-2-01 M-9-2-02 M-9-2-03 M-9-2-04 M-9-2-05	» užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů » vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data » porovnává soubory dat » určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti » vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	» pojem poměr, zvětšení a zmenšení v daném poměru, rozdělení dané hodnoty v daném poměru, měřítko, úměra- přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, graf přímé a nepřímé úměrnosti, pravoúhlá soustava souřadnic,		**Fyzika** » Pohyb tělesa **Zeměpis** » Globus, měřítko a mapa **Přírodopis** » Mikroskop - zvětšování v daném poměru	**Fyzika** » Pohyb tělesa
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů				
2. Procenta					
M-9-1-04 M-9-1-09 M-9-1-07 M-9-1-06	» užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel » řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	» Pojem: procento, úrok, základ, procentová část, počet procent - výpočty » Slovní úlohy s procenty » Promile » Jednoduché úrokování			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel, řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek), matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním				

3. Rovnoběžníky a lichoběžníky

M-9-3-02 M-9-3-06 M-9-3-04	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » načrtne a sestrojí rovinné útvary	» základní vlastnosti, rozdělení rovnoběžníků » konstrukce rovnoběžníků » obvod a obsah rovnoběžníku » obvod a obsah trojúhelníku » rozdělení lichoběžníků » konstrukce lichoběžníků » obvod a obsah lichoběžníku » slovní úlohy z praxe		**Fyzika** » síla, skládání sil **Zeměpis** » vlajky států	**Fyzika** » síla, skládání sil **Zeměpis** » vlajky států
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, načrtne a sestrojí rovinné útvary				

4. Hranoly

M-9-3-04 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-13	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí sítě základních těles » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	» základní vlastnosti » rozdělení » konstrukce » povrch a objem » slovní úlohy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí sítě základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu				

5. Racionální čísla, zlomky

M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-03	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu » zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor » modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	» čtení a zápis zlomku, vztah mezi zlomky a des. čísly, zobrazení na číselné ose, převrácený zlomek, smíšené číslo, početní operace, složený zlomek, slovní úlohy » celá čísla, racionální čísla » kladná a záporná čísla » čísla navzájem opačná » zobrazení celých, racionálních čísel na číselné ose » absolutní hodnota » porovnávání celých a racionálních » čísel » zaokrouhlování celých a racionálních čísel » početní operace s celými, racionálními čísly » slovní úlohy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor , modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Konstrukční úlohy					
M-9-3-05 M-9-3-06	» využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh » načrtne a sestrojí rovinné útvary	» Množiny všech bodů dané vlastnosti kód » Jednoduché konstrukce - opakování » Množiny všech bodů dané vlastnosti » Thaletova kružnice			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, načrtne a sestrojí rovinné útvary				
2. Celistvé výrazy a jejich úpravy					
M-9-1-07	» matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	» Číselné výrazy » Proměnná » Výrazy s proměnnou » Mnohočleny maximálně druhého stupně			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním				
3. Lineární rovnice					
M-9-1-06 M-9-1-08 M-9-1-09	» řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) » formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav » analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	» řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav » provádění zkoušky správnosti řešení » řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic » výpočet neznámé ze vzorce	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**Fyzika** 7. ročník » Pohyb tělesa 8. ročník » Teplo. Práce. Výkon » Vnitřní energie. Teplo **Chemie** » Chemické reakce	**Fyzika** 8. ročník » Teplo. Práce. Výkon » Vnitřní energie. Teplo **Chemie** » Chemické reakce 9. ročník » Výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku správnosti svého řešení, vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin, řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních rovnic, užívá řešení lineárních rovnic v praxi, třídy se zaměřením na matematiku a přírodovědné předměty - řeší složitější úlohy v daném učivu				

4. Kruh, kružnice, válec

M-9-3-02 M-9-3-04 M-9-3-06 M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12 M-9-3-13	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » načrtne a sestrojí rovinné útvary » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí sítě základních těles » načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	**kruh, kružnice**: » vzájemná poloha přímky a kružnice » délka kružnice » obvod kruhu » obsah kruhu » slovní úlohy **válec**: » základní vlastnosti » povrch » objem » lovní úlohy		**Fyzika** 8. ročník » Jednotky objemu **Pracovní činnosti** 8. ročník » Tvorba modelů těles	**Fyzika** 8. ročník » Jednotky objemu **Pracovní činnosti** 8. ročník » Tvorba modelů těles
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, načrtne a sestrojí rovinné útvary, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí sítě základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu				

5. Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta

M-9-1-01 M-9-3-01	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu » zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	» druhá mocnina, odmocnina » třetí mocnina, odmocnina » Pythagorova věta » slovní úlohy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku				

6. Základy statistiky

M-9-2-01	» vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	» základní statistické pojmy » základní charakteristiky statistického souboru » typy diagramů			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Podobnost, goniometrie					
M-9-3-07	» užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	» věty o podobnosti obrazců, zvláště trojúhelníků sss, sus, usu, ssu » určování podobných útvarů v rovině, poměru podobnosti » užití vět o podobnosti trojúhelníků » praktické zmenšování a zvětšování rovinných obrazců v daném poměru » užití podobnosti (plány, mapy, modely + výpočty)			**Fyzika** 9. ročník Co už víme o světle
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků				
2. Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými					
M-9-1-08 M-9-1-01	» formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav » provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	» řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými » (metoda sčítací, dosazovací) » řešení slovních úloh pomocí soustavy dvou rovnic » slovní úlohy "na pohyb", "na společnou práci", "na směsi"		**Chemie** 9. ročník » Výpočty	**Chemie** 9. ročník » Výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav, provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu				
3. Funkce					
M-9-2-04 M-9-2-05	» vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	» lineární funkce » přímá úměrnost » nepřímá úměrnost » grafické znázornění » vlastnosti funkcí » funkční vzat		**Fyzika** 9. ročník » Střídavý proud	**Fyzika** 9. ročník » Střídavý proud
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» chápe pojem funkce, určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu, sestaví tabulku dané funkce, sestrojí graf lineární funkce (y = ax + b), sestrojí graf přímé úměrnosti (y = ax), sestrojí graf lomené funkce (y = a/x), pojmenuje křivky znázorňující danou funkci, vypočítá průsečíky lineární funkce s osami souřadnic. chápe a operuje s pojmy: funkce rostoucí, funkce klesající, funkce konstantní, užívá funkční vztahy při řešení slovních úloh				

4. Jehlan, kužel, koule

M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11	» určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » načrtne a sestrojí sítě základních těles	» modelování jehlanu a kužele, konstrukce sítí jehlanu a kužele » výpočty objemů a povrchů jehlanu a kužele, řešení úloh z praxe (+goniometrické funkce) » užití vzorců pro objem a povrch koule v praktických úlohách		**Pracovní činnosti** 9. ročník » Technické náčrty a výkresy **Výtvarná výchova** 9. ročník » Prostorová kresba	**Pracovní činnosti** 9. ročník » Technické náčrty a výkresy **Výtvarná výchova** 9. ročník » Prostorová kresba
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, načrtne a sestrojí sítě základních těles				

5. Finanční matematika

M-9-1-06	» vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře » určí hledanou jistinu » provádí jednoduché a složené úrokování » vypočítá úrok z úroku	**základní pojmy:** » věřitelé, dlužníci, výpočet úroku, úrokovací období, úrokovací » doba, určování počtu dní úrokové doby » jednoduché úrokování » složené úrokování » řešení slovních úloh z praxe, DPH	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Hodnoty, postoje, praktická etika		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře, určí hledanou jistinu, provádí jednoduché a složené úrokování, vypočítá úrok z úroku				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5. 4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Je členěna do třech vzdělávacích oborů: prvouka, přírodověda a vlastivěda. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané výchovou v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa, učí se všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a chránit je.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech člověk a společnost, člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme - se žáci učí poznávat nejbližší okolí, rodinu, školu, obec i společnost. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Vede žáky k utváření kladného vztahu k bydlišti, k utváření národnostního cítění.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s globálními problémy světa.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase, v jednotlivých událostech a historii věcí a dějů. Vychází se od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou je vyvolat u dětí zájem o minulost naší vlasti.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a usilovat o zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, uvědomují si, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje a vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich,
- zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů,
- samostatnému a sebevědomému vystupování, jednání a komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům,

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení,
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení,
- vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech,
- orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

5.4.1 PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika předmětu

Vyučuje se ve 4. a v 5. ročníku 1 hodinu týdně. Předmět Přírodověda je zaměřen na to, aby žáci získávali vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jeho životní prostředí.

Klade důraz na:

- získávání základních vědomostí o Zemi, člověku a technice,
- poznávání základních jevů a vztahů v přírodě,
- poznávání souvislostí mezi organismy,
- utváření kladného vztahu k přírodě, zdravému způsobu života a k ochraně životního prostředí jako celku.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle,
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl.

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině.

Kompetence občanské

- vést žáky k pochopení pravidel první pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek,
- poskytovat dle svých možností pomoc a chovat se zodpovědně v krizové situaci,
- vést žáky k chápání zákl. vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku,
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- vést žáky k používání encyklopedií a jazykových příruček,
- poukazovat na možná zdravotní rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Fungování a vliv médií ve společnosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Psychohygiena

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní diference

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozmanitost přírody					
ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-04 ČJS-5-4-05 ČJS-5-4-06	» popíše vlastními slovy jednotlivá společenstva » uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy ve vybraných lokalitách regionu » zkoumá shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí » zařadí různé druhy ptactva do společenstev » pozoruje a porovnává živočichy a rostliny, zformuluje a zapíše výsledek pozorování » u vybraných živočichů a rostlin popíše stavbu těla, výživu, průběh a způsob života » s využitím jednoduchých klíčů a atlasů prakticky třídí organismy do známých skupin » vymezí, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení » vysvětlí význam zdravého životního prostředí pro člověka » rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život » vysvětlí koloběh vody v přírodě » rozliší součásti vzduchu » zjistí vlastnosti a význam jím vybraného nerostu nebo horniny » popíše pojem recyklace, » zajímá se o třídění a způsob likvidace odpadů » objasní pravidla chování v CHKO a v přírodě » zdůvodní odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů » uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof, získává informace ze sdělovacích prostředků	» rozmanitost naší přírody, životní společenstva -lesy, louky a pole, vody a jejich blízké okolí, města rovnováha v přírodě voda, vzduch, nerosty a horniny, půda ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Základní podmínky života » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí	**Matematika** 4. ročník » Závislosti a vztahy **Pracovní činnosti** » Pěstitelské práce	**Anglický jazyk** 6. ročník » Tematické okruhy **Výtvarná výchova** 4. ročník » Rozvíjení smyslové citlivosti **Výchova k občanství** 7. ročník » Globální problémy **Výtvarná výchova** 5. ročník » Rozvíjení smyslové **Pracovní činnosti** » Pěstitelské práce
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popíše vlastními slovy jednotlivá společenstva, uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy ve vybraných lokalitách regionu, zkoumá shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí, zařadí různé druhy ptactva do společenstev, pozoruje a porovnává živočichy a rostliny, zformuluje a zapíše výsledek pozorování, u vybraných živočichů a rostlin popíše stavbu těla, výživu, průběh a způsob života, s využitím jednoduchých klíčů a atlasů prakticky třídí organismy do známých skupin, vymezí, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení, vysvětlí význam zdravého životního prostředí pro člověka, rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život, vysvětlí koloběh vody v přírodě, rozliší součásti vzduchu, zjistí vlastnosti a význam jím vybraného nerostu nebo horniny, popíše pojem recyklace, zajímá se o třídění a způsob likvidace odpadů, objasní pravidla chování v CHKO a v přírodě, zdůvodní odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů, uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof, získává informace ze sdělovacích prostředků				

2. Člověk a jeho zdraví

ČJS-5-5-04 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06 ČJS-5-5-07	» upevňuje si a rozvíjí základní znalosti o lidském těle a funkcích životně důležitých orgánů (mozek, plíce, srdce) » na základě elementárních znalostí o lidském těle uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky a dovednosti » vysvětlí a řídí se zásadami péče o zdraví, posoudí význam sportování, správné výživy » ošetří drobná poranění (bodnutí hmyzem a hadem, malá řezná rána, znehybnění končetiny) » zhodnotí možnost pomoci dospělému při poskytování první pomoci » najde telefonní čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie) » získává a rozšiřuje si poznatky o návykových látkách » prohlubuje si a upevňuje již osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek » rozlišuje krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) a diskutuje o nich » rozliší služby odborné pomoci a popíše, jak je využít » na modelových situacích nacvičuje správné reakce při hromadném ohrožení » vymezí pojem evakuace obyvatel a zjistí obsah evakuačního zavazadla » uvede přírodní jevy, i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vybere z příkladů vhodný způsob ochrany » přivolá pomoc sobě i jiným	» lidské tělo péče o zdraví » zdravá výživa návykové látky a zdraví osobní bezpečí situace hromadného ohrožení » přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví » čísla tísňového volání » správný způsob volání na tísňovou linku			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» upevňuje si a rozvíjí základní znalosti o lidském těle a funkcích životně důležitých orgánů (mozek, plíce, srdce), na základě elementárních znalostí o lidském těle uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky a dovednosti, vysvětlí a řídí se zásadami péče o zdraví, posoudí význam sportování, správné výživy, ošetří drobná poranění (bodnutí hmyzem a hadem, malá řezná rána, znehybnění končetiny), zhodnotí možnost pomoci dospělému při poskytování první pomoci, najde telefonní čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie), získává a rozšiřuje si poznatky o návykových látkách, prohlubuje si a upevňuje již osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek, rozlišuje krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) a diskutuje o nich, rozliší služby odborné pomoci a popíše, jak je využít, na modelových situacích nacvičuje správné reakce při hromadném ohrožení, vymezí pojem evakuace obyvatel a zjistí obsah evakuačního zavazadla, uvede přírodní jevy, i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vybere z příkladů vhodný způsob ochrany, přivolá pomoc sobě i jiným				

3. Dopravní výchova

	» popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě » vysvětlí způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole » doporučí bezpečná místa pro jízdu na kole » rozezná vybrané dopravní značky pro cyklisty » objasní správnost používání reflexních i ostatních doplňků a výbavy kola	» povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty, technika jízdy, přeprava zavazadel, místa pro jízdu na kole (stezky, obytná zóna) » základní pravidla jízdy po silnici, jízda za snížené viditelnosti, zhoršených podmínek, znamení zastavování, odbočování, předjíždění, objíždění, vedení kola,			

	» v modelových situacích prokáže znalost chování v krizových situacích	vyjíždění do silnice, přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu » značky, druhy křižovatek, kruhový objezd » krizové situace, důležitá spojení			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě, vysvětlí způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole, doporučí bezpečná místa pro jízdu na kole, rozezná vybrané dopravní značky pro cyklisty, objasní správnost používání reflexních i ostatních doplňků a výbavy kola, v modelových situacích prokáže znalost chování v krizových situacích				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozmanitost přírody					
ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-02 ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-07	» objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody » zjistí v okolí školy změny v přírodě způsobené zásahem člověka a objasní následky změn » vysvětlí důležitost základních podmínek pro život na Zemi » třídí nejznámější druhy organismů do skupin a porovnává jejich přizpůsobení se prostředí » určí a zařadí některé živočichy a rostliny do biologického systému (EV) » zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí podporovat nebo poškozovat » popíše rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji » založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu » vymezí pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice » zařadí naši planetu jako součást sluneční soustavy a vesmíru » zdůvodní střídání dne a noci a ročních období	» životní prostředí člověka - příroda živá a neživá, lidské výtvory, změny v přírodě způsobené zásahy člověka » rozmanitost přírodních podmínek na Zemi a život v nich » podnebí, počasí botanické a zoologické zahrady životní podmínky » vzduch, voda, půda, rostliny, živočichové vesmír » sluneční soustava, hvězdy a souhvězdí, výzkum vesmíru	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Základní podmínky života	**Tělesná výchova** 5. ročník » Činnosti ovlivňující zdraví **Pracovní činnosti** » Příprava pokrmů	**Výtvarná výchova** 5. ročník » Ověřování komunikačních účinků **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody, zjistí v okolí školy změny v přírodě způsobené zásahem člověka a objasní následky změn, vysvětlí důležitost základních podmínek pro život na Zemi, třídí nejznámější druhy organismů do skupin a porovnává jejich přizpůsobení se prostředí, určí a zařadí některé živočichy a rostliny do biologického systému (EV), zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí podporovat nebo poškozovat, popíše rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji, založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, vymezí pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zařadí naši planetu jako součást sluneční soustavy a vesmíru, zdůvodní střídání dne a noci a ročních období				
2. Lidé a čas					
ČJS-5-3-02	» objasní pojem chráněná část přírody » aplikuje poznatky na blízké lokality » využívá knihoven, sbírek muzeí ke zdůvodnění významu chráněných částí přírody » uvede přírodní jevy, i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy » vybere z příkladů vhodný způsob ochrany	» chráněná území			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní pojem chráněná část přírody, aplikuje poznatky na blízké lokality, využívá knihoven, sbírek muzeí ke zdůvodnění významu chráněných částí přírody, uvede přírodní jevy, i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vybere z příkladů vhodný způsob ochrany				
3. Člověk a jeho zdraví					
ČJS-5-5-01 ČJS-5-5-02	» rozpozná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí	» člověk: životní potřeby a projevy, části těla, orgánové			

ČJS-5-5-03 ČJS-5-5-07 ČJS-5-5-08	» zná a dovede jednat podle zásad první pomoci » zná tel. čísla tísňového volání » posoudí, jaké má postavení v rodině a ve společnosti, uvědomuje si funkci rodiny » vysvětlí pojmy rodina a partnerství » v encyklopediích vyhledá a srovnává etapy vývoje dítěte před a po jeho narození » zná původ člověka jako druhu a jeho způsob rozmnožování a charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka » rozlišuje a popíše biologické a psychické změny v dospívání » uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví, úměrně svému věku se orientuje v bezpečných způsobech sexuálního chování » zjistí tel. číslo linky důvěry nebo krizového centra, zná pravidla telefonování na tyto instituce	soustavy (kostra, svaly, kůže, krevní oběh, dýchací soustava, trávicí ústrojí, močové ústrojí, nervová soustava, smysly, pohlavní ústrojí) » drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana » partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy základy lidské reprodukce, narození dítěte a vývojové fáze před a po narození			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpozná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí, zná a dovede jednat podle zásad první pomoci, zná tel. čísla tísňového volání, posoudí, jaké má postavení v rodině a ve společnosti, uvědomuje si funkci rodiny, vysvětlí pojmy rodina a partnerství, v encyklopediích vyhledá a srovnává etapy vývoje dítěte před a po jeho narození, zná původ člověka jako druhu a jeho způsob rozmnožování a charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka, rozlišuje a popíše biologické a psychické změny v dospívání, uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví, úměrně svému věku se orientuje v bezpečných způsobech sexuálního chování, zjistí tel. číslo linky důvěry nebo krizového centra, zná pravidla telefonování na tyto instituce				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.4.2 PRVOUKA

Charakteristika předmětu

Vyučuje se v prvním, druhém a třetím ročníku 2 hodiny týdně. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a jiných témat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Svým obsahem i výchovným zaměřením otevírá prvouka cestu k utváření základních životních postojů a hodnotových orientací žáka. Žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných lidí. Učí se pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utváří si prvotní ucelený obraz světa, seznamují se s místně i časově vzdálenějšími jevy. Žáci si všímají i podstatných stránek a krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Učí se porozumět světu kolem sebe, chápat současnost jako východisko pro budoucnost a výsledek minulosti. Učí se zvládat nové životní role i situace, nalézat postavení mezi vrstevníky a zároveň upevňovat pracovní i režimové návyky.

Důležité je propojení s reálným životem a praktickou zkušeností žáků.

V tomto vzdělávacím oboru se žáci zaměřují na:

- osvojení schopnosti vnímat život kolem sebe,
- vyjadřování vlastních názorů v mezilidské komunikaci,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání,
- osvojení základních vědomostí a jejich praktické využití,
- osvojení základních dovedností a návyků k plnění povinností a úkolů,
- hledání a objevování nového,
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům,
- přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni.

Kompetence komunikativní

- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků,
- spolupracovat při řešení ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině,
- v různých situacích požádat a poskytnout radu, pomoc,
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc,
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích.

Kompetence občanské

- vést žáky k pochopení pravidel první pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek,
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu,
- poznat naše kulturní tradice a historická dědictví, vážit si jejich vnitřních hodnot,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku,
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vztah člověka k prostředí
- Základní podmínky života
- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Občanská společnost a škola

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Mezilidské vztahy
- Psychohygiena
- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské vztahy

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Místo, kde žijeme					
ČJS-3-1-01	» vyznačí v jednoduchém plánku místo svého bydliště a školy » orientuje se na cestě do školy a zpět » rozezná a používá bezpečnou cestu do školy » uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici, bezpečně překoná silnici » prokáže znalost správného cestování autem » pojmenuje školu, třídní učitelku, ředitele školy » popíše nebezpečí v nejbližším okolí » rozliší bezpečná a nebezpečná místa pro hru	» prostředí a činnosti ve škole a jejím okolí » bezpečná cesta do školy a zpět » účastníci silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky), pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce), pravidla chůze po chodníku, po silnici, reflexní doplňky, přecházení silnice bez přechodu, po přechodu, jízda autem/autosedačka, zádržné systémy, výstup a nástup » prostředí domova » orientace v místě bydliště » vhodná a nevhodná místa ke hře	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění **Matematika** » Orientace v prostoru	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity **Pracovní činnosti** » Konstrukční činnosti » Příprava pokrmů
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyznačí v jednoduchém plánku místo svého bydliště a školy, orientuje se na cestě do školy a zpět, rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici, bezpečně překoná silnici, prokáže znalost správného cestování autem, pojmenuje školu, třídní učitelku, ředitele školy, popíše nebezpečí v nejbližším okolí , rozliší bezpečná a nebezpečná místa pro hru				
2. Lidé kolem nás					
ČJS-3-2-01	» pojmenuje členy rodiny » rozliší příbuzenské vztahy v rodině » objasní role rodinných příslušníků » projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků	» moje rodina » příbuzenské vztahy » rodinné oslavy » mezilidské vztahy - pravidla slušného chování » vlastnosti lidí	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace a sebeorganizace » Psychohygiena » Mezilidské vztahy » Komunikace **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občanská společnost a škola	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pojmenuje členy rodiny, rozliší příbuzenské vztahy v rodině, objasní role rodinných příslušníků, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků				
3. Lidé a čas					
ČJS-3-3-01	» rozpozná měsíce, dny, celé hodiny » dokáže vyjmenovat dny v týdnu » popíše svoji činnost včera, dnes a zítra » časově zařadí Vánoce a Velikonoce	» měsíce, dny v týdnu, hodiny režim dne » Vánoce a Velikonoce, zvyky a tradice	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**Matematika** 2. ročník » Orientace v čase	**Matematika** 2. ročník » Orientace v čase 3. ročník » Závislosti a vztahy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpozná měsíce, dny, celé hodiny, dokáže vyjmenovat dny v týdnu, popíše svoji činnost včera, dnes a zítra, časově zařadí Vánoce a Velikonoce				

4. Rozmanitost přírody

ČJS-3-4-01	» vyjmenuje roční období a umí je charakterizovat » popíše způsob života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích	» roční období lidé a příroda v jednotlivých ročních obdobích » kalendář přírody	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	**Pracovní činnosti** 2. ročník » Pěstitelské práce	**Výtvarná výchova** 2. ročník » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyjmenuje roční období a umí je charakterizovat, popíše způsob života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích				

5. Člověk a jeho zdraví

ČJS-3-5-01	» objasní zásady osobní hygieny » popíše své tělo a péči o něj » rozezná úraz a nemoc, uvede příklady » vyjmenuje některé potraviny důležité pro zdraví	» lidské tělo životní potřeby, péče o zdraví	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena	**Český jazyk** 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění	**Český jazyk** 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví **Pracovní činnosti** » Příprava pokrmů
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní zásady osobní hygieny, popíše své tělo a péči o něj, rozezná úraz a nemoc, uvede příklady, vyjmenuje některé potraviny důležité pro zdraví				

6. Mimořádné události

ČJS-3-5-04	» adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech	» mimořádné události			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech				

7. Lidé a peníze

	» vysvětlí, proč rodiče pracují (FG) » zjistí podle možností povolání rodičů (FG) » respektuje majetek spolužáků (FG) » popíše jednu věc, kterou vlastní (FG) » vyjmenuje své potřeby a vybere nejdůležitější (FG)	» rodina - příjmy » vlastnictví, majetek » potřeby a zdroje	**FINANČNÍ GRAMOTNOST** » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí, proč rodiče pracují, zjistí podle možností povolání rodičů, respektuje majetek spolužáků, popíše jednu věc, kterou vlastní, vyjmenuje své potřeby a vybere nejdůležitější				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Lidé kolem nás					
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	» popíše a osvojí si základní pravidla slušného chování » pozdraví, poděkuje, omluví se » objasní termíny ohleduplnost, kamarádství » projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků » pojmenuje a popíše povolání rodičů » vyjmenuje povolání, která jsou potřebná pro jeho život a vysvětlí proč	» vrstevnické vztahy » chování lidí ve společnosti, » soužití lidí » dětství bez úrazu: Co udělám? » zaměstnání, práce fyzická a » duševní	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace a sebeorganizace » Psychohygiena » Mezilidské vztahy » Komunikace **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občanská společnost a škola	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popíše a osvojí si základní pravidla slušného chování, pozdraví, poděkuje, omluví se, objasní termíny ohleduplnost, kamarádství, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, pojmenuje a popíše povolání rodičů, vyjmenuje povolání, která jsou potřebná pro jeho život a vysvětlí proč				
2. Lidé a čas					
ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-03	» orientuje se v čase, stanoví svůj denní režim » porovná práci a odpočinek » vymezí týdny, dny, hodiny, minuty » vyjmenuje měsíce v roce » rozliší školní a kalendářní rok » rozpozná a vysvětlí minulost, » současnost a budoucnost » popíše činnosti, které dělají jednotliví členové jeho rodiny	» orientace v čase, kalendáře, režim dne, současnost a minulost v našem životě, lidská společnost - soužití, zvyky » činnosti, práce, významné dny a svátky a tradice	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**Matematika** 2. ročník » Orientace v čase	**Matematika** 2. ročník » Orientace v čase 3. ročník » Závislosti a vztahy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientuje se v čase, stanoví svůj denní režim, porovná práci a odpočinek, vymezí týdny, dny, hodiny, minuty, vyjmenuje měsíce v roce, rozliší školní a kalendářní rok, rozpozná a vysvětlí minulost, současnost a budoucnost, popíše činnosti, které dělají jednotliví členové jeho rodiny				
3. Rozmanitost přírody					
ČJS-3-4-02	» roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků » zařadí některé ptáky podle nápadných znaků do ekosystémů ČR (EV) » popíše ochranu přírody » navrhne pomoc živočichům v přírodě » pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata » pozná a pojmenuje některé ptáky (EV) » rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce	» rostliny, houby, živočichové, ptáci, domácí zvířata a jejich mláďata » Dětství bez úrazu: Když mám psa	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	**Pracovní činnosti** 2. ročník » Pěstitelské práce	**Výtvarná výchova** 2. ročník » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků, zařadí některé ptáky podle nápadných znaků do ekosystémů ČR, popíše ochranu přírody, navrhne pomoc živočichům v přírodě, pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, pozná a pojmenuje některé ptáky, rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce				

4. Člověk a jeho zdraví

ČJS-3-5-01	» vysvětlí pojem zdravý životní styl » vysvětlí péči o zrak, sluch » vyvodí vliv pohybu na zdraví » popíše prevenci nemocí a úrazů » vysvětlí pravidla chování na stezkách pro chodce » popíše vybrané značky pro chodce » předchází rizikovým situacím v dopravě » zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit » objasní, jak správně cestovat v dopravních prostředcích	» lidské tělo - potřeby a projevy lidské smysly zdravá výživa » první pomoc chodník a stezky - základní pravidla (co a kdo kam smí a nesmí), vztahy mezi účastníky na stezkách, krajnice a její nástrahy, na čem se ještě jezdí (brusle, skateboard, koloběžka) » ochrana (přilba, chrániče) » cesta dopravními prostředky (pravidla cestování, nástup, výstup, chování za jízdy, vztahy mezi cestujícími) » Dětství bez úrazu: Pozor nespadni, Jak zkrotit silnici	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena	**Český jazyk** 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění	**Český jazyk** 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví **Pracovní činnosti** » Příprava pokrmů
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí pojem zdravý životní styl, vysvětlí péči o zrak, sluch, vyvodí vliv pohybu na zdraví, popíše prevenci nemocí a úrazů, vysvětlí pravidla chování na stezkách pro chodce, popíše vybrané značky pro chodce, předchází rizikovým situacím v dopravě, zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit, objasní, jak správně cestovat v dopravních prostředcích				

5. Mimořádné události

ČJS-3-5-03 ČJS-3-5-02 ČJS-3-5-04	» reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech » dodržuje zásady bezpečného chování při setkání s neznámými lidmi » vyjmenuje osoby, na které se může v případě obav nebo strachu obrátit » ví, kdy použít čísla tísňového volání (112, 150, 155, 158)	» krizové situace, služby odborné pomoci tísňová volání			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech, dodržuje zásady bezpečného chování při setkání s neznámými lidmi, vyjmenuje osoby, na které se může v případě obav nebo strachu obrátit, ví, kdy použít čísla tísňového volání (112, 150, 155, 158)				

6. Lidé a peníze

	» vysvětlí, proč má chránit školní majetek (FG) » vyjmenuje potřeby rodiny (FG) » popíše, od koho dostává a jak využívá kapesné (FG) » pozná české mince a bankovky » uvede příklad využití platební karty	» vlastnictví, majetek potřeby, zdroje příjmy a výdaje	**FINANČNÍ GRAMOTNOST** » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí, proč má chránit školní majetek, vyjmenuje potřeby rodiny, popíše, od koho dostává a jak využívá kapesné, pozná české mince a bankovky, uvede příklad využití platební karty				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň
ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Místo kde žijeme					
ČJS-3-1-2 ČJS-3-1-3	» pojmenuje svou obec a kraj » pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí » určí typ místní krajiny » popíše jednotlivé části okolní krajiny » rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině » posoudí rozmanitost a estetiku těchto prvků	» obec, místní krajina, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí okolní krajina - její části, zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, orientační body a linie, význačné budovy, dopravní síť			**Český jazyk** 3. ročník » Komunikační situace » Vyprávění Mluvený projev
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pojmenuje svou obec a kraj, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, určí typ místní krajiny, popíše jednotlivé části okolní krajiny, rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině, posoudí rozmanitost a estetiku těchto prvků				
2. Lidé kolem nás					
ČJS-3-2-1	» respektuje odlišnosti spolužáků » navrhne pravidla chování ve třídě	» vlastnosti lidí - podobní a odlišní lidé, vztahy ve společenství, pravidla slušného chování, principy demokracie	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace a sebeorganizace » Psychohygiena » Mezilidské vztahy » Komunikace **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občanská společnost a škola	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace » Vyprávění	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» respektuje odlišnosti spolužáků, navrhne pravidla chování ve třídě				
3. Lidé a čas					
ČJS-3-3-2 ČJS-3-3-3	» pojmenuje některé rodáky » vyhledá místní kulturní a historickou památku » zjistí významnou historickou událost regionu » seznámí se s místní pověstí nebo bájí » vysvětlí pojem domov » popíše průběh lidského života » sestaví seznam předmětů denní potřeby » zjistí, čím chtěli být jeho rodiče v dětství » pojmenuje dva zvyky ve společnosti » porovná život v domácnosti v minulosti a současnosti	» regionální památky a historické události, rodáci, místní pověsti a báje lidské společenství, domov, průběh lidského života, předměty denní potřeby, práce, domácnost, zvyky, významné dny a svátky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**Matematika** 2. ročník » Orientace v čase	**Matematika** 2. ročník » Orientace v čase 3. ročník » Závislosti a vztahy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pojmenuje některé rodáky, vyhledá místní kulturní a historickou památku, zjistí významnou historickou událost regionu, seznámí se s místní pověstí nebo bájí, vysvětlí pojem domov, popíše průběh lidského života, sestaví seznam předmětů denní potřeby, zjistí, čím chtěli být jeho rodiče v dětství, pojmenuje dva zvyky ve společnosti, porovná život v domácnosti v minulosti a současnosti				
4. Rozmanitost přírody					
ČJS-3-4-2 ČJS-3-4-3	» provede jednoduchý pokus s danou látkou » zapíše postup a zhodnotí výsledek pokusu » určí společné a rozdílné vlastnosti daných látek	» látky a jejich vlastnosti rostliny, živočichové volně žijící	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	**Pracovní činnosti** 2. ročník » Pěstitelské práce	**Výtvarná výchova** 2. ročník

	» zjistí hmotnost daného předmětu » změří objem daného množství látky » pojmenuje některé rostliny a živočichy v okolí školy a roztřídí je podle nápadných znaků do známých skupin				» Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provede jednoduchý pokus s danou látkou, zapíše postup a zhodnotí výsledek pokusu, určí společné a rozdílné vlastnosti daných látek, zjistí hmotnost daného předmětu, změří objem daného množství látky, pojmenuje některé rostliny a živočichy v okolí školy a roztřídí je podle nápadných znaků do známých skupin				

5. Člověk a jeho zdraví

ČJS-3-5-2 ČJS-3-5-3	» objasní pojem zdraví » vyjmenuje opatření ve škole k zachování zdraví žáka » zhodnotí, jak dodržuje zásady bezpečného chování ve škole on sám » použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky » dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji	» zdraví, nebezpečí, prevence zneužívání návykových látek, » úraz, ošetření drobných úrazů, » nebezpečné hry hry, pomoc v nouzi úcta ke každému člověku » krizové linky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena	**Český jazyk** 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění	**Český jazyk** 2. ročník » Hygienické návyky psaní » Vyprávění **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí pojem zdravý životní styl, vysvětlí péči o zrak, sluch, vyvodí vliv pohybu na zdraví, popíše prevenci nemocí a úrazů, vysvětlí pravidla chování na stezkách pro chodce, popíše vybrané značky pro chodce, předchází rizikovým situacím v dopravě, zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit, objasní, jak správně cestovat v dopravních prostředcích				

6. Dopravní výchova

	» v modelových situacích reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu » vysvětlí důvod používání reflexních doplňků » popíše pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně » rozezná vybrané dopravní značky » objasní pravidla přecházení silnice se světelnými signály, přecházení mezi zaparkovanými vozy a silnice s více jízdními pruhy » ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce » v modelových situacích uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách » vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany	» osobní bezpečí – bezpečné chování v roli chodce, kdo je chodec, účastníci silničního provozu, dopravní značky pro chodce, světelné signály » vztahy mezi účastníky na stezkách, pravidla chůze po silnici (pro jednotlivce a skupiny, reflexní doplňky) » obytná zóna a její pravidla, hřiště a cesta na něj, přecházení silnice mezi zaparkovanými vozy, chování na parkovišti » přecházení po přechodu s jízdním kolem, druhy dopravních prostředků a jejich specifika, chování na zastávce » nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, osobní bezpečí, krizové situace			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» v modelových situacích reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu, vysvětlí důvod používání reflexních doplňků, popíše pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně, rozezná vybrané dopravní značky, objasní pravidla přecházení silnice se světelnými signály, přecházení mezi zaparkovanými vozy a silnice s více jízdními pruhy, ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce, v modelových situacích uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách, vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany				

7. Lidé a peníze

	» rozliší potřeby hmotné, nehmotné, nezbytné, zbytné (FG) » objasní zdroje pro uspokojování potřeb (FG) » vysvětlí pojem zboží (FG) » vyjmenuje druhy příjmů (FG) » popíše, jak a na co šetří (FG) » odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu » zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	» potřeby a zdroje » zboží » příjmy » rozpočet » nákupy	**FINANČNÍ GRAMOTNOST** » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší potřeby hmotné, nehmotné, nezbytné, zbytné, objasní zdroje pro uspokojování potřeb, vysvětlí pojem zboží, vyjmenuje druhy příjmů, popíše, jak a na co šetří, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu, zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.4.3 VLASTIVĚDA

Charakteristika předmětu

Vyučuje se ve čtvrtém a pátém ročníku po dvou hodinách týdně. V návaznosti na prvouku přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí.

Svým obsahem i výchovným zaměřením upevňuje životní postoje a hodnotové orientace žáka, vychovává k sounáležitosti a národní hrdosti, k úctě ke kulturnímu, historickému a přírodnímu dědictví.

Žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, realizují se při pracích ve skupinách, v projektech.
Vzdělávací obsah je členěn do tří tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé a čas
- Lidé kolem nás

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací
- chápat učivo v dějepisném kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vytvářet situace, kdy si budou žáci uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci
- mezi lidmi z různých kulturních prostředí
- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích

Kompetence občanské

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- poznat naše kulturní tradice a historická dědictví, vážit si jejich vnitřních hodnot
- vést žáky k tomu, aby respektovali a oceňovali tradice, kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní

- vést žáky k používání encyklopedií a jazykových příruček

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Práce v realizačním týmu

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vztah člověka k prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Poznávání lidí
- Komunikace
- Kreativita
- Mezilidské vztahy

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské vztahy
- Etnický původ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Místo, kde žijeme					
ČJS-5-1-01 ČJS-5-1-02 ČJS-5-1-06	» vyhledá a ukáže polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu » rozliší a ukáže světové strany v přírodě i na mapě, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě » vymezí hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce (prezident, předseda vlády), symboly našeho státu a jejich význam	» obec (město), místní krajina, okolní krajina (místní oblast) » zemský povrch, vodstvo, orientační body, práce s mapou místní oblasti, regionu, určování hlavních a vedlejších světových stran v přírodě a na mapě » naše vlast - základy státních zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		**Dějepis** 7. ročník » Středověk 5. -12. století
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyhledá a ukáže polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, rozliší a ukáže světové strany v přírodě i na mapě, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, vymezí hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce (prezident, předseda vlády), symboly našeho státu a jejich význam				
2. Lidé a čas					
ČJS-5-3-01	» používá časové údaje a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	» orientace v čase a časový řád » čas, časová osa » dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace, naše dějiny			**Český jazyk** 4. ročník » Plynulé čtení **Dějepis** 7. ročník » Středověk 5. - 12. století » Středověk 13. – 15. st. 8. ročník » Novověk
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá časové údaje a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy				
3. Lidé kolem nás					
ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-02 ČJS-5-2-03	» vysvětlí na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi » sestaví a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) » rozezná základní rozdíly mezi jednotlivci » zdůvodní při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl	» soužití lidí – mezilidské vztahy, pravidla slušného chování » pravidla dialogu, komunikace, » kultura » právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Mezilidské vztahy » Komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Hudební výchova** 4. ročník » Poslechové činnosti	**Hudební výchova** 4. ročník » Poslechové činnosti

	» dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky » vyjmenuje základní lidská práva » popíše chování spolužáků ve třídě, které již nechce tolerovat » vysvětlí demokratické principy » navrhne zástupce třídy do žákovského parlamentu	povinnosti žáků školy, protiprávní jednání			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, sestaví a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě), rozezná základní rozdíly mezi jednotlivci, zdůvodní při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky, vyjmenuje základní lidská práva, popíše chování spolužáků ve třídě, které již nechce tolerovat, vysvětlí demokratické principy, navrhne zástupce třídy do žákovského parlamentu				

4. Lidé a peníze

ČJS-5-2-04	» rozlišuje základní formy vlastnictví » objasní, jak vznikly peníze (FG) » rozliší hotovostní a bezhotovostní peníze (FG) » používá peníze v běžných situacích	» vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze a jejich používání - vznik peněz hotovostní peníze, bezhotovostní peníze, způsoby placení, spoření, dluhy, půjčka	**FINANČNÍ GRAMOTNOST** » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje základní formy vlastnictví, objasní, jak vznikly peníze, rozliší hotovostní a bezhotovostní peníze, používá peníze v běžných situacích				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Místo, kde žijeme					
ČJS-5-1-03 ČJS-5-1-04 ČJS-5-1-05	» porovná a rozezná náčrty, plány a základní typy map » najde jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí » zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích » určí typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství, kultury a jednoduchým způsobem popíše jejich význam z různých hledisek » vyhledá na mapě ČR jednotlivé kraje » popíše jejich polohu v ČR » najde významná města, řeky apod. v jednotlivých oblastech » s pomocí mapy porovná hustotu osídlení, zalesnění, průmysl jednotlivých oblastí	» mapy obecně zeměpisné, tematické - obsah, grafika, vysvětlivky » Evropa a svět - kontinenty, sousední státy ČR, Velká Británie, Francie (vyspělé státy západní Evropy) » cestujeme po Evropě » regiony ČR- Praha a vybrané regiony	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovná a rozezná náčrty, plány a základní typy map, najde jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí, zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích, určí typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství, kultury a jednoduchým způsobem popíše jejich význam z různých hledisek, vyhledá na mapě ČR jednotlivé kraje, popíše jejich polohu v ČR, najde významná města, řeky apod. v jednotlivých oblastech, s pomocí mapy porovná hustotu osídlení, zalesnění, průmysl jednotlivých oblastí				
2. Lidé a čas					
ČJS-5-3-02 ČJS-5-3-03 ČJS-5-3-04 ČJS-5-3-05	» objasní základní význam chráněných nemovitých i movitých památek » využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti » rozpozná současné a minulé a vyzná se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik » objasní a porovná na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik » vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	» péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost » současnost a minulost v našem životě – významné postavy a okamžiky našich dějin » současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, minulost kraje a předků » současnost a minulost v našem životě - státní svátky a významné dny			**Český jazyk** 4. ročník » Plynulé čtení

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní základní význam chráněných nemovitých i movitých památek, využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, rozpozná současné a minulé a vyzná se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik, objasní a porovná na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik, vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů				
3. Lidé kolem nás					
ČJS-5-2-03	» rozliší a zhodnotí jednání a chování žáků ve škole, které už tolerovat nelze a které porušuje základní lidská práva nebo demokratické principy	» právo a spravedlnost » protiprávní jednání » právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Mezilidské vztahy » Komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší a zhodnotí jednání a chování žáků ve škole, které už tolerovat nelze a které porušuje základní lidská práva nebo demokratické principy				
4. Lidé a peníze					
ČJS-5-2-04	» vyjmenuje služby, které banka poskytuje » na jednoduchém příkladu popíše vznik ceny » vyplní poštovní poukázku » sestaví svůj jednoduchý rozpočet na měsíc » vysvětlí na základě svých zkušeností pojem reklamace » uvede, na co kdy spořil » sdělí, zda si půjčil peníze a jak dluh splácel » porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi » sestaví jednoduchý osobní rozpočet » objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje » objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje » na příkladech objasní rizika půjčování peněz » uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti » na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží	» Obchod – cena zboží » Pošta » Reklamace spotřebního zboží » Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné » Hmotný a nehmotný majetek » Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti » Hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení » Banka jako správce peněz, úspory, půjčky	**FINANČNÍ GRAMOTNOST** » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyjmenuje služby, které banka poskytuje, na jednoduchém příkladu popíše vznik ceny, vyplní poštovní poukázku, sestaví svůj jednoduchý rozpočet na měsíc, vysvětlí na základě svých zkušeností pojem reklamace, uvede, na co kdy spořil, sdělí, zda si půjčil peníze a jak dluh splácel, porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, sestaví jednoduchý osobní rozpočet, objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje, objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje, na příkladech objasní rizika půjčování peněz, uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti, na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží				
5. Dopravní výchova					
ČJS-5-2-05 ČJS-5-5-04	» bezpečně ovládá pravidla chování chodce a cyklisty » popíše vztahy účastníků silničního provozu » odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení » objasní ohleduplné chování a osvojuje si » vysvětlí možnosti předcházení nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu	» souhrnné znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti chodce a cyklisty základní globální problémy významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, » globální problémy přírodního prostředí	**FINANČNÍ GRAMOTNOST** » Standard Finanční gramotnosti pro základní vzdělávání		

	» ukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a najde možnosti zlepšení životního prostředí obce				

KRITÉRIA HODNOCENÍ

» bezpečně ovládá pravidla chování chodce a cyklisty, popíše vztahy účastníků silničního provozu, odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení, objasní ohleduplné chování a osvojuje si, vysvětlí možnosti předcházení nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu, ukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a najde možnosti zlepšení životního prostředí obce

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné souvislosti, sociální a kulturně historické aspekty života lidí.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti s evropským civilizačním a kulturním okruhem včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv. Tato vzdělávací oblast přispívá také k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Formuje postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě.

Učí žáky rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti. Uvádí je do mravních a občanských životních hodnot důležitých pro utváření jejich vztahu ke společnosti, k lidem i sobě. Žáci si osvojují práci s verbálními i neverbálními texty a snaží se je užívat jako zdroj informací při formování vlastních myšlenek, názorů i postojů k obhajování svých práv.

Vzdělávací oblast zahrnuje obory Dějepis a Občanská výchova, které se prolínají do jiných vzdělávacích oblastí,
ale přímou vazbu mají na společenskovědní část oboru Zeměpis.

5.5.1 DĚJEPIS

Charakteristika předmětu

Seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam pro orientaci v současném společenském životě. Důraz klade především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem dějin kultury, vědy, techniky, umění i náboženství.

Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu dějin 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vytváří podmínky k tomu, aby žáci poznali, jak se měnil způsob života v nejdůležitějších epochách dějinného vývoje, aby se naučili zařazovat události do chronologické následnosti.

Vede k poznání, že historie není uzavřenou minulostí s definitivními závěry, ale je kladením otázek, jimiž se ptáme prostřednictvím minulosti na možnou budoucnost. Formuje u žáků takové postoje, jako je úcta k vlastnímu národu, k výtvorům minulosti a ochraně kulturních památek. Zařazovány jsou i dějiny regionální.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem,
- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie, které jim umožní samostatně organizovat a řídit učení,
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací,
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky,
- chápat učivo v dějepisném kontextu,
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

- při řešení problému objevovat paralely s historií,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů,
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle.

Kompetence komunikativní

- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl,
- naučit se diskutovat,
- spolupracovat při řešení ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- vytvářet situace, kdy si budou žáci uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různých kulturních prostředí,
- v různých situacích požádat a poskytnout radu, pomoc,
- spolupráce ve dvojici a v malé skupině,
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je,
- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce,
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích.

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- budovat pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost,
- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu,
- vést žáky k respektování různých kulturních literárních dědictví,
- poznat naše kulturní tradice a historická dědictví a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- vést žáky k tomu, aby respektovali a oceňovali tradice, kulturní a historické dědictví,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu,
- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Základní podmínky života

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Poznávání lidí
- Hodnoty, postoje, praktická etika

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Etnický původ
- Kulturní diference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Pravěk: vznik světa a vývoj člověka, dějepisné poznatky a jejich důležitost					
D-9-1-01 D-9-1-02 D-9-1-03 D-9-2-01 D-9-2-02 D-9-2-03	» uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků » uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány » orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu » Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu » Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost » Uvede příklady archeologických kultur na našem území	» Doba kamenná » Doba kovů » Rasy a jazyky	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Etnický původ	**Přírodopis** 6. ročník » Obecná biologie **Zeměpis** » Globus a mapa	**Občanská výchova** 6. ročník » Majetek, vlastnictví, hospodaření **Zeměpis** » Globus a mapa **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost, uvede příklady archeologických kultur na našem území**				
2. Starověk					
D-9-3-01	» Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost » Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	» Státy starověkého východu » Kultura a její přínos pro světovou kulturu » Mezopotámie, Egypt » Hospodářský, společenský a politický vývoj států Chetité, Palestina, Indie, Čína » Základy věd, náboženství, umění	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá	**Zeměpis** 6. ročník » Globus a mapa » Afrika	**Český jazyk** » Literární výchova – literární druhy a formy » Literární výchova – vývojová období **Matematika** » Kruh, kružnice, válec » Druhá mocnina, odmocnina » Pythagorova věta **Zeměpis** » Globus a mapa » Asie **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost, rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací				
3. Starověké Řecko					
D-9-3-03 D-9-3-04	» Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost judaismem » Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	» Kréta, Mykény » Báje a pověsti » Význam styků s okolním světem » Řecko – perské války » Život v městských státech » Řecká kultura » Makedonie » Říše Alexandra Makedonského » Helenistická kultura – její přínos	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 6. ročník » Literární výchova – literární druhy a formy **Výtvarná výchova** » rozvíjení smyslové citlivosti	**Český jazyk** 6. ročník » Literární výchova – literární druhy a formy » Stylistické útvary 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Občanská výchova** » Člověk a právo 9. ročník » Stát a právo **Výtvarná výchova** 6. ročník » rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie				
4. Starověký Řím					
D-9-3-03 D-9-3-04	» demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem » porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	» Územní rozsah, složení společnosti » Státní zřízení – jeho vývoj » Spartakovo povstání » Císařství, rozšiřování říše, boj s barbary » Počátky křesťanství » Krize Římské říše » Římská kultura a její přínos pro evropskou civilizaci	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		**Český jazyk** 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Výtvarná výchova** 7. ročník » rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie				

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Středověk: 5. – 12. století					
D-9-4-01 D-9-4-02 D-9-4-03 D-9-4-04 D-9-4-05	» Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států » Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti » objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech » vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám » ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti » uvede příklady románské a gotické kultury	» Barbarské kmeny, šíření křesťanství, Byzantská říše, Franská říše » Slovanské osídlení, Sámova říše, Velká Morava, Cyrilometodějská misie – kultura, písmo » Rozvoj českého státu – Přemyslovci » Přehled významných evropských států, křížové výpravy, Románská kultura	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference **ENVIRONMETNÁLNÍ VÝCHOVA** » Základy podmínky života	**Vlastivěda** 4. ročník » Místo, kde žijeme » Lidé a čas	**Český jazyk** 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Hudební výchova** 8. ročník » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** 7. ročník » Rozvíjení smyslové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států, porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti, objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech, vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám, ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury				
2. Středověk: 13. – 15. století					
D-9-5-01 D-9-5-02	» Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky » Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	» Zemědělství, řemesla, města » Struktura společnosti » Poslední Přemyslovci » Český stát za Lucemburků » Hospodářský a kulturní rozvoj za Karla IV. » Gotická kultura » Husitství – průběh, výsledky, významné osobnosti » Konflikty v Evropě – Anglie, Francie, Španělsko, Rusko » Období poděbradské a jagellonské – hospodářské, politické a náboženské poměry » Pozdní gotika	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá	**Vlastivěda** 4. ročník » Lidé a čas	**Český jazyk** 7. ročník » Stylistické útvary » Literární výchova 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Zeměpis** » Česká republika **Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky, vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život				

3. Raný novověk

D-9-5-03 D-9-5-04 D-9-5-05	» popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky » objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie » objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	» Humanismus, renesance » Objevné cesty – poznávání nových civilizací » Český stát v době předbělohorské » Vznik habsburské monarchie » Postavení českých zemí v monarchii » Povstání českých stavů » Válka česká » Třicetiletá válka » Opakování učiva	**OSOBNOSTÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí	**Český jazyk** 7. ročník » Severní Amerika » Jižní Amerika **Výtvarná výchova** » Ověřování komunikačních účinků	**Český jazyk** 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Zeměpis** 7. ročník » Severní Amerika » Jižní Amerika **Hudební výchova** 8. ročník » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky, objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie, objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky				

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Novověk					
D-9-5-06 D-9-5-07 D-9-6-01 D-9-6-02 D-9-6-03 D-9-6-04 D-9-6-05	» na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus » rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek » vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti » objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a » napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé » porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů » uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích » na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	» Habsburská monarchie po třicetileté válce » Vývoj v Anglii, Francii, Rusku, Prusku » Baroko » Rozvoj vědy a techniky, umění v 17. století » Barokní životní styl, Osvícenství » Marie Terezie a Josef II. » Hospodářský a kulturní vývoj v Evropě » Vědecký pokrok v 18. století » Klasicismus » Průmyslová revoluce » Vznik USA » Francouzská revoluce – příčiny, průběh a výsledky » Napoleonské války » Vídeňský kongres » Rakouské císařství » Metternich » Formování občanské společnosti » Romantismus, Národní obrození » Politický život v českých zemích » Rok 1848 u nás i v Evropě » Vznik Rakousko-Uherska » Hlavní představitelé politického života » Občanská válka v USA » Sjednocení Itálie a Německa » Realismus » Politický a hospodářský vývoj v Rakousko-Uhersku » Postavení českých zemí v Rakousko-Uhersku	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **ENVIRONMETNÁLNÍ VÝCHOVA** » Základy podmínky života	**Český jazyk** 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Vlastivěda** 4. ročník » Lidé a čas **Zeměpis** » Evropa **Přírodopis** 8. ročník » Genetika **Fyzika** 6. ročník » Měření fyzikálních veličin 7. ročník » Posuvné účinky síly, pohybové zákony **Občanská výchova** 8. ročník » Člověk a právo **Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Ověřování komunikačních účinků	**Český jazyk** 8. ročník » Literární výchova – vývojová období » Stylistické útvary **Fyzika** 6. ročník » Měření fyzikálních veličin 7. ročník » Posuvné účinky síly, pohybové zákony **Občanská výchova** » Člověk a občanský život 9. ročník » Stát a právo
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus, rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek, vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti, objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích, na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy				

2. Počátky 20. století

D-9-6-06	» charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií politický a kulturní život	» Mezinárodní vztahy, vznik bloků » I. světová válka » Vznik Československa	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané	**Zeměpis** 8. ročník » Evropa » Česká republika	**Český jazyk** 7. ročník » Stylistické útvary » Literární výchova 8. ročník » Literární výchova – vývojová období **Zeměpis** » Česká republika **Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti

KRITÉRIA HODNOCENÍ » charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek					
D-9-7-01 D-9-7-02 D-9-7-03 D-9-7-04	» na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky » rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů » charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu » na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	» První světová válka, její výsledky a důsledky » Vznik Československa » Československo a Evropa ve 20. letech » Vznik SSSR, stalinismus » Vnitřní a zahraniční politika Československa » Světová hospodářská krize » Nástup fašismu » Mnichov a jeho důsledky » Průběh druhé světové války, obrat ve válce, otevření 2. fronty » Vítězství protihitlerovské koalice » Protektorát Čechy a Morava » Domácí a zahraniční odboj » Vznik čsl. vojenských jednotek » Výsledky 2. světové války, atomová bomba	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Hodnoty, postoje, praktická etika **ENVIRONMETNÁLNÍ VÝCHOVA** » Základy podmínky života	**Český jazyk** 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století **Vlastivěda** 5. ročník » Místo, kde žijeme **Zeměpis** » Světové hospodářství » Cestujeme po Zemi **Občanská výchova** 9. ročník » Stát a hospodaření	**Český jazyk** 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století » Stylistické útvary **Fyzika** » Jaderná energie **Občanská výchova** » Stát a hospodaření **Zeměpis** » Světové hospodářství » Politická mapa dnešního světa **Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky, rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv				
2. Československo a svět ve druhé polovině 20. století					
D-9-7-05	» zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	» Postupim, konference, uspořádání světa » Zahraniční politika Československa, Marshallův plán » Politický systém – strany a představitelé	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujme Evropu a svět » Jsme Evropané **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA**	**Český jazyk** 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století	**Český jazyk** 9. ročník » Literární výchova – vývoj literatury ve 20. století

D-9-8-01 D-9-8-02 D-9-8-03 D-9-8-04	» vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků » vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce » posoudí postavení rozvojových zemí » prokáže základní orientaci v problémech současného světa	» Únor 1948 - nastolení komunistické totality » Poválečný vývoj v Evropě, Japonsku a USA » Hospodářská a politická situace v zemích třetího světa » Zostření mezinárodního napětí, studená válka » Vývoj v SSSR a v zemích tábora socialismu » Československo v období totality » 50. a 60.léta – uvolnění nátlaku » Československo v roce 1968 » Normalizace » Zhroucení a pád komunistických režimů » Vznik České republiky » Kultura, věda a technika 2. pol. 20.století » Globální problémy lidstva » Lidská práva	» Občan, občanská společnost a stát	**Občanská výchova** » Stát a právo » Stát a hospodaření » Nadnárodní společnosti **Fyzika** » Jaderné energie » Země a vesmír **Zeměpis** » Světové hospodářství » Politická mapa dnešního světa **Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Ověřování komunikačních účinků	**Občanská výchova** » Stát a hospodaření » Nadnárodní společnosti **Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků, vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce, posoudí postavení rozvojových zemí, prokáže základní orientaci v problémech současného světa				

5.5.2 OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Občanská výchova v návaznosti na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů seznamuje žáky s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Pomáhá vytvářet vztahy žáků ke společnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života.

Utváří a rozvíjí způsobilost k mravně odpovědnému (etickému) jednání. Otvírá cestu k sebepoznávání a přijímání pozitivních životních hodnot.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za důsledky jejich chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků.

Žáci získávají orientaci v aktuálním dění v České republice, Evropské unii i ve světě. Hledají podobnosti mezi minulými a současnými událostmi.
Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie, které jim umožní samostatně organizovat a řídit učení
- na základě prožitku vést žáky k potřebě vlastního studia a celoživotnímu vzdělávání
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných informací
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky

Kompetence k řešení problémů

- svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů
- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni
- při řešení problému objevovat paralely s historií
- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- předkládat žákům informace pro jejich rozhodování o vlastní profesní orientaci
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- seznamovat žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia

Kompetence komunikativní

- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- komunikovat při společné práci tak, aby byl dosažen společný cíl
- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vytvářet situace, kdy si budou žáci uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci
- mezi lidmi z různých kulturních prostředí
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je
- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vést žáky k pochopení pravidel 1. pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vést žáky k spoluzodpovědnosti při práci
- vést žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- vést žáky k co nejlepšímu provedení pracovního úkolu
- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- chápat cíl a riziko podnikání
- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy

- Formy participace občanů v politickém životě

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Psychohygiena
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika
- Komunikace
- Rozvoj schopností poznávání

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní diference
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Jsme Evropané
- Objevujeme Evropu a svět

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Naše škola, naše obec					
	» vysvětlí nutnost podřizování se školnímu řádu » uvede příklady místních tradic » vysvětlí úřady obce a jejich úlohu » posoudí a doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních » úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	» Naše škola, naše obec, tradice, volný čas, » rodinný, občanský a pracovní život	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občanská společnost a škola	**Vlastivěda** 5. ročník » Lidé a čas	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí nutnost podřizování se školnímu řádu, uvede příklady místních tradic, vysvětlí úřady obce a jejich úlohu, posoudí a doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních, úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci				
2. Náš region, naše vlast					
VO-9-1-02 VO-9-1-01 VO-9-1-03 VO-9-1-06	» rozlišuje projevy vlastenectví od nacionalismu » objasní účel státních symbolů a jejich používání » zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje » vysvětlí význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří možnost pomoci lidem v nouzi, v situacích ohrožení a obrany státu	» náš region, naše vlast- památná místa, ochrana kulturních památek, » pojem vlast a vlastenectví, co nás proslavilo, státní svátky, rok v jeho proměnách, státní symboly	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občanská společnost a škola » Formy participace občanů v politickém životě		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje projevy vlastenectví od nacionalismu, objasní účel státních symbolů a jejich používání, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje, vysvětlí význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří možnost pomoci lidem v nouzi, v situacích ohrožení a obrany státu				
3. Kulturní život					
VO-9-1-04 VO-9-1-05	» zhodnotí nabídku kulturních institucí » kriticky přistupuje k mediálním informacím	» kulturní život - kulturní hodnoty, kulturní instituce, masová kultura, » prostředky masové komunikace, masmédia, pravidla kulturního » chování	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference » Etnický původ » Multikulturalita **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení » Fungování a vliv médií ve společnosti		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zhodnotí nabídku kulturních institucí, kriticky přistupuje k mediálním informacím				
4. Majetek, vlastnictví a hospodaření					
VO-9-3-01 VO-9-3-02	» dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi » rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního » vlastnictví a způsoby jejich ochrany	» Majetek, vlastnictví a hospodaření - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, hospodaření s penězi, majetkem, rodinný rozpočet			**Dějepis** » Pravěk- vznik světa a vývoj člověka

	» sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi, rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního, vlastnictví a způsoby jejich ochrany, sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu				

5. Život ve společnosti

VO-9-1-07 VO-9-1-08	» uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích » uplatní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	» život ve společnosti - typy sociálních vztahů a skupin - mezilidské vztahy, konflikty, zásady efektivní mezilidské komunikace, asertivita	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Psychohygiena » Mezilidské vztahy		**Český jazyk** » Stylistické útvary **Německý jazyk** » Tematické okruhy **Výchova ke zdraví** » Vztahy a pravidla soužití v prostředí » komunity » Vztahy ve dvojici » Mezilidské vztahy **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, uplatní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Globální problémy					
	» žák uvede některé globální problémy, vyjádří na ně svůj názor, » popíše hlavní příčiny a možné důsledky pro život lidstva	» Globální problémy - problémy osidlování, industrializace, důsledky zásahu člověka	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí	**Přírodověda** » Rozmanitost přírody	**Chemie** » Chemie a společnost **Zeměpis** » Evropa
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» žák uvede některé globální problémy, vyjádří na ně svůj názor, popíše hlavní příčiny a možné důsledky pro život lidstva				
2. Člověk a morálka					
VO-9-1-09 VO-9-2-03 VO-9-2-04	» objasní, jak poznání může ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života » hodnotí vliv osobních vlastností, rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností » rozpoznává rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti » zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje » posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů	» člověk a morálka - význam osobní kázně, právo a morálka v osobním a veřejném životě - vztahy mezi lidmi – problémy lidské nesnášenlivosti - podobnost a odlišnost lidí – projevy chování rozdíly v prožívání a myšlení - zásady lidského soužití – morálka, mravnost, svoboda a vzájemná závislost - vnitřní svět člověka, vnímání, poznávání a posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, sebehodnocení - osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, význam motivace aktivity, vůle a osobní kázně při sebe-rozvoji	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Hodnoty, postoje, praktická etika **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní, jak poznání může ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života, hodnotí vliv osobních vlastností, rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností, rozpoznává rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje, posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů				
3. Člověk a lidská práva					
VO-9-4-05 VO-9-4-08 VO-9-4-07	» dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování » rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek, trestný čin, uvede příklady » přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	» člověk a lidská práva- základní práva, práva dětí, jejich ochrana, šikana, diskriminace- právní řád české republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občan, občanská společnost a stát » Formy participace občanů v politickém životě » Principy demokracie jako formy vlády a » způsobu rozhodování		**Výchova ke zdraví** » Šikana a kyberšikana

	» diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování, rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek, trestný čin, uvede příklady, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání				

4. Člověk a jeho osobnost

VO-9-2-01 VO-9-2-02	» hodnotí vlastní osobnost, vůli, sebedůvěru » posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů a objasní význam vůle při překonávání překážek	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			**Výchova ke zdraví** » Dospívání **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» hodnotí vlastní osobnost, vůli, sebedůvěru, posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů a objasní význam vůle při překonávání překážek				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Člověk a citový život					
	» uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi » řeší nenásilným způsobem	» Člověk a citový život - základní znaky, vyšší city – jejich podoby, řešení problémů, náročné životní situace	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Mezilidské vztahy		**Výchova ke zdraví** » Vztahy ve dvojici
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi, řeší nenásilným způsobem				
2. Člověk a rodinný život					
VO-9-1-10	» posoudí přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině » vysvětlí význam volby partnera a vliv rozvodů na děti	» Člověk a rodinný život – volba partnera, manželství, vztah rodičů a dětí, náhradní péče o děti, příčiny rozvodovosti	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Mezilidské vztahy » Komunikace » Hodnoty, postoje, praktická etika	**Výchova ke zdraví** » Vztahy ve dvojici » Sexuální dospívání a reprodukční » zdraví	**Výchova ke zdraví** » Vztahy ve dvojici » Sexuální dospívání a reprodukční » zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» posoudí přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, vysvětlí význam volby partnera a vliv rozvodů na děti				
3. Člověk a pracovní život					
VO-9-4-06	» objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství » vyjádří své představy o své profesní dráze	» Člověk a pracovní život, profesní profil člověka, výběr zaměstnání, rekvalifikace, pracovní smlouvy, pracovní poměr, nároky na mzdu a dovolenou, základní práva a povinnosti zaměstnance, problémy nezaměstnanosti	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občan, občanská společnost a stát **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Princip sociálního smíru a solidarity	**Svět práce** » Trh práce	**Český jazyk** » Stylistické útvary
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství, vyjádří své představy o své profesní dráze				
4. Člověk a občanský život					
	» uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - koupě, oprava, pronájem, pojištění	» Člověk a občanský život – práva a povinnosti občana ČR, státní občanství, typy občanskoprávních smluv, druhy sociálních příspěvků, význam sociálního zabezpečení – práva a povinnosti občana ČR, státní občanství, typy občanskoprávních smluv, druhy sociálních příspěvků, význam sociálního zabezpečení	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Mezilidské vztahy » Hodnoty, postoje, praktická etika		**Dějepis** » Novověk
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - koupě, oprava, pronájem, pojištění				

5. Člověk a právo

VO-9-4-09 VO-9-4-10 VO-9-4-11	» rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů » rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin	» Člověk a právo - Úloha práva ve společnosti, druhy práva, právní řád, ČR, úloha soudců, státních zastupitelství, notářství, protiprávní jednání, trestní zákoník, druhy trestů, trestně právní orgány	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občan, občanská společnost a stát » Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		**Dějepis** » Novověk

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Stát a právo					
VO-9-4-01 VO-9-4-02 VO-9-4-03 VO-9-4-04	» rozlišuje nejčastější typy a formy států » rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR » vyloží smysl voleb do zastupitelstev » objasní výhody demokracie	» Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství, ústava, složky státní moci, Státní správa a samospráva, » Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	**VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Občanská společnost a škola » Principy demokracie jako formy vlády a » způsobu rozhodování **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Fungování a vliv médií ve společnosti		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje nejčastější typy a formy států, rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, vyloží smysl voleb do zastupitelstev, objasní výhody demokracie				
2. Stát a hospodaření					
VO-9-3-03 VO-9-3-04 VO-9-3-05 VO-9-3-06 VO-9-3-07 VO-9-3-08	» vysvětlí funkci bank a jejich služeb » rozlišuje zdroje příjmů státu » rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb na příkladech ukáže vhodné využití hotovostního a bezhotovostního placení, použití kreditní a debetní karty » vyloží podstatu fungování trhu, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	» Peníze – funkce, podoby, formy placení, rozpočet, daně, výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost, principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, podnikání.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kooperace a kompetice	**Dějepis** » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století	**Dějepis** » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí funkci bank a jejich služeb, rozlišuje zdroje příjmů státu, rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb na příkladech ukáže vhodné využití hotovostního a bezhotovostního placení, použití kreditní a debetní karty, vyloží podstatu fungování trhu, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz				
3. Člověk a pracovní život					
VO-9-5-01 VO-9-5-02 VO-9-5-03 VO-9-5-04 VO-9-5-05 VO-9-5-06	» popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů » uvede významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích » uvede příklady projevů globalizace, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení » uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke » způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při	» Evropská integrace – podstata, význam, výhody EU a ČR, » Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická, a bezpečnostní, mezinárodní organizace (NATO, OSN, Rada Evropy)	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět » Jsme Evropané	**Dějepis** » Československo a svět ve 2. polovině » 20. století **Zeměpis** » Severní Amerika » Evropa » Česká republika » Světové hospodářství » Politická mapa dnešního světa	**Dějepis** » Československo a svět ve 2. polovině » 20. století **Zeměpis** » Severní Amerika » Evropa » Česká republika » Světové hospodářství » Politická mapa dnešního světa

	» zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích, uvede příklady projevů globalizace, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení, uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke, způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při, zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru				

4. Životní perspektivy

VO-9-1-06	» kriticky přistupuje k mediálním informacím a vyjádří svůj postoj k působení propagandy » zhodnotí a doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi	» vlastnosti, dovednosti, charakter - význam informací pro rozhodování - náhražkové životní aktivity - smysl života – etické jednání a chování	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Hodnoty, postoje, praktická etika **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Interpretace vztahu mediálních sdělení a » reality » Fungování a vliv médií ve společnosti	**Přírodopis** » Biologie člověka **Výchova ke zdraví** » Auto-destruktivní závislosti **Svět práce** » Volba profesní orientace » Možnosti vzdělávání	**Český jazyk** » Stylistické útvary
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» kriticky přistupuje k mediálním informacím a vyjádří svůj postoj k působení propagandy, zhodnotí a doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda řeší okruh poznatků spojených se zkoumáním přírody. Použití vhodných metod pozorování a pokusů vede k lepšímu porozumění přírodních faktů a zákonitostí a současně pomáhá orientovat se v běžném životě. Zkušenosti a dovednosti získané při pozorování a srovnávání živé i neživé přírody vytváří potřebné předpoklady, aby si žáci uvědomovali užitečnost přírodovědných, zeměpisných, fyzikálních a chemických poznatků i jejich aplikaci v praktickém životě. Učí se hodnotit jednání své i ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a principů vedoucích k ochraně životního prostředí.

Zeměpisné vzdělávání umožňuje žákům odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí a jejich společenství nejen v blízkém okolí, regionech na území ČR, v Evropě a celém světě vůbec.

V chemii jde nejen o zásady bezpečné práce s chemikáliemi, seznamování s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti, tedy v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví a potravinářství.

Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na 1. stupni spolupracuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk
a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

5.6.1 FYZIKA

Charakteristika předmětu

Předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět od 6. ročníku. Časová dotace: v 6. ročníku jedna hodina týdně. V 7., 8. a 9. ročníku je Fyzika vyučována dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Žáci jsou poučeni o dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů.

- chemie - zdroj energie, jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis - světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů
- zeměpis - pohyby země, magnetické póly země, kompas, sluneční soustava

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváním skupinového a inkluzivního vyučování vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- vedeme žáka k sebezdokonalování v manuálních činnostech
- vedeme k trpělivosti, pečlivosti a přesnosti při práci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- posuzování dopadů lidské činnosti na životní prostředí
- diskutování o podílu každého jedince na snižování elektrické energie
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie

- stanovování kladů a záporů jaderné energetiky

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- rozvíjí schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci - kooperaci a kompetice
- rozvíjí základní dovednosti při rozhodování a řešení problémů či úloh

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

(rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat)

- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi
- výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- vzájemné respektování

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Látky a tělesa					
F-9-1-01 F-9-1-03 F-9-1-04	» rozliší na příkladech pojmy látka a těleso, dovede uvést příklady látek a těles » zjistí, zda daná látka (těleso) patří mezi pevné, kapalné a plynné » vybere vhodná měřidla pro měření některých důležitých fyzikálních veličin » změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách » změří hmotnost pevných a kapalných těles a výsledek zapíše ve vhodné jednotce » změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a výsledek zapíše ve vhodné jednotce » změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot » změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin » ovládá značky a jednotky základních veličin » zjistí veličinu, změří její hodnotu a přiřadí jednotku » předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší » z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu podle vztahu ρ = m:V » z hustoty a objemu vypočítá hmotnost podle vztahu m = ρ .V » z hmotnosti a hustoty vypočítá objem podle vztahu V = m: ρ » měří hustoměrem a vyhledá hustoty látek v tabulkách	» Látka a těleso - rozdělení látek (těles) na pevné, kapalné a plynné » Fyzikální veličiny - délka - objem - hmotnost - teplota a její změna - čas » Teplotní roztažnost těles Hustota	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů, komunikace, » kooperace a kompetice » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » práce v realizačním týmu **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » práce s tabulkami **ENVIROMENTALNÍ VÝCHOVA** » globální oteplování	**Matematika** 2. stupeň » desetinná čísla » převody jednotek » aritmetický průměr » geometrie (obsah, objem) » základní matematické **Fyzika - ročníková návaznost** » převody jednotek » měření » vlastnosti látek a těles » Archimedův zákon **Chemie** » látky, tělesa **Pracovní činnosti** 2. stupeň » technické kreslení » vaření (vážení) **Zeměpis** » práce s mapou » klimatická a časová pásma **Přírodopis** » lidské tělo	**Přírodověda** 1. stupeň » látky a jejich vlastnosti » měření **Matematika** 1. stupeň » jednotky délky, objemu, hmotnosti, času » desetinná čísla měření
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty, využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Síly					
F-9-2-03 F-9-2-04 F-9-2-05 F-9-2-06	» rozpozná, zda na dané těleso působí síla » ovládá značku a jednotky síly » pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly » změří sílu siloměrem » graficky znázorní působící sílu » chápe, že kolem každého hmotného tělesa je gravitační pole, které se projevuje gravitační silou » užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a » hmotností tělesa Fg=m*g při řešení jednoduchých úloh » rozumí pojmu tíha jako projev gravitační síly » užívá s porozuměním vztah mezi tíhou a hmotností tělesa G=m*g při řešení jednoduchých úloh » v modelových případech nahradí několik sil působících na těleso silou jedinou výslednicí » vypočte numericky i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů » objasní význam třecí síly v praxi, účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování » navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly » na příkladech rozlišuje účinky posuvné, otáčivé a deformační » interpretuje Newtonovy pohybové zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil » využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné » kladce pro vysvětlení praktických situací	» síla - gravitační síla, gravitační pole – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa » tíha - skládání sil - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - tření, třecí síla » směr vodorovný a svislý » účinky síly - posuvné » Newtonovy pohybové zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí - otáčivé » jednoduché stroje - páka, kladky - deformační	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » rozvoj schopností poznávání » řešení problémů » komunikace a kooperace » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování) **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Newtonovy zákony v praxi **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací	**Pracovní činnosti** 2. stupeň » technické kreslení » jednoduché stroje a jejich použití v praxi **Zeměpis** » vesmír, práce s globusem **Fyzika - ročníková návaznost** » převody jednotek » měření » výpočty gravitační síly, tíhy » skládání sil » práce na jednoduchých strojích	**Matematika** 1. stupeň » desetinná čísla » grafické sčítání a odčítání úseček 2. stupeň » desetinná čísla » geometrie (rýsování) » základní matematické výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří velikost působící, určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici F, využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích, aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů				

2. Pohyb těles

F-9-2-01 F-9-2-02	» rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu a uvádí to do souvislosti s příklady ze života » charakterizuje druhy pohybů » zná a umí vzájemně převádět jednotky rychlosti » používá s porozuměním vztah v=s:t pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh » určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas » znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak	» rozdělení pohybů - přímočarý, křivočarý, posuvný, otáčivý, rovnoměrný, nerovnoměrný » rychlost, dráha » grafy pohybu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » silniční provoz **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací » jízdní řády	**Matematika** 2. stupeň » konstrukce grafů » aritmetické operace » převody jednotek **Přírodopis** » rychlost některých živočichů	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu, využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Látky a tělesa					
F-9-1-02	» prohlubuje znalosti - látka, těleso » správně používá pojem atom, molekula » má představu o tom, z čeho se skládá atom » orientuje se v pojmech difúze a Brownův pohyb » vyjmenuje základní vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů » popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - aplikuje poznatky o vlastnostech látek/těles při řešení některých úloh a problémů z praxe	**Vlastnosti látek a těles** » atom, molekula » difúze » Brownův pohyb » pevných (krystalických, amorfních) » kapalných » plynných » souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů » komunikace a kooperace » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování) **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » saponáty ve vodě » nedostatek sladké vody » tání ledovců	**Chemie** 8. ročník » atom, molekula, chemické prvky, periodická soustava prvků » vlastnosti látek **Přírodopis** » život ve vodě a na vodě » krystalové soustavy	**Přírodověda** 1. stupeň » látky a jejich vlastnosti **Fyzika - ročníková návaznost** » těleso a látka » směr vodorovný a svislý
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí				
2. Mechanické vlastnosti tekutin					
F-9-3-01 F-9-3-02	» v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly » užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí, při řešení konkrétních úloh a problémů z praxe » vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah ph=h·ρ·g k řešení problémů a úloh » užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení » objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci » provede analýzu sil působících na těleso v kapalině a usoudí, jak se v ní těleso bude chovat » vysvětlí vznik atmosférického tlaku » aplikuje Archimedův zákon pro plyny » určí tlak plynu v uzavřené nádobě	**Tlak** » tlaková síla » výpočet tlaku **Tlak v kapalinách** » hydrostatický tlak » souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny » spojené nádoby » Pascalův zákon - hydraulická zařízení » vztlaková síla » Archimedův zákon (potápění, vznášení se a » plování těles v klidných tekutinách) **Tlak v plynech** » atmosférický tlak » souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů » rozhodovací dovednost » rozvoj schopnosti poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » odlamování ker také jako nebezpečí pro lodě	**Matematika** » rovnice **Chemie** » atmosféry na vlastnosti a stav látek	**Fyzika - ročníková návaznost** » hustota » gravitační síla » tíha **Zeměpis** » počasí (vliv atmosférického tlaku na počasí)
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů, předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní				

3. Elektromagnetické děje

F-9-6-01 F-9-6-02 F-9-6-03 F-9-6-04 F-9-6-05 F-9-6-06	» na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat » ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a existenci elektrického pole » s porozuměním používá pojmy elektrický náboj, el. pole, el. napětí, el. proud » vyjmenuje zdroje elektrického proudu » správně sestaví podle schématu jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod » zakreslí schéma reálného obvodu s využitím elektrotechnických značek » změří el. proud ampérmetrem a el. napětí voltmetrem » rozliší pokusně vodiče od izolantů na základě jejich vlastností » zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními » s porozuměním používá Ohmův zákon R=U:I pro kovy v úlohách » v obvodu určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů zapojených sériově i paralelně » pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben » zná druhy magnetů a jejich praktické využití - zjistí, zda na těleso působí magnetická síla » dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích » u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu, ověřit existenci magnetického pole a graficky znázornit indukční čáry » má představu o magnetickém poli Země » rozumí principu elektromagnetu a zná jeho využití » ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu » rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu » popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie	**Elektrické vlastnosti** » elektrický náboj, pole, napětí, proud » zdroj napětí, spotřebič, spínač **Elektrický obvod** » jednoduchý, sériové a paralelní zapojení » vodič, izolant, polovodič » elektrický odpor » Ohmův zákon » tepelné účinky elektrického proudu » bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními **Elektromagnetické děje** » magnet, magnetická síla - elektromagnet » stejnosměrný elektromotor » elektromagnetická indukce » střídavý proud » transformátor » bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů a rozhodovací dovednosti » kooperace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » dodržování pravidel bezpečné obsluhy elektrických spotřebičů » první pomoc při zásahu elektrickým proudem **OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů a rozhodovací dovednosti » kooperace **ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání a úspora energie » alternativní zdroje energie » vliv energetiky na životní prostředí	**Matematika** » základní matematické výpočty - vytváření grafů **Chemie** » elektrolýza **Zeměpis** » planety (magnetické pole)	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapojí správně polovodičovou diodu, využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní, využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů, rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností, rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí, sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu				

4. Světelné děje

F-9-6-07 F-9-6-08	» rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla » zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí » objasní vznik stínu » vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí » využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle » narýsuje zrcadlový obraz nějakého písmene, obrázku, apod. slovy popíše vlastnosti obrazu » pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi » najde pokusně ohnisko dutého zrcadla » rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice » pokusně rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	**Světelné jevy** » vlastnosti světla » zdroje světla » šíření světla » rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích » stín - zatmění Slunce a Měsíce » odraz -zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) » lom - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) » rozklad bílého světla hranolem » optické přístroje	**ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » pronikání UV záření » světelné znečištění **OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » kreativita » kooperace » řešení problémů a rozhodovací dovednosti **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací	**Zeměpis** » zatmění Měsíce a Slunce **Ročníková návaznost Fyziky** » vesmír **Matematika** » přesné rýsování » prostorová představivost » měření úhlů **Výtvarná výchova** » míchání barev **Přírodopis** » vliv světla a UV záření » užití lupy a mikroskopu » Země ve vesmíru	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh, rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Energie					
F-9-4-01 F-9-4-02 F-9-4-03 F-9-4-05 F-9-4-04	» rozumí pojmu mechanická práce a výkon » dokáže v jednotlivých případech určit, kdy těleso koná mechanickou práci » s porozuměním používá vztah W=F*s a P=W:t při řešení problémů a úloh » z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové energie » porovná pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností » rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití v praxi » vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty » rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, prouděním, tepelným zářením) » chápe pojem teplo se změnou vnitřní energie » porozumí rozdílu mezi pojmy teplo a teplota » dokáže zjistit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství) » rozpozná jednotlivé skupenské přeměny » vysvětlí pozorované jevy z běžného života, které souvisejí se změnou skupenství (tání- » tuhnutí, vypařování - kapalnění, sublimace-desublimace) » popíše faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapalin » objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě » popíše funkci tepelných motorů (parní, spalovací) » charakterizuje tři druhy radioaktivního záření » zná základní využití poznatků » o radioaktivitě v praxi » vysvětlí pojem štěpení a slučování jader » popíše řetězovou reakci a princip funkce jaderného reaktoru	**Mechanická práce** » práce na kladce **Výkon** **Energie** » formy energie – pohybová a polohová energie » přeměny energie » zákon zachování energie » účinnost » energie v denním životě **Vnitřní energie** » teplo » skupenské teplo **Přeměny skupenství** » tání a tuhnutí » vypařování a kapalnění » var » hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny » skupenské teplo tání, varu **Tepelné motory** » parní » spalovací **Jaderná energie** » radioaktivita » izotop » štěpná reakce » slučování jader » jaderný reaktor, jaderná elektrárna » výroba a přenos elektrické energie » ochrana lidí před radioaktivním zářením » obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů » rozhodovací dovednosti » nalézání nových souvislostí mezi pojmy » kooperace a kompetice **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » solení silnic » akumulace tepla » doprava a její vliv na životní prostředí » snižování spotřeby energie » energie z obnovitelných zdrojů » radioaktivní zamoření krajiny **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací » práce s tabulkami **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » efektivním využívání zdrojů energie » výroba a potřeba energie v globálním měřítku	**Ročníková návaznost Fyziky** » teplota » jednoduché stroje » vlastnosti látek a těles » výroba el. proudu **Zeměpis** » život za polárním kruhem » elektrárny - lokality » vznik větru a vodních proudů **Přírodopis** » vliv sněhu na přezimování » anomálie vody » vypařování vody a jeho význam **Výchova ke zdraví** » vhodné oblékání podle klimatických podmínek » využití radioaktivity **Chemie** » prvky, atomy » zdroje energie » elektrárny » výbušné směsi **Matematika** » řešení rovnic	

	» porozumí zajištění bezpečného provozu v jaderné elektrárně » dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus » pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí			**Dějepis** » průmyslová revoluce (historie tepelných motorů) » druhá světová válka - jaderná bomba	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa, využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem, využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh, zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí, určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem				
2. Zvukové děje					
F-9-5-01 F-9-5-02	» chápe fyzikální podstatu kmitavého pohybu i mechanického vlnění a umí je kvalitativně popsat » určí ve svém okolí zdroj zvuku » pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí » chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny » využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří » zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet » rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí » určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka	**Periodické děje** » kmitání » vlnění **Zvuk** » vlastnosti zvuku » látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku » rychlost šíření zvuku v různých prostředích » odraz zvuku na překážce, ozvěna- » pohlcování zvuku » výška zvukového tónu	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » vliv hluku na životní prostředí **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroj informací **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » rozvoj prezentačních schopností a dovedností	**Hudební výchova** » hudební nástroje **Přírodopis** » stavba ucha, hlasivky » ultrazvuk a infrazvuk u zvířat **Ročníková návaznost Fyziky** » rychlost	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku, posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí				
3. Vesmír					
F-9-7-01 F-9-7-02	» popíše Sluneční soustavu (planety, měsíce, planetky, komety) a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách) » odliší planetu a hvězdu na základě jejich vlastností » má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci » objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	» sluneční soustava – její hlavní složky » planety - pohyby » měsíční fáze » hvězdy – jejich složení		**Ročníková návaznost Fyziky** » gravitační síla » gravitační pole » slučování jader **Přírodopis** » Země ve Vesmíru **Zeměpis** » vesmír	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet, odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6.2 CHEMIE

Charakteristika předmětu

Vede žáky k ochraně přírody a vlastního zdraví poznáváním vybraných chemických látek a reakcí. Učí je pozorovat vlastnosti látek a jejich praktické využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.

Seznamuje žáky:

- se zásadami bezpečné práce s chemikáliemi, zejména běžně dostupnými (např. hořlavinami a žíravinami),
- s poskytnutím první pomoci při úrazech způsobených těmito látkami,
- s významných uplatněním chemie v budoucnosti,
- s řešením problémů souvisejících s poznáváním přírody a praktickým životem.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- hledat vlastní postup při řešení problému

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k prezentaci svého úkolu při laboratorních pracích

Kompetence občanské

- vést žáky k pochopení pravidel 1. pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek
- vést žáky k spoluzodpovědnosti při práci
- poskytovat dle svých možností pomoc a chovat se zodpovědně v krizové situaci
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně Komplexně

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Energie					
CH-9-1-01 CH-9-1-01.1 CH-9-1-01.2 CH-9-1-02 CH-9-1-02.1 CH-9-1-02.3 CH-9-1-03 CH-9-1-03.1 CH-9-1-03.2 CH-9-2-01 CH-9-2-02 CH-9-2-02.1 CH-9-2-03 CH-9-2-03.1 CH-9-2-04 CH-9-2-05 CH-9-2-05.1 CH-9-2-05.4 CH-9-2-05.5	» určí společné a rozdílné vlastnosti látek » rozliší skupenství látek » pojmenuje změny skupenství látek » pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí » uvede zásady bezpečné práce v laboratoři » popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami » objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek » uvede všechna telefonní čísla integrovaného záchranného systému důležitá pro případ havárie » popíše zásady první pomoci při úrazu (poleptání, popálení, pořezání) v laboratoři nebo domácnosti » rozlišuje směsi a chemické látky » vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení » vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku » vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek » rozlišuje mezi pojmy nasycený a nenasycený roztok » navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi » rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití » pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství » uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní prostředí	**Úvod do chemie** » historie a význam chemie **Pozorování, pokus a bezpečnost práce** » vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost » zásady bezpečnosti práce » nebezpečné látky a přípravky » mimořádné události **Směsi** » různorodé a stejnorodé směsi » hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku » oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) » voda a vzduch	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života		

CH-9-2-06 CH-9-2-06.1 CH-9-2-06.2 CH-9-3-01 CH-9-3-01.2 CH-9-3-01.3 CH-9-3-02 CH-9-3-02.4 CH-9-3-03 CH-9-3-03.1 CH-9-3-03.3 CH-9-4-01 CH-9-4-01.3 CH-9-4-02 CH-9-4-03 CH-9-4-03.3 CH-9-5-01 CH-9-5-02 CH-9-5-03 CH-9-5-03.2	» vysvětlí význam vody pro život na Zemi » uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění » uvede základní složky čistého vzduchu » vysvětlí význam kyslíku pro život na Zemi » používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech » popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu » uvede elektrický náboj elektronu a protonu » rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech » rozliší anionty, kationty a atomy » orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti » rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi » uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů » rozlišuje základní typy chemických vazeb a umí popsat proces jejich vzniku » rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání » rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí » přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu » aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu » popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin » porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí » vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet » orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	**Částicové složení látek a chemické prvky** » atom, molekula – složen » prvky – názvy, značky, vlastnosti, protonové číslo » kovy, polokovy a nekovy » chemické sloučeniny, chemická vazba **Chemické reakce** » chemické reakce » klasifikace chemických reakcí » zákon zachování hmotnosti základní chemické výpočty (látkové množství, molární hmotnost) » rychlost chemických reakcí **Anorganické sloučeniny** » dvouprvkové sloučeniny » oxidy sulfidy » tříprvkové sloučeniny » kyseliny a hydroxidy » kyselost a zásaditost roztoků, pH stupnice » neutralizace » soli – kyslíkaté a bezkyslíkaté			

	» prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Energie					
CH-9-4-01 CH-9-6-01 CH-9-6-01.2 CH-9-6-01.4 CH-9-6-02 CH-9-6-03 CH-9-6-03.3 CH-9-6-03.4 CH-9-6-04 CH-9-6-04.2 CH-9-6-05 CH-9-6-06 CH-9-7-01 CH-9-7-01.2 CH-9-7-01.3 CH-9-7-03 CH-9-7-03.2	» rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání » uvede příklady zdrojů energie a dokáže zhodnotit jejich využití » rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití » užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků » uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků » zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy » rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití » jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti » zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka » orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů. » vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi	**Chemické reakce** » složitější typy chemických reakcí – redoxní reakce chemie a elektřina – elektrolýza » zdroje energie – obnovitelné, neobnovitelné **Organické sloučeniny** » uhlovodíky: alkany alkeny alkiny areny » paliva: uhlí ropa zemní plyn » deriváty uhlovodíků » přírodní látky » cukry (sacharidy) – fotosyntéza » tuky (lipidy) » bílkoviny (proteiny) **Chemie a společnost** » chemický průmysl v ČR » průmyslová hnojiva » tepelně zpracovávané materiály - cement, sádra, vápno, keramika » plasty a syntetická vlákna » detergenty a pesticidy » hořlaviny » léčiva a návykové látky	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » lidské aktivity a problémy životního prostředí » základní podmínky života **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » fungování a vliv médií ve společnosti		

CH-9-7-03.3 CH-9-7-02 CH-9-7-02.3 CH-9-7-03.5 CH-9-7-03.7 CH-9-7-03.8	» určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu » uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů » zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi » zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů » popíše význam ropy a uhlí pro chemický průmysl i pro praktický život člověka » orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka » zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí » popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti » aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe » rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek » jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití » uvede příklady zákonně i nezákonně prodávaných omamných a návykových látek » popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Charakteristika předmětu

Přírodopis seznamuje žáky s mnoha formami života na Zemi, vytváří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a jejími zákonitostmi. Učí se hodnotit jednání své i ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a principů vedoucích k ochraně životního prostředí.

Výuka přírodopisu se zaměřuje především na to,

- aby žáci získali přehled o vzniku a vývoji Země a života, poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, Vesmíru a Zemi
- aby si uvědomovali odpovědnost za zachování života na Zemi
- aby si osvojili poznatky, dovednosti a metody pozorování živé i neživé přírody, jichž by mohli využívat v dalším vzdělávání, ale i praktickém životě
- aby hodnotili kriticky jednání své i ostatních ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a učili se odstraňovat negativní vlivy ohrožující zdravý tělesný i duševní vývoj lidí

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení ve skupině

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitost k diskusi

- vést žáky k prezentaci svého úkolu při laboratorních pracích

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání zákl. vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- vést žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí
- Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Psychohygiena

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Etnický původ

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Obecná biologie					
P-9-1-01 P-9-1-02 P-9-1-03 P-9-1-04 P-9-1-05 P-9-1-06 P-9-1-07	» rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů » popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel » rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů » třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek » vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti » uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů » uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	» vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam » výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života » základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné » význam a zásady třídění organismů » dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení » viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Základní podmínky života » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí	**Zeměpis** 6. ročník » Vesmír » Litosféra » Atmosféra » Hydrosféra » Biosféra	**Dějepis** 6. ročník » Pravěk- vznik světa a vývoj člověka **Zeměpis** » Biosféra
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů, popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel, rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů, třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jed, vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů, uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka				
2. Biologie hub					
P-9-2-01 P-9-2-02 P-9-2-03	» rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků » vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích » objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	» houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy » houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, » konzumace a první pomoc při otravě houbami » lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků, vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích, objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků				
3. Biologie rostlin					
P-9-4-01	» seznámí se se základními druhy řas	» systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Zeměpis** 6. ročník » Biosféra	

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» seznámí se se základními druhy řas				
4. Biologie živočichů					
P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04	» porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů » rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin » odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí » zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	» stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování » vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí, zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy				
5. Praktické poznávání přírody					
P-9-8-01 P-9-8-02	» aplikace praktické metody poznávání přírody » dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	» praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů » významní biologové a jejich objevy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Rozvoj schopností poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí » Základní podmínky života		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» aplikace praktické metody poznávání přírody, dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Biologie rostlin					
P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-03 P-9-3-04 P-9-3-05	» odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům » porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku » vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin » rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů » odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	» anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) » fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování » systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců » význam rostlin a jejich ochrana	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Vztah člověka k prostředí	**Zeměpis** 6. ročník » Biosféra **Výchova ke zdraví** 7. ročník » Výživa a zdraví **Pracovní činnosti, Přírodopis** » Základní podmínky pro pěstování » Zelenina » Okrasné rostliny » Ovocné rostliny » Léčivé rostliny, koření	**Fyzika** » Mechanické vlastnosti kapalin **Chemie** » Termické reakce **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti **Výchova ke zdraví** » Výživa a zdraví **Pracovní činnosti, Přírodopis** » Okrasné rostliny » Ovocné rostliny » Léčivé rostliny, koření
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům, porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku, vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin, rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů, odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí				
2. Biologie živočichů					
P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04	» porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů » rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin » odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí » zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	» vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) » rozšíření, význam a ochrana živočichů - živočišná společenstva	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy	**Zeměpis** » Světový oceán » Afrika » Austrálie a Oceánie » Antarktida » Severní Amerika » Jižní Amerika » Asie **Pracovní činnosti, Přírodopis** Chovatelství	**Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti **Pracovní činnosti, Přírodopis** Chovatelství
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí, zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy				

3. Praktické poznávání přírody

P-9-8-01 P-9-8-02	» aplikuje praktické metody poznávání přírody » dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	» praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů » významní biologové a jejich objevy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Rozvoj schopností poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy		

KRITÉRIA HODNOCENÍ » aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Genetika					
P-9-1-05 P-9-1-06	» vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti » uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	» dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Etnický původ	**Chemie** » Deriváty uhlovodíků	**Dějepis** 8. ročník » Novověk **Chemie** 9. ročník » Deriváty uhlovodíků **Výchova ke zdraví** 8. ročník » Sexuální dospívání a reprodukční zdraví
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů				
2. Biologie člověka					
P-9-5-01 P-9-5-02 P-9-5-03 P-9-5-04 P-9-5-05	» určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy » orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka » objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří » rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života » aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	» fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka » anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti » nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie » životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Etnický původ	**Fyzika** » Světelné jevy » Zvukové jevy **Chemie** » Částicové složení látek a chemické prvky **Výchova ke zdraví** » Tělesná a duševní hygiena » Sexuální dospívání a reprodukční zdraví » Výživa a zdraví **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví **Příprava pokrmů** » Potraviny	**Občanská výchova** » Životní perspektivy **Fyzika** » Zvukové jevy » Elektrický obvod » Otáčivé účinky síly » Bezpečná zacházení s elektrickými zařízeními **Chemie** » Částicové složení látek a chemické prvky **Zeměpis** » Společenské a hospodářské prostředí **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity » Uplatňování subjektivity

					Výchova ke zdraví » Sexuální dospívání a reprodukční zdraví » Výživa a zdraví » Auto-destruktivní závislosti **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví » Činnosti ovlivňující zdraví

KRITÉRIA HODNOCENÍ

» určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy, orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka, objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života, aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Neživá příroda					
P-9-6-01 P-9-6-02 P-9-6-03 P-9-6-04 P-9-6-05 P-9-6-06	» objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek » rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody » porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě » rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků » uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	» Země - vznik a stavba Země » nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie » vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky » půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace » vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí » geologický vývoj a stavba území ČR - český masiv, Karpaty » podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vliv znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka » mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí	**Fyzika** » Vlastnosti látek a těles » Země a vesmír **Chemie** » Částicové složení látek a chemické » prvky » Soli, stupnice pH **Zeměpis** » Litosféra » Pedosféra » Světové hospodářství	**Fyzika** » Vlastnosti látek a těles **Zeměpis** » Světové hospodářství **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek, rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody, porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě, rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků, uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi				

2. Základy ekologie

P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-7-04	» uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi » rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému » vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam » uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	» organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému » ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Ekosystémy » Základní podmínky života » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí	**Chemie** » Uhlovodíky - organické sloučeniny » Deriváty uhlovodíků » Plasty » Chemie a společnost **Zeměpis** » Světové hospodářství » Krajina a životní prostředí	**Chemie** » Uhlovodíky - organické sloučeniny » Deriváty uhlovodíků » Plasty » Chemie a společnost **Zeměpis** » Krajina a životní prostředí
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi, rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému, vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.6.4 ZĚMĚPIS

Charakteristika předmětu

Zeměpis obohacuje v návaznosti na prvouku a vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků. Uvádí do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti, na území ČR, v Evropě i dalších světadílech.

Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka zeměpisu se zaměřuje především na to,

- aby si žáci osvojili základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejich hlavních složkách, a aby si uvědomovali význam přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
- aby si vytvořili představy o jedinečnostech některých geografických objektů, jevů a procesů v krajinné sféře, ale také představy o jejich určitých pravidelnostech, zákonitostech a vzájemných podmíněnostech a souvislostech
- aby se naučili orientovat v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech života jejich obyvatelstva, aby získali informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu
- aby získali ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v naší vlasti a v jednotlivých jejích oblastech a v souvislostech s tím, aby si uvědomovali postavení naší země v Evropě a ve světě, možnosti její prosperity a uplatnění v rozvojových procesech v přítomnosti a v blízké budoucnosti.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby informace neopisovali, ale učili se je pochopit a reprodukovat vlastními slovy
- využívat odbornou terminologii a vést žáky k jejímu zvládnutí a praktickému využívání
- motivovat žáky k učení a ke stanovení si reálných cílů
- rozlišovat ve výuce zřetelně základní učivo a učivo doplňující a rozšiřující

Kompetence komunikativní

- naučit se diskutovat
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory ústně i písemně
- využívat komunikativní dovednost při spolupráci s ostatními a při vytváření vztahů

Kompetence k řešení problémů

- ukázat různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- vést k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, jejich třídění a zpracování
- podporovat u žáků samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- využívat žákových zkušeností, vědomostí, dovedností
- získávat informace, které potřebné k dosažení cíle

Kompetence pracovní

- vést důsledně žáky k dodržování pravidel při práci, ochraně zdraví, přípravě i úklidu pracovního místa
- vhodně motivovat žáky a pomáhat jim překonávat pracovní nezdary
- vést žáky k tomu, aby uměli svou práci vhodně prezentovat

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů a projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- rozvíjet pocit odpovědnosti za svoje zdraví i zdraví a bezpečnost ostatních
- umět podat komukoliv z žáků pomocnou ruku

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky ke spolupráci ve skupině, k vzájemné pomoci a respektování názorů ostatních

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Základní podmínky života
- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity
- Kulturní diference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Planeta Země					
Z-9-1-01 Z-9-1-01	» popíše na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu » pracuje s porozuměním s pojmy: planety, družice planet, mléčná dráha » charakterizuje polohu, povrch měsíce, jednotlivé fáze měsíce » posoudí postavení země ve vesmíru » popíše tvar a rozměry země	» vesmír a hvězdy » slunce a sluneční soustava » měsíc » tvar a rozměry země » výzkum vesmíru	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Základní podmínky života		**Fyzika** » Světelné jevy » Země a vesmír
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy, prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů				
2. glóbus a mapa					
Z-9-1-01 Z-9-1-02 Z-9-1-03 Z-9-1-04	» vysvětlí pojmy glóbus, mapa » vysvětlí měřítko glóbusu a mapy » vyhledá rovnoběžky a poledníky na mapě a glóbusu » určí zeměpisnou polohu místa na mapě i glóbusu » orientuje se při určování časových pásem a přechodech datové meze na zemi » uvede pohyby země a jejich důsledky	» glóbus, mapa » mapy – měřítko, druhy map, obsah map » zeměpisná síť » určování zeměpisné polohy » časová pásma na zemi » výškopis a polohopis na mapách » trvání dne a noci, roční období		**Dějepis** 6. ročník » Pravěk – vznik světa a vývoj člověka » Starověk	**Matematika** » Poměr; Přímá a nepřímá úměrnost **Vlastivěda** » Světové strany » Místo, kde žijeme (mapy, plány) **Fyzika** 6. ročník » Vlastnosti látek a těles
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí pojmy Glóbus, umí vysvětlit a používat měřítka glóbusu a map, ví, co jsou rovnoběžky a poledníky, orientuje se při určování časových pásem a přechodech datové meze na Zemi, umí vysvětlit pohyby Země a jejich důsledky				
3. Přírodní obraz Země					
Z-9-2-01 Z-9-2-02 Z-9-2-03 Z-9-2-04	» vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry » objasní vnitřní stavbu země, vyjmenuje základní části oceánského dna, typy pohoří podle způsobu vzniku, vnitřní a vnější činitele, kteří ovlivňují zemský povrch » vysvětlí pojmy a některé vyhledá na mapě: oceán, moře, průliv, průplav, záliv, poloostrov, ostrov, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce,	» krajinná sféra země a její složky: litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra » přírodní oblasti země » mimořádné události způsobené přírodními vlivy	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Základní podmínky života		

Z-9-2-01 Z-9-2-02 Z-9-2-03 Z-9-2-04	podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže » popíše složení půdy, orientuje se v půdních typech a jejich hospodářského využití, vysvětlí pojmy: eroze půdy, ochrana půd » orientuje se v rozložení vegetačních pásů na zemi, lokalizuje tato pásma na mapách, objasní rozmístění rostlinstva a živočišstva v jednotlivých přírodních oblastech země a vlivy člověka na přírodní prostředí » vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vymezí a vyhledá na mapách podnebné pásy » seznámí se s rozložením vody na zemi » charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a základní způsoby ochrany (individuální, kolektivní) » odvodí a vysvětlí, jak se člověk chová při nebezpečí živelných pohrom				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost, porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin, uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí				
4. Obyvatelstvo, sídla					
Z-9-4-06 Z-9-4-04 Z-9-4-05	» orientuje se v počtu a rozmístění lidí na zemi » zjistí a zdůvodní rozmístění obyvatelstva na zemi » vymezí a provede rozdělení obyvatelstva podle ras, jazyků a » náboženství » rozliší sídla podle velikosti	» růst obyvatelstva světa » rozmístění obyvatelstva na zemi » územní pohyb obyvatelstva » rasy, jazyky, náboženství » struktura obyvatelstva, sídla	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Etnický původ » Princip sociálního smíru a solidarity » Kulturní diference **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientace v počtu a rozmístění obyvatelstva na Zemi, zdůvodnění rozmístění obyvatelstva za Zemi, rozdělení obyvatelstva podle ras, jazyků a náboženství, rozlišení sídel podle velikosti				
5. Světové hospodářství					
Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-4-03	» orientuje se v rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství a vymezí hlavní oblasti » ukáže na mapě hlavní oblasti těžby nerostných surovin a zhodnotí jejich využití » vyjmenuje druhy dopravy, charakterizuje význam, posoudí klady a zápory jednotlivých druhů dopravy » zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo	» zemědělství – rostlinstvo a živočišstvo » výroba, rybolov, lesní a vodní hospodářství » nerostné suroviny a jejich » využití v průmyslu » doprava » služby	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		

	» orientuje se v rozdělení států » světa podle stupně hospodářského rozvoje	» rozvinuté a rozvojové země	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientace v rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství, orientace v druzích dopravě a její využívání v globálním hledisku, zhodnocení významu služeb pro obyvatelstvo Země, orientace v rozdělení				
6. Terénní geografická výuka: praxe a aplikace					
Z-9-7-01 Z-9-7-02 Z-9-7-03	» určí světové strany různými způsoby » pohybuje se podle mapy a azimutu » orientuje se podle význačných bodů v krajině » určí a odhadne vzdálenosti » umí číst turistické značky » zorientuje se v mapě, pracuje s turistickou mapou » načrtne jednoduchý náčrtek krajiny » odhaduje vzdálenost a výšku » objektů » uplatňuje zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě » na modelových příkladech (ukázkách situací) hodnotí správné a nesprávné jednání účastníků mimořádných událostí	» půda, vznik půdy » světové strany » plán, mapa, azimut » pochodová osa, náčrt, » jednoduchý panoramatický náčrt krajiny » odhad vzdálenosti a výšky » mimořádné události, na kterých má člověk podíl – sesuvy půdy (nevhodný zásah do krajiny), zemětřesení, vulkanická činnost, záplavové vlny, sněhové laviny způsobené lidskou činností	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny, uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech				

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Regiony světa – světadíly a oceány: Afrika					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohu světadílu, popíše polohu světadílu – s jakými světadíly sousedí, která moře ho oblévají, které průplavy a průlivy ho oddělují, vyhledá největší ostrovy a poloostrovy » vyhledá podnebné pásy daného světadílu » popíše povrch a vodstvo, najde je na mapě » vyjmenuje vegetační pásy světadílu, vyhledá významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované plodiny » na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin » vyhledá a uvede počet obyvatel a porovná rozmístění obyvatelstva » orientuje se ve změnách, zvažuje aktuální situaci » rozděluje světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují, » porovnává lidnatost a hospodářskou úroveň	» poloha, rozloha, členitost » podnebí » povrch a vodstvo » rostlinstvo, živočišstvo » nerostné suroviny » obyvatelstvo » oblasti	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá » Objevujeme Evropu a svět		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa, lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států, zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
2. Regiony světa – světadíly a oceány: Atlantský oceán					
Z-9-3-01	» porovná rozlohy oceánů, ukáže je na mapě, vyhledá nejhlubší místa, moře, poloostrovy, ostrovy a zhodnotí hospodářské využití oceánu, stav a problémy životního prostředí oceánu	» poloha, rozloha, podnebné pásy	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa, lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států, zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
3. Regiony světa – světadíly a oceány: Amerika					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohu světadílu » popíše polohu světadílu – s jakými světadíly sousedí, která moře ho oblévají, které průplavy a průlivy ho oddělují, největší ostrovy a poloostrovy » vyhledá podnebné pásy daného světadílu	» poloha, rozloha, členitost, » povrch, podnebí, vodstvo, přírodní zdroje, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, » hospodářství	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		

Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» Popíše povrch a vodstvo, najde na mapě » vyjmenuje vegetační pásy světadílu, vyhledá významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované plodiny » ukáže na mapě hlavní naleziště nerostných surovin » vyhledá a uvede počet obyvatel a porovná rozmístění obyvatelstva » rozdělí světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují » porovná lidnatost a hospodářskou úroveň » vyjmenuje oblasti, na které může světadíl rozdělit » uvede státy, které do oblasti patří » charakterizuje a určí, co je typické pro danou oblast z hlediska přírodních a hospodářských podmínek » orientuje se ve změnách, které v regionech nastaly, zvažuje aktuální situaci	» Severní Amerika » Střední Amerika » Jižní Amerika	» Objevujeme Evropu a svět		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa, lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států, zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
4. Regiony světa – světadíly a oceány: Antarktida					
	» na mapě ukáže polární oblasti, zhodnotí podmínky života a význam	» poloha, rozloha, podnebí, vědecký výzkum	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» schopnost ukázání na mapě polární oblasti, zhodnocení podmínek života				
5. Regiony světa – světadíly a oceány: Indický oceán					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohy oceánů, ukáže je na mapě, vyhledá nejhlubší místa, moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a zhodnotí hospodářské využití oceánu, stav a problémy životního prostředí oceánu	» poloha, rozloha, podnebné pásy	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnání rozlohy oceánů, orientace v mapě, vyhledání nejhlubších míst, moří, poloostrovů a ostrovů				
6. Regiony světa – světadíly a oceány: Tichý oceán, Oceánie					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohy oceánů, ukáže je na mapě, vyhledá nejhlubší místa, moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a zhodnotí hospodářské využití oceánu, stav a problémy životního prostředí oceánu » orientuje se ve změnách, které v regionech nastaly, zvažuje aktuální situaci	» Poloha, rozloha, podnebné pásy » Melanésie, Mikronésie, Polynésie	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá » Objevujeme Evropu a svět		

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» Schopnost ukázání na mapě polární oblasti, zhodnocení podmínek života				
7. Regiony světa – světadíly a oceány: Austrálie					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohu světadílu, popíše polohu světadílu – s jakými světadíly sousedí, která moře ho oblévají, které průplavy a průlivy ho oddělují, vyhledá největší ostrovy a poloostrovy » vyhledá podnebné pásy daného světadílu » popíše povrch a vodstvo, najde je na mapě » vyjmenuje vegetační pásy světadílu, vyhledá významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované plodiny » na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin » vyhledá a uvede počet obyvatel » rozdělí světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují a porovná lidnatost a hospodářskou úroveň » orientuje se ve změnách, zvažuje aktuální situaci	» Poloha, rozloha, členitost » Podnebí » Povrch a vodstvo » Rostlinstvo, živočišstvo » Nerostné suroviny » Obyvatelstvo » Oblasti	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá » Objevujeme Evropu a svět		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa, lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států, zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
8. Regiony světa – světadíly a oceány: Asie					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohu světadílu, popíše polohu světadílu – s jakými světadíly sousedí, která moře ho oblévají, které průplavy a průlivy ho oddělují, vyhledá největší ostrovy a poloostrovy » vyhledá podnebné pásy daného světadílu » popíše povrch a vodstvo, najde je na mapě » charakterizuje a určí, co je typické pro danou oblast z hlediska přírodních a hospodářských podmínek » vyhledá a uvede počet obyvatel » rozdělí světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují a porovná lidnatost a hospodářskou úroveň » orientuje se ve změnách, zvažuje aktuální situaci	» poloha, rozloha, členitost » podnebí » povrch a vodstvo » rostlinstvo, živočišstvo » nerostné suroviny » obyvatelstvo » hospodářství » Východní Asie » Jižní Asie » Jihovýchodní Asie » Jihozápadní Asie » Střední Asie » Zakavkazsko	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá » Objevujeme Evropu a svět		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa, lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států, zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
9. Regiony světa – světadíly a oceány: Severní ledový oceán					
Z-9-3-01	» porovná rozlohy oceánů, ukáže je na mapě, vyhledá nejhlubší místa, moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a zhodnotí hospodářské	» poloha, rozloha, podnebné pásy	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A**		

Z-9-3-02	využití oceánu, stav a problémy životního prostředí oceánu » orientuje se ve změnách, které v regionech nastaly, zvažuje aktuální situaci		**GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» schopnost ukázání na mapě polární oblasti, zhodnocení podmínek života				

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Evropa					
Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	» porovná rozlohu světadílu, popíše polohu světadílu – s jakými světadíly sousedí, která moře ho oblévají, které průplavy a průlivy ho oddělují, vyhledá největší ostrovy a poloostrovy » vyhledá podnebné pásy daného světadílu » popíše povrch a vodstvo, najde je na mapě » vyjmenuje vegetační pásy světadílu, vyhledá významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované plodiny » na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin » vyhledá a uvede počet obyvatel a porovná rozmístění obyvatelstva » uvede státy, které do oblasti patří » charakterizuje a určí, co je typické pro danou oblast z hlediska přírodních a hospodářských podmínek » vyjmenuje a na mapě ukáže všechny evropské státy, jejich hlavní města a státy porovná podle hospodářské vyspělosti » uvede začlenění států do EU » orientuje ve změnách, které v regionech nastaly, zvažuje aktuální situaci	» poloha, rozloha, členitost, povrch » podnebí » vodstvo, » přírodní zdroje, rostlinstvo, živočišstvo » obyvatelstvo, » hospodářství » Jižní Evropa » Západní Evropa » Severní Evropa » Střední Evropa » Jihovýchodní Evropa » Východní Evropa » Rusko	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá » Objevujeme Evropu a svět » Jsme Evropané **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení » Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy, lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
2. Česká republika na mapě Evropy					
Z-9-6-01 Z-9-6-03	» určí České republiky » vyhodnotí geografickou polohu České republiky podle různých kritérií » porovná rozlohu České republiky s rozlohou některých států světa	» poloha, rozloha	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu				
3. Přírodní podmínky České republiky					
	» popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu	» podnebí, povrch » přírodní bohatství	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**		

Z-9-6-01 Z-9-6-03	» popíše povrch a jeho členění, vyhledá na mapách hlavní horopisné celky » charakterizuje podnebí, rozmístění vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva » zhodnotí stav životního prostředí » vyhledá národní parky a některá chráněná území, pochopí jejich důležitost	» chráněná území	» Základní podmínky života » Vztah člověka k prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu				
4. Obyvatelstvo a sídla České republiky					
Z-9-6-01	» vyhledá a popíše rozmístění obyvatelstva v České republice » vyhledá největší a významná sídla v České republice » srovnává ukazatele týkající se obyvatelstva České republiky	» obyvatelstvo České republiky » významná sídla » krajská města » sociální rozdíly v regionech České republiky	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky, porovnává její obyvatelstvo, srovnává význam významných sídel, umí je na mapách vyhledat				
5. Hospodářství České republiky					
Z-9-6-02 Z-9-6-04 Z-9-6-05	» porovná a zhodnotí hospodářství České republiky: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, cestovní ruch, zahraniční obchod » zjistí vazby České republiky na mezinárodní organizace	» poloha, rozloha, podnebné pásy			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» lokalizuje hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit, uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států				

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Regiony České republiky					
	» pojmenuje a vyhledá jednotlivé regiony a administrativní celky České republiky » charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů » určí a vyhledá na mapách významná sídla jednotlivých regionů	» rozdělení ČR z hlediska administrativy » charakteristika přírodních, hospodářských, kulturních a jiných aspektů ČR			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál regionů v rámci České republiky				
2. Místní region České republiky					
Z-9-6-01 Z-9-6-02	» zjistí historii a statistické údaje vztahující se k obci » popíše a posoudí poměry regionu: charakterizuje přírodní, sídelní, hospodářské a kulturní poměry » umí prezentovat údaje o své obci, dokáže je porovnat s nejbližším okolím	» můj region » významnosti mého regionu » zajímavosti mého regionu	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Tvorba mediálního sdělení		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál svého regionu a jeho nejbližšího okolí, umí svůj region porovnat s jeho nejbližším okolím (okolními regiony, obcemi)				
3. Globalizace					
Z-9-4-05 Z-9-4-06	» vysvětlí pojem globalizace, uvede příklady z různých oblastí, vysvětlí příčiny a dopady » orientuje se v rozdělení států světa podle stupně hospodářského rozvoje » s pomocí mapy zařadí země podle vyspělosti do základních skupin	» globalizace a její výhody a nevýhody » dopady globalizace na Českou republiku a svět » státy podle hospodářské úrovně	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Fungování a vliv médií ve společnosti **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Princip sociálního smíru a solidarity » Kulturní diference **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vysvětlí pojem globalizace, uvede příklady z různých oblastí, vysvětlí příčiny a dopady globalizace, umí zhodnotit její výhody a nevýhody				

4. Integrace zemí

	» popíše hlavní směry objevných cest » vysvětlí pojmy kolonizace a dekolonizace » vyjmenuje a vysvětlí hlavní význam mezinárodních organizací » vyjmenuje a popíše funkce sdružování zemí a spoluprací měst a přeshraničních regionů	» kolonizace světa » mezinárodní organizace » integrace zemí » spolupráce zahraničních měst a přeshraničních regionů	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» popíše hlavní směry objevných cest, vysvětlí pojmy kolonizace a dekolonizace, vyjmenuje a vysvětlí hlavní význam mezinárodních organizací, vyjmenuje a popíše funkce sdružování zemí a spoluprací měst a přeshraničních regionů				

5. Politická mapa světa

	» popíše hlavní směry objevných cest » vysvětlí pojmy kolonizace a dekolonizace » vyjmenuje a vysvětlí hlavní význam mezinárodních organizací » vyjmenuje a popíše funkce sdružování zemí a spoluprací měst a přeshraničních regionů	» nové státy na mapě světa » státy podle rozlohy, lidnatosti » státní hranice a typy států podle polohy » administrativní členění státu » státní zřízení a formy vlády » demokratické a diktátorské systémy politické moci	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa, lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech				

6. Světové hospodářství

Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-4-03	» charakterizuje úlohu a hlavní odvětví světového hospodářství podle sektorů, určí a vyhledá na mapách hlavní oblasti světového hospodářství » rozliší charakter a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství a vymezí hlavní oblasti » konkretizuje význam a rozmístění světové zemědělské výroby, na mapě ukáže hlavní oblasti pěstování významných plodin » ukáže na mapě hlavní oblasti těžby nerostných surovin a zhodnotí jejich význam » uvede hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu » vyjmenuje druhy dopravy, charakterizuje význam, posoudí klady a zápory jednotlivých druhů dopravy » zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo » vyhledá a vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance » na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu a určí činitele ovlivňující rozmístění,	» zemědělství – členění, rozmístění, rostlinná a živočišná výroba, rybolov, lesní a vodní hospodářství » průmysl – členění, rozmístění, zdroje nerostných surovin, energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl » doprava a spoje » služby obyvatelstvu » spolupráce zemí světa » cestovní ruch	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět		

	vyhledá nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel, zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje				
7. Životní prostředí					
ZZ-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03 Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03	» rozliší znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady » posoudí působení krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a životní prostředí » objasní důsledky hospodářské činnosti lidské společnosti na krajinu a životní prostředí » pojmenuje a objasní hlavní současná civilizační rizika a světové ekologické problémy » uvede druhy přírodních katastrof » naznačí přístupy k řešení problematiky životního prostředí » vyjádří svými slovy hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí, uvede příklady chráněných území	» krajina – prostředí, typy krajin » společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí » světové ekologické problémy » ochrana životního prostředí	**ENVIRONMENTÁNÍ VÝCHOVA** » Základní podmínky života » Lidské aktivity a problémy životního prostředí » Vztah člověka k prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin, uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů), uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí				

5.7 UMĚNÍ A KULTŮRA

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života. Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, linie, tvaru, barvy atd.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu.

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti, jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující, rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na Orffovy hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- vést žáky k porozumění obecně používaných termínů v oblasti HV
- poznávat vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj
- rozvíjet tvořivost žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla
- hledat vlastní postup při řešení problému
- vést žáky k uvážlivému hodnocení umění a k obhájení svého názoru

Kompetence komunikativní

- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický zážitek a
- vhodně na něj reagovat může být přínosem
- vést diskusi při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby
- vést žáky k nonverbálnímu vyjadřování
- poskytovat dostatečný prostor při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích
- poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků
- poskytovat prostor pro osobité hudební projevy žáků

Kompetence občanské

- budovat pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění
- vytvářet potřeby návštěv výstav, koncertů apod.

Kompetence pracovní

- vést žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů

Průřezová témata pokrývaná předmětem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Rozvoj schopností poznávání
- Psychohygiena
- Kreativita
- Komunikace
- Seberegulace a sebeorganizace
- Sebepoznání a sebepojetí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní diference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Objevujeme Evropu a svět

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-3-1-01 HV-3-1-02	» dbá na správné dýchání, držení těla, zřetelně vyslovuje » provádí hlasová a dechová cvičení v rozsahu c1 - a1 » chápe význam not » rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní, tempo, rytmus, dynamiku, krátké a dlouhé tóny, hluboké a vysoké » melodizuje jednoduché popěvky a říkadla » pozná a naučí se vybrané vánoční koledy	» pěvecký a mluvený projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) » hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Psychohygiena	**Český jazyk** 1. ročník » Rozvíjení hlasu	**Český jazyk** 1. ročník » Rozvíjení hlasu **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» dbá na správné dýchání, držení těla, zřetelně vyslovuje, provádí hlasová a dechová cvičení v rozsahu c1 - a1, chápe význam not, rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní, tempo, rytmus, dynamiku, krátké a dlouhé tóny, hluboké a vysoké, melodizuje jednoduché popěvky a říkadla, pozná a naučí se vybrané vánoční koledy				
2. Instrumentální činnosti					
HV-3-1-03	» rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní, tempo, rytmus, dynamiku, krátké a dlouhé tóny, hluboké a vysoké » používá Orffovy hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu » vytleskává jednoduchý rytmus podle vzoru » pozná a pojmenuje vybrané hudební nástroje	» hra na hud. nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře) rytmizace, hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní, tempo, rytmus, dynamiku, krátké a dlouhé tóny, hluboké a vysoké, používá Orffovy hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu, vytleskává jednoduchý rytmus podle vzoru, pozná a pojmenuje vybrané hudební nástroje, rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní, tempo, rytmus, dynamiku, krátké a dlouhé tóny, hluboké a vysoké, používá Orffovy hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu, vytleskává jednoduchý rytmus podle vzoru, pozná a pojmenuje vybrané hudební nástroje				
3. Hudebně pohybové činnosti					
HV-3-1-04	» provádí hudebně pohybovou činnost	» držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod, pohybový doprovod znějící hudby v 2/4 taktu » pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání	**Matematika** » Orientace v prostoru **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	**Český jazyk** 1. ročník » Rozvíjení hlasu **Matematika** » Číslo 0-20
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí hudebně pohybovou činnost				
4. Poslechové činnosti					
HV-3-1-05 HV-3-1-06	» pozná a naučí se vybrané vánoční koledy » rozlišuje vybrané hudební nástroje podle zvuku » poslouchá vybrané skladby	» kvality tónů » hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Vnímání autora mediálních sdělení	**Český jazyk** 1. ročník » Komunikační situace	**Výtvarná výchova** 1. ročník » Rozvíjení smyslové citlivosti

		» hudební styly - hudba pochodová, taneční, ukolébavka			» Uplatňování subjektivity

KRITÉRIA HODNOCENÍ » pozná a naučí se vybrané vánoční koledy, rozlišuje vybrané hudební nástroje podle zvuku, poslouchá vybrané skladby

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-3-1-01 HV-3-1-02	» rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zesilování a zeslabování » vytleskává rytmus podle říkadel a písní » ovládá a používá pojmy notová osnova, houslový klíč, rozlišuje noty c1- e1,pomlky, takty » zpívá vybrané písně a vánoční koledy » doplňuje zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje	» pěvecký a mluvní projev - pěv. dovednosti, hlasová hygiena, » dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu » hudební rytmus - realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu » dvojhlas - lidový dvojhlas, kánon	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Psychohygiena	**Český jazyk** 2. ročník » Rozvíjení hlasu	**Český jazyk** 2. ročník » Rozvíjení hlasu **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zesilování a zeslabování, vytleskává rytmus podle říkadel a písní, ovládá a používá pojmy notová osnova, houslový klíč, rozlišuje noty c1- e1, pomlky, takty, zpívá vybrané písně a vánoční koledy, doplňuje zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje				
2. Instrumentální činnosti					
HV-3-1-03	» vytleskává rytmus podle říkadel a písní » doplňuje zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje » používá k rytmickému doprovodu dětské hudební nástroje » pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku - klavír, trubka, housle, pikola	» hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových nástrojů » rytmizace, hudební hry (otázka a odpověď), hudební improvizace	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace	**Český jazyk** 2. ročník » Reprodukce textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vytleskává rytmus podle říkadel a písní, doplňuje zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje, používá k rytmickému doprovodu dětské hudební nástroje, pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku - klavír, trubka, housle, pikola				
3. Hudebně pohybové činnosti					
HV-3-1-04	» zvládá pohyb podle daného rytmu » pohybově vyjadřuje hudbu, stoupání a klesání melodie	» taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4 , 3/4 takt » pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace, krok poskočný, přísunný » hudebně pohybové hry	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	**Český jazyk** 2. ročník » Rozvíjení hlasu
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zvládá pohyb podle daného rytmu, pohybově vyjadřuje hudbu, stoupání a klesání melodie				
4. Poslechové činnosti					
HV-3-1-05 HV-3-1-06	» pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku - klavír, trubka, housle, pikola » pohybově vyjadřuje hudbu, stoupání a klesání melodie » rozliší umělou a lidovou píseň a uvede příklady » seznámí se s vybranými skladbami klasiků » poslechem rozezná vybrané hudební nástroje	» kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) » hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) » hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas,	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Vnímání autora mediálních sdělení	**Český jazyk** 2. ročník » Uplatňování subjektivity	**Výtvarná výchova** 2. ročník » Rozvíjení smyslové citlivosti » Uplatňování subjektivity

	» poslouchá vybrané skladby	» hudební nástroj » hudební styly - pochod, taneční hudba, ukolébavka			**Český jazyk** 2. ročník » Líčení atmosféry textu
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku - klavír, trubka, housle, pikola, pohybově vyjadřuje hudbu, stoupání a klesání melodie, rozliší umělou a lidovou píseň a uvede příklady, seznámí se s vybranými skladbami klasiků, poslechem rozezná vybrané hudební nástroje, poslouchá vybrané skladby				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-3-1-01 HV-3-1-02	» naučí se zpívat vybrané písně » dbá na správné dýchání » pojmenuje notovou osnovu, taktovou čáru, notu celou, půlovou a čtvrťovou v rozsahu c1 - g1 » rozliší a přečte z notového zápisu takt dvou a tříčtvrteční » podle zápisu not pozná melodii stoupavou, klesavou a lomenou » seznámí se s hymnou ČR » vytleská a taktuje dvou a tříčtvrteční takt » rozliší rytmus valčíku a polky	» pěvecký a mluvní projev - pěv. dovednosti, hlasová hygiena, » dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu » hudební rytmus - realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu » dvojhlas - lidový dvojhlas, kánon	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Rozvoj schopností poznávání » Psychohygiena **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		**Český jazyk** 3. ročník » Rozvíjení hlasu
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» naučí se zpívat vybrané písně, dbá na správné dýchání, pojmenuje notovou osnovu, taktovou čáru, notu celou, půlovou a čtvrťovou v rozsahu c1 – g1, rozliší a přečte z notového zápisu takt dvou a tříčtvrteční, podle zápisu not pozná melodii stoupavou, klesavou a lomenou, seznámí se s hymnou ČR, vytleská a taktuje dvou a tříčtvrteční takt, rozliší rytmus valčíku a polky				
2. Instrumentální činnosti					
HV-3-1-03	» pojmenuje notovou osnovu, taktovou čáru, notu celou, půlovou a čtvrťovou v rozsahu c1-g1 » rozliší a přečte z notového zápisu takt dvou a tříčtvrteční » rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a uvede jejich příklady » doprovází melodii na rytmické nástroje » rozliší rytmus valčíku a polky	» hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových nástrojů » rytmizace, hudební hry, hudební pantomima	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pojmenuje notovou osnovu, taktovou čáru, notu celou, půlovou a čtvrťovou v rozsahu c1-g1, rozliší a přečte z notového zápisu takt dvou a tříčtvrteční, rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a uvede jejich příklady, doprovází melodii na rytmické nástroje, rozliší rytmus valčíku a polky				
3. Hudebně pohybové činnosti					
HV-3-1-04	» seznámí se s polkovým i valčíkovým krokem (chůze dvoudobá a třídobá) » pohybově vyjadřuje melodický průběh hudby » seznámí se s taktováním na dvě a tři doby	» taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4 , 3/4 takt » pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace, krok poskočný, přísunný » pohybové vyjádření průběhu melodie	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	**Český jazyk** 3. ročník » Rozvíjení hlasu
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» seznámí se s polkovým i valčíkovým krokem (chůze dvoudobá a třídobá), pohybově vyjadřuje melodický průběh hudby, seznámí se s taktováním na dvě a tři doby				

4. Poslechové činnosti

HV-3-1-05 HV-3-1-06	» seznámí se s hymnou ČR » rozliší rytmus valčíku a polky » seznámí se s hudbou B. Smetany, A. Dvořáka a vyjmenuje některé skladby těchto skladatelů » poslechem rozeznává některé vybrané nástroje, rozliší hudbu vážnou, populární a slavnostní » poslouchá vybrané skladby	» kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) » hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb, melodie, rytmus) » hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, » hudební nástroj » hudební styly - pochod, ukolébavka, taneční hudba	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Vnímání autora mediálních sdělení	**Český jazyk** 3. ročník » Uplatňování subjektivity	**Výtvarná výchova** 3. ročník » Rozvíjení smyslové citlivosti » Uplatňování subjektivity **Prvouka** 3. ročník » Rozmanitost přírody
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» seznámí se s hymnou ČR, rozliší rytmus valčíku a polky, seznámí se s hudbou B. Smetany, A. Dvořáka a vyjmenuje některé skladby těchto skladatelů, poslechem rozeznává některé vybrané nástroje, rozliší hudbu vážnou, populární a slavnostní, poslouchá vybrané skladby				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-5-1-01 HV-5-1-02	» rozšiřuje svůj písňový repertoár dle vybraných písní » dbá na správné dýchání, váže tóny, usiluje o prodlužování výdechu » zná pojmy repetice, houslový klíč, tónika » rozlišuje délky not, zapíše je do notové osnovy a orientuje se v ní (rozsah c1-h1) » pozná dynamická znaménka p, mf, f a používá je v písních » zná část stupnice C - dur (c1 - h1)	» pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena » hudební rytmus - realizace písní ve 4 /4 a 3/4 taktu » dvojhlas a vícehlas - lidový dvojhlas, kánon, prodleva (rozvíjení činností z 1. období) » grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 4. ročník » Spisovná, hovorová a nespisovná mluva	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozšiřuje svůj písňový repertoár dle vybraných písní, dbá na správné dýchání, váže tóny, usiluje o prodlužování výdechu, zná pojmy repetice, houslový klíč, tónika, rozlišuje délky not, zapíše je do notové osnovy a orientuje se v ní (rozsah c1-h1), pozná dynamická znaménka p, mf, f a používá je v písních, zná část stupnice C - dur (c1 - h1)				
2. Instrumentální činnosti					
HV-5-1-03	» rozlišuje délky not, zapíše je do notové osnovy a orientuje se v ní (rozsah c1-h1) » rozlišuje dechové nástroje, smyčcové, klávesové, drnkací a bicí nástroje » doprovodí písně na rytmické nástroje » rytmizuje říkadla v rozsahu sexty	» hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových nástrojů » rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) » grafický záznam jednoduché melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozlišuje délky not, zapíše je do notové osnovy a orientuje se v ní (rozsah c1-h1), rozlišuje dechové nástroje, smyčcové, klávesové, drnkací a bicí nástroje, doprovodí písně na rytmické nástroje, rytmizuje říkadla v rozsahu sexty				
3. Hudebně pohybové činnosti					
HV-5-1-04	» pohybově vyjadřuje hudbu, zvládá polkový a valčíkový krok » seznámí se s taktováním 4/4 taktu	» taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet » pohybové vyjádření hudby - pantomima, pohybová improvizace » orientace v prostoru - pamětné uchování tanečních pohybů	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností **Matematika** » Zlomky	**Matematika** » Zlomky
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pohybově vyjadřuje hudbu, zvládá polkový a valčíkový krok, seznámí se s taktováním 4/4 taktu				

4. Poslechové činnosti

HV-5-1-05 HV-5-1-06	» pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi, A. Dvořákovi, uvede příklady jejich děl » uvede některé názvy symfonických básní Má vlast » seznámí se s dalšími českými hudebními skladateli » poslouchá vybrané skladby » pozná písně ve dvou a tříčtvrtečním taktu, opakující se téma v poslouchané skladbě » rozliší durovou a mollovou píseň	» kvality tónů, vztahy mezi tóny » hudební výrazové prostředky a hudební prvky » hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, » hudební nástroj » melodie a doprovod » hudební styly a žánry - pochod, tanec, ukolébavka, ... » hudební formy (malá písňová forma, rondo) » interpretace hudby - slovní vyjádření » B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček a dílo	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Vnímání autora mediálních sdělení	**Vlastivěda** 4. ročník » Lidé kolem nás **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity	**Vlastivěda** 4. ročník » Lidé kolem nás **Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity » Rozvíjení smyslové citlivosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi, A. Dvořákovi, uvede příklady jejich děl, uvede některé názvy symfonických básní Má vlast, seznámí se s dalšími českými hudebními skladateli, poslouchá vybrané skladby, pozná písně ve dvou a tříčtvrtečním taktu, opakující se téma v poslouchané skladbě, rozliší durovou a mollovou píseň				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-5-1-01 HV-5-1-02	» používá pojmy stupnice C-dur, repetice, koruna, zesílení a zeslabení » čte noty v rozsahu c1- c2 v houslovém klíči » provádí jednoduchý rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie » seznámí se s basovým klíčem » zpívá vybrané písně, státní hymnu » zpívá jednoduché dvojhlasé písně » upevňuje vokální dovednosti z předchozích ročníků	» pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena, pěvecké dovednosti) » hudební rytmus - písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu » dvojhlas a vícehlas - kánon a lidový dvojhlas, prodleva, dvojhlasé písně » zpěv v durové a mollové tónině » jednoduchý grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytm. záznamu písně, orientace v notovém zápisu)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Rozvoj schopnosti poznávání **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 5. ročník » Spisovná, hovorová a nespisovná mluva	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá pojmy stupnice C-dur, repetice, koruna, zesílení a zeslabení, čte noty v rozsahu c1- c2 v houslovém klíči, provádí jednoduchý rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie, seznámí se s basovým klíčem, zpívá vybrané písně, státní hymnu, zpívá jednoduché dvojhlasé písně, upevňuje vokální dovednosti z předchozích ročníků				
2. Instrumentální činnosti					
HV-5-1-03	» čte noty v rozsahu c1- c2 v houslovém klíči » provádí jednoduchý rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie » doprovodí písně na rytmické hudební nástroje	» hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových nástrojů » rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) » grafický záznam jednoduché melodie (rytmické schéma)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» čte noty v rozsahu c1- c2 v houslovém klíči, provádí jednoduchý rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie, doprovodí písně na rytmické hudební nástroje				
3. Hudebně pohybové činnosti					
HV-5-1-04 HV-5-1-07	» seznámí se s krajovými lidovými tanci a některými společenskými tanci » taktuje 4/4 takt » pohybově vyjadřuje nálady, emocionální prožitek, seznámí se s relaxací	» taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet, lidový tanec » pohybové vyjádření hudby - pantomima, pohybová improvizace » orientace v prostoru - pamětné uchování tanečních pohybů	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» seznámí se s krajovými lidovými tanci a některými společenskými tanci, taktuje 4/4 takt, pohybově vyjadřuje nálady, emocionální prožitek, seznámí se s relaxací				

4. Poslechové činnosti

HV-5-1-06	» pozná některé smyčcové a dechové nástroje » seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru » poslouchá vybrané skladby, poslechem pozná některé smyčcové a dechové nástroje » pozná varhanní hudbu, trampské písně, vánoční hudbu » získá povědomí o významu vybraných skladatelů (J. S. Bach, L. van Bethoven, W. A. Mozart, aj.)	» kvality tónů a vztahy mezi tóny, hudební výrazové prostředky a hudební prvky » hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, » hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) » taneční styly a žánry » hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) » interpretace hudby - slovní vyjádření » základní informace o vybraných hudebních skladatelích (např. J. S. Bach,L. van Bethoven, W. A. Mozart, aj.)	**MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Vnímání autora mediálních sdělení	**Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity	**Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity » Rozvíjení smyslové citlivosti » Ověřování komunikačních účinků
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» pozná některé smyčcové a dechové nástroje, seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru, poslouchá vybrané skladby, poslechem pozná některé smyčcové a dechové nástroje, pozná varhanní hudbu, trampské písně, vánoční hudbu, získá povědomí o významu vybraných skladatelů (J. S. Bach, L. van Bethoven, W. A. Mozart, aj.)				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-9-1-01	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách » uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky - přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	» pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena, vícehlasý a jednohlasý zpěv, lidový dvojhlas » hudební výrazové prostředky » nácvik intonace » orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie » rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti » reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních žáků	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena		**Fyzika** » Zvukové jevy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky - přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého				
2. Instrumentální činnosti					
HV-9-1-02	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	» hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní) na nástrojích z Orffova instrumentáře » záznam hudby - noty a pomlky, rytmické schéma	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách				
3. Poslechové činnosti					
HV-9-1-06	» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami » vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	» hudební dílo a jeho autor - opera a Národní divadlo, opereta, muzikál, hudební revue (medailonky skladatelů - A. Dvořák, L. Janáček, J. Mysliveček atd.) » hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		**Výtvarná výchova** » Uplatňování subjektivity
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-9-1-01 HV-9-1-02	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách » uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	» pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena v oblasti lidové písně » nácvik intonace » hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu » orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie » nácvik polyfonního zpěvu (kánon) » reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého				
2. Instrumentální činnosti					
HV-9-1-01	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	» hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní) na nástrojích z Orffova instrumentáře » záznam hudby - noty a pomlky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách				
3. Hudebně pohybové činnosti					
HV-9-1-01 HV-9-1-05	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	» pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění » nácvik orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybu prováděných při tanci či pohybových hrách	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Seberegulace a sebeorganizace	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách				
4. Poslechové činnosti					
HV-9-1-07	» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do	» hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**		**Výtvarná výchova**

	stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost) » kánon, fuga, symfonie, symfonická báseň, sonáta, sonátová forma, koncert, muzikál (Bach, Vivaldi, Smetana, Beethoven) » hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	» Kulturní diference		» Rozvíjení smyslové citlivosti

KRITÉRIA HODNOCENÍ » zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-9-1-01	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	» pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena zvl. v období puberty » zdokonalování intonace » hudební rytmus - využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu, pokus o vlastní improvizaci » orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie » rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách				
2. Instrumentální činnosti					
HV-9-1-01 HV-9-1-03	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách » reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností » různé motivy skladeb, provádí jednoduché hudební improvizace	» hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře » záznam hudby - noty a pomlky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností, různé motivy skladeb, provádí jednoduché hudební improvizace				
3. Poslechové činnosti					
HV-9-1-07 HV-9-1-08 HV-9-1-05	» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami » vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	» hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost) » vznik a vývoj světové artificiální hudby (chronologicky) » vývoj světové populární hudby » hudební styly a žánry v souvislosti s díly významných skladatelů » interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Objevujeme Evropu a svět	**Dějepis** » Středověk 5. - 12. st. » Středověk 13. - 15. st. » Raný novověk	**Dějepis** » Novověk

KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Vokální činnosti					
HV-9-1-01 HV-9-1-02	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách » uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	» pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena » zdokonalování intonace » hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu » orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého				
2. Instrumentální činnosti					
HV-9-1-01	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	» hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře » záznam hudby - noty a pomlky » improvizace jednoduchých doprovodů (podle individuálních schopností žáků)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách				
3. Poslechové činnosti					
HV-9-1-07 HV-9-1-08	» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami » vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	» hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost) » vývoj české artificiální hudby (chronologicky od počátku křesťanství do 20. století) » vývoj české populární hudby » hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu	**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Fungování a vliv médií ve společnosti	**Český jazyk** » Liter. výchova - vývoj literatury ve 20. století **Dějepis** » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století	**Dějepis** » Československo a svět ve 2. polovině 20. století **Výtvarná výchova** » Rozvíjení smyslové citlivosti

		jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům » interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla			

KRITÉRIA HODNOCENÍ

» zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, intuici a invenci.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k porozumění obecně užívaných termínů v oblasti VV
- vést žáky k poznávání vlastností materiálů
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- ukázat žákům, že přehled v oblasti umění jim umožní zážitky z tohoto oboru intenzivně prožívat
- rozvíjet tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla
- vést žáky k uvážlivému hodnocení umění a k obhájení svého názoru

Kompetence komunikativní

- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický zážitek a vhodně na něj reagovat může být přínosem
- vést diskusi při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby
- vést žáky k nonverbálnímu vyjadřování
- poskytovat dostatečný prostor při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence sociální a personální

- předkládat příklady pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- vést žáky ke správnému chování na kulturních akcích
- poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků

Kompetence občanské

- budovat pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vytvářet potřeby návštěv výstav, koncertů apod.

Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s vlastnostmi některých materiálů
- vést žáky ke správnému používání výtvarných potřeb a péči o ně

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Vztah člověka k prostředí
- Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kreativita
- Rozvoj schopností poznávání

1. stupeň

ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-3-0-01	» rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) » rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary » poznávají prostředí školy a její nejbližší okolí - sledují detaily, stavby, zařízení	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlosti a barevné kvality, textury » pozorování a zkoumání blízkých i vzdálených věcí, jevů, činností (hračky, škola, růst, stmívání) » reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly » zamyšlení nad vztahem živého a neživého v přírodě a nad svým vztahem k okolí » pozorování projevů člověka		**Hudební výchova** 1. ročník » Vokální činnosti » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary, poznávají prostředí školy a její nejbližší okolí - sledují detaily, stavby, zařízení				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-3-1-04	» poznávají různorodé přírodní a umělé materiály, seznamují se s rozličnými postupy a technikami	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby » typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Prvouka** 1. ročník » Místo, kde žijeme **Hudební výchova** » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» poznávají různorodé přírodní a umělé materiály, seznamují se s rozličnými postupy a technikami				

3. Ověřování komunikačních účinků

	» rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary	» osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření » proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí		

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozeznávají základní geometrické, plošné tvary a prostorové útvary

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-3-1-02	» v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti » experimentují s barvami, dovedou míchat a překrývat	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností » příběhy, příhody, pověsti, pohádky, mýty, báje národů celého světa » vymýšlení fantazijních a humorných příběhů	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Hudební výchova** 2. ročník » Vokální činnosti » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, experimentují s barvami, dovedou míchat a překrývat				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-3-1-02	» v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti » volně experimentují s linkou, tvarem, obrysem » rozeznají barvy teplé a studené, světlé a tmavé	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby » typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)		**Prvouka** 2. ročník » Rozmanitost přírody **Hudební výchova** » Poslechové činnosti	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, volně experimentují s linkou, tvarem, obrysem, rozeznají barvy teplé a studené, světlé a tmavé				

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-3-1-02	» vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření	» osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování » hledání a sbírání zajímavých a neobvyklých předmětů		**Český jazyk** 2. ročník » Vyprávění	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-3-1-05	» učí se aktivně pracovat s reprodukcemi uměleckých děl	» pozorování lidských výtvorů v umění a technice, pozorování přírodních a uměleckých děl (lidová architektura, lidová řemesla) » prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru		**Hudební výchova** 3. ročník » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» učí se aktivně pracovat s reprodukcemi uměleckých děl				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-3-1-05 VV-3-1-03	» na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil » ověřuje si vliv svých činností na okolí - vystavuje své práce, připravuje výzdobu školy, třídy	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností » navazování autentického kontaktu s originály uměleckých děl » typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, ověřuje si vliv svých činností na okolí - vystavuje své práce, připravuje výzdobu školy, třídy				

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-3-1-05 VV-3-1-04	» na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil » vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření	» komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření » hledání a sbírání zajímavých a neobvyklých předmětů	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Český jazyk** 3. ročník » Vyprávění	**Český jazyk** 3. ročník » Vyprávění
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vidění jejich výtvarného vyjádření				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-5-1-01	» při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru » člověk - žáci cíleně pozorují vzhled, chování a projevy lidí - uvědomují si jejich výtvarná hlediska, hodnotí pohyby, gesta, oděv, projevy citových reakcí - inspiraci hledají v nejbližším okolí, ve výtvarném umění a v médiích » uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Přírodověda** 4. ročník » Rozmanitost přírody **Hudební výchova** » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-5-1-02	» tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, vyjadřuje charakteristické rysy stavby, přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení, rozkládá, syntetizuje » vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností » živá i neživá příroda - v reálném prostředí (domov, třída, les,...), růst, překrývání, prolínání, rozpad, pohyb, povrch, struktura, barva	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, vyjadřuje charakteristické rysy stavby, přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení, rozkládá, syntetizuje, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu				

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-5-1-01 VV-5-1-02 VV-5-1-03	» při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) » tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, vyjadřuje charakteristické rysy stavby, přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení, rozkládá, syntetizuje » vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu	» umění - na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti vyhledávají různé způsoby uměleckého vyjádření (kniha, písmo, literatura, divadlo, film, architektura, hudba) » proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		**Přírodověda** 4. ročník » Člověk a jeho zdraví	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné), tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, vyjadřuje charakteristické rysy stavby, přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení, rozkládá, syntetizuje, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň

ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-5-1-04 VV-5-1-05	» vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu » ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy » pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy)	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru » uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření » učí se vyhledávat a hodnotit prostředí a okolí školy - design - nábytek, osvětlení, nářadí... » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Přírodověda** 5. ročník » Rozmanitost přírody **Hudební výchova** » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu, ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy, pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy)				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-5-1-06	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	» typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama » záznam - žáci zaznamenávají a dokumentují své činnosti, tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky, přehledy, sborníky » využívají dostupná média a technické prostředky	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti **Přírodověda** » Člověk a jeho zdraví	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace				

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-5-1-05 VV-5-1-07	» hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací (odstín, sytost, harmonie, kontrast) » ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy » porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace » pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy	» umění - na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti vyhledávají různé způsoby uměleckého vyjádření (kniha, písmo, literatura, divadlo, film, architektura, hudba) » osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita	**Hudební výchova** » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací (odstín, sytost, harmonie, kontrast), ověřuje si vliv svých činností na okolí, vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, dokumentuje činnost školy, porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace, pracuje s uměleckým dílem, hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-04	» užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie » vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření » vyjadřuje vlastní představy, zkušenosti a vjemy	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury a barvy, vztahy a uspořádání prvků v ploše » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření » reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů, jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Dějepis** » Pravěk- vznik světa a vývoj člověka » Starověk » Starověké Řecko	**Dějepis** » Starověké Řecko
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, vyjadřuje vlastní představy, zkušenosti a vjemy				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-06 VV-9-1-05	» interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti » rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	» prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, pocitů, nálad a představ vycházejících z osobních zkušeností » typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, ilustrace textů, volná malba » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání a hledisko jejich motivace fantazijní a expresivní založené na smyslovém vnímání úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích (etická výchova)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Český jazyk** » Liter. výchova - liter. druhy a formy **Hudební výchova** » Poslechové činnosti	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti, rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku				

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-08	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita		

KRITÉRIA HODNOCENÍ » ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-02 VV-9-1-03	» užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie » užívá metody současného výtvarného umění » vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření » vyjadřuje vlastní vjemy, představy a zkušenosti	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury, barvy, linie, tvary, světlosti a barevné kvality » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření a proměny uvnitř a mezi objekty » reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů při vlastní tvorbě » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - film, televize » jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Český jazyk** » Liter. výchova **Dějepis** » Starověký Řím » Středověk 5. - 12. století **Fyzika** » Světelné jevy **Přírodopis** » Biologie živočichů » Biologie rostlin **Hudební výchova** » Poslechové činnosti	**Český jazyk** » Stylistické útvary » Liter. výchova **Fyzika** » Světelné jevy
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, užívá metody současného výtvarného umění, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, vyjadřuje vlastní vjemy, představy a zkušenosti				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-06 VV-9-1-02	» interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti » rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	» prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, uspořádání prostoru; výběr, uplatnění a interpretace » typy vizuálně obrazných vyjádření - objekty, ilustrace textů, volná malba, comics, reklama » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Český jazyk** » Liter. výchova	**Český jazyk** Liter. výchova

		» úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných » situacích (etická výchova)			

KRITÉRIA HODNOCENÍ » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-08	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí		**Dějepis** » Raný novověk

KRITÉRIA HODNOCENÍ » ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03	» vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků » užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností a zkušeností získaných ostatními smysly » užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích » vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury, barvy, linie, tvary, světlosti a barevné kvality, vztahy a uspořádání prvků v ploše objemu a prostoru » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření a proměny uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné a plastické prostředky) » reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních); vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů při vlastní tvorbě » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - reklama, umělecká výtvarná tvorba jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Rozvoj schopnosti poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Dějepis** » Raný Novověk » Středověk 13. - 15. století	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností a zkušeností získaných ostatními smysly, užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-07 VV-9-1-05	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti » rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku	» prostředky pro vyjádření pohybu těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru » typy vizuálně obrazných vyjádření - objekty, volná malba, reklama, ilustrace textů, comics; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní,	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Přírodopis** » Biologie člověka	

		expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech » úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích (etická výchova)			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku				

3. Ověřování komunikačních účinků

VV-9-1-08	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby » proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita		**Dějepis** » Novověk
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03 VV-9-1-04	» vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků » užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie » užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění » vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	» prvky vizuálně obrazného vyjádření - textury, barvy, linie, tvary, světlosti a barevné kvality, kontrast, rytmus, struktura, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru a v časovém průběhu » uspořádání objektů do celků v ploše a časového průběhu ve statickém i dynamickém vyjádření a proměny uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné a plastické prostředky) ve statickém a dynamickém vyjádření » reflexe a vztahy - vědomé vnímání a uplatnění mimo-vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů » smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - reklama, umělecká výtvarná tvorba, kombinace a variace ve vlastní tvorbě jedinečnost a identita člověka - radost a optimismus v životě (etická výchova)	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Rozvoj schopnosti poznávání **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Dějepis** » Dějiny 20. století, Československo a svět v době světových válek » Československo a svět ve 2. polovině 20. století	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie, užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění, vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité, vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření				
2. Uplatňování subjektivity					
VV-9-1-05 VV-9-1-06	» rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu » interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	» prostředky pro vyjádření pohybu těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn » typy vizuálně obrazných vyjádření - objekty, volná malba, reklama, ilustrace textů, comics; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Vztah člověka k prostředí	**Přírodopis** » Biologie člověka	

VV-9-1-07	» porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim	záměry » přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické a dynamické), hledisko jejich motivace (symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech, úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost (etická výchova)			
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu, interpretuje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim				
3. Ověřování komunikačních účinků					
VV-9-1-08	» nalézá vhodnou formu pro samostatně vytvořená vizuálně obrazná vyjádření » ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	» osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání » komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora » proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita		**Dějepis** » Československo a svět ve 2. polovině 20. století
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» nalézá vhodnou formu pro samostatně vytvořená vizuálně obrazná vyjádření, ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro život a pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v přímém rozporu s názory zákonných zástupců žáků. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.

5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika předmětu

Výchova ke zdraví je tvořena vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví uvedeného v RVP ZV. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenských vrstevníků. Výchova ke zdraví je samostatný vyučovací předmět, který má hodinovou dotaci týdně v 6. ročníku.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání a hodnocení informací z oblasti zdravého životního stylu a jejich využití v praktickém životě
- učitel vede žáky k vytváření komplexního pohledu na zdraví své i ostatních
- učitel klade důraz na aktivizující metody, tvořivost, realizaci vlastních námětů

Kompetence k řešení problému

- učitel klade otevřené otázky, aby žáci nacházeli vhodné způsoby řešení problému ochrany zdraví a byli schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel předkládá náměty na řešení problému v oblasti tělesného, duševního a sociálního zdraví
- učitel využívá zkušeností z praktického života k vytváření modelových situací z oblasti rizikového chování

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáků dovednosti, které podporují vhodné chování k opačnému pohlaví
- učitel klade důraz na vhodnou komunikaci mezi spolužáky, která jim umožní spolupracovat, naslouchat i diskutovat o zdravém životním stylu
- učitel vede žáky správně využívat multimediální prostředky k zapojení do diskuzí ochraně zdraví
- učitel vytváří příležitosti k prezentaci vlastních námětů, grafických materiálů

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke skupinové, kooperativní a týmové práci
- učitel vede žáky k respektování dohodnutých pravidel chování
- učitel vede k rozvíjení dobrých mezilidských vztahů
- učitel využívá modelové situace k získání efektivních dovedností proti agresi, manipulaci

Kompetence občanské

- učitel vytváří prostor pro projekt. výuku, která souvisí s ochranou a podporou zdraví
- učitel vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích a pohotovému rozhodování v poskytování první pomoci
- učitel vede žáky k respektování lidských práv
- učitel vede žáky k odpovědnosti za ochranu zdraví

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky, aby v praktických dovednostech propojili získané poznatky z oblasti zdravého životního stylu v osobním životě i ve školní výuce např. hygiena, ochrana zdraví při využití volného času, sportu, na ŠvP, lyž. kurzu apod.
- učitel vede žáky k realizaci výstupů z projektů i formou výtvarného zpracování
- učitel vede žáky k praktickému ověření správného poskytování PP, přípravě zdravé výživy apod.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- seberegulace a sebeorganizace - organizace volného času,
- psychohygiena - dovednosti zvládání stresových situací,
- komunikace - efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci.

Ve školním roce 2020/21 > ročník: šestý/osmý (důvodem je změna Školního vzdělávacího programu a s tím související úprava učebního plánu). Od školního roku 2021/22 > výuka probíhá již pouze v šestém ročníku. Osnovy jsou od školního roku 2020/2021 totožné v obou ročnících.

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Rozvíjení smyslové citlivosti					
VZ-9-1-01 VZ-9-1-02 VZ-9-1-03 VZ-9-1-04 VZ-9-1-05 VZ-9-1-06 VZ-9-1-07	» respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě » vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví » vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví » posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví » usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví » vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí » dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky » uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc » projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na	**VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ** » vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství » vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek **ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE** » dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny » sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity **ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ** » výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy » vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota » tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim » ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty » ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování » v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci **RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE** » stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti » autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty,	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti » Poznávání lidí » Mezilidské vztahy » Komunikace » Sebepoznání a sebepojetí » Rozvoj schopností poznávání » Komunikace	**Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví » Činnosti podporující pohybové učení **Občanská výchova** » Život ve společnosti » Člověk a citový život » Člověk a rodinný život » Život ve společnosti » Člověk a jeho osobnost	**Občanská výchova** » Člověk a jeho osobnost » Člověk a rodinný život **Přírodopis** » Biologie člověka **Tělesná výchova** » Činnosti ovlivňující zdraví

VZ-9-1-08 VZ-9-1-09 VZ-9-1-10 VZ-9-1-11 VZ-9-1-12 VZ-9-1-13 VZ-9-1-14 VZ-9-1-15	programech podpory zdraví v rámci školy a obce » samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím » respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví » respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování » uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým » vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi » projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu » skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci » bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení » dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) » manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt » ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí **HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ** » celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie » podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ** » sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity » seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování » psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech » mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování		» Člověk a lidská práva	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě, vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví, vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí				

vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví, usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce, samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím, respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování , uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým, vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět 3 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivace pohybu, obratnostních a rychlostních předpokladů, související s vývojem žáka
- zdravotně zaměřené činnosti - důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení povinné tělesné výchovy, případně ve zdravotní tělesné výchově
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit
- utvoření pohybových, hygienických a organizačních návyků
- obsah předmětu je rozdělen do tematických bloků, v rámci nichž je žákům nabídnuto učivo základní a rozšiřující (závisí na pohybové úrovni jednotlivce)
- základní plavecká výuka zařazena do 2. a 3. ročníku - 40 hodin
- základy lyžování ve formě kurzu
- netradiční pohybové aktivity (podle možností školy), turistika a pobyt v přírodě

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy a jiné), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální stav žáků.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti
- seznámit se s obecně používanými termíny a signály
- poznávat vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj
- prožívat souvislosti mezi fyzickým rozvojem a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- hledání vhodné taktiky v individuálních a kolektivních sportech
- přemýšlet o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty
- při odstraňování jeho chyb

Kompetence komunikativní

- vést diskusi o taktice družstva
- přijímat pokyny vedoucího mužstva

Kompetence sociální a personální

- v různých situacích požádat a poskytnout radu, pomoc
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- dodržovat pravidla fair-play

Kompetence občanské

- vést žáky k aktivnímu sportování a dodržování hygieny při sport. aktivitách
- poskytovat dle svých možností pomoc a chovat se zodpovědně ve vypjatých situacích

Kompetence pracovní

- vést žáky k nutnosti pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje vrcholovému nebo
- výkonnostnímu sportu

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Psychohygiena
- Sebepoznání a sebepojetí
- Kooperace a kompetice
- Poznávání lidí
- Kreativita
- Seberegulace a sebeorganizace
- Rozvoj schopností poznávání

1. stupeň
období: první (1. - 3. ročník)
období: druhé (4. – 5. ročník)

TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
PRVNÍ OBDOBÍ					
TV-3-1-01	» spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** » význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**	**Prvouka**	**Prvouka**
TV-3-1-02	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	» příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	» Psychohygiena	» Člověk a jeho zdraví	» Člověk a jeho zdraví
TV-3-1-03	» spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	» zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	» Sebepoznání a sebepojetí		
TV-3-1-04	» uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	» rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	» Kooperace a kompetice	**Hudební výchova**	**Hudební výchova**
TV-3-1-05	» reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	» hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	» Poznávání lidí	» Pohybové činnosti	» Pohybové činnosti
DRUHÉ OBDOBÍ		» bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	» Kreativita		
TV-5-1-01	» podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti		» Seberegulace, sebeorganizace	**Matematika**	**Matematika**
TV-5-1-02	» zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ**	» Rozvoj schopností poznávání	» Orientace v prostoru	» Orientace v prostoru
TV-5-1-03	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	» pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost			
TV-5-1-04	» uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	» základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti		» Číslo 0-20	» Číslo 0-20
TV-5-1-05	» jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	» rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance			
TV-5-1-06	» jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti	» průpravné úpoly – přetahy a přetlaky » základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem			

	pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	» základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve		» Rovinné obrazce,	» Rovinné obrazce,
TV-5-1-07	» užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů		tělesa	tělesa
TV-5-1-08	» zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	» turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody			
TV-5-1-09	» změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	» plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti			
TV-5-1-10	» orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	» lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích		**Český jazyk**	**Český jazyk**
TV-5-1-11	» adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	» další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)		» Komunikační	» Komunikační
TV-5-1-12	» zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	**ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** » komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály » organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí » zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly » pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží » měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy » zdroje informací o pohybových činnostech		situace	situace
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení, zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy, změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky, orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace, adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti, spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení, spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy, reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci			

PROPOJENÍM I., II. OBDOBÍM A II. STUPNĚM ZARUČUJÍ OSNOVY TĚLESNÉ VÝCHOVY:

- 100% plynulou návaznost mezi jednotlivými ročníky, pravidelnou komunikaci pedagogů vyučujících předmětu Tělesná výchova
- individuální plnění legislativou závazných výstupů žáka tak, aby veškeré výstupy byly v daném období řádně splněny
- nemožnost diskriminace žáka na základě osobních limitů a s tím spojená individuální motivace a pozitivní přístup žáka k předmětu Tělesná výchova
- možnost zařazení rozšiřujícího učiva, které pedagogický pracovník eviduje přímo v osnovách a evidence podnětů pro následnou evaluační činnost
- individuální přístup k žákům a měření jejich schopností a dovedností
- prostor pro případnou sportovní profilaci žáka

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

1. stupeň
období: první (1. - 3. ročník)
období: druhé (4. – 5. ročník)

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
PRVNÍ OBDOBÍ					
ZTV-3-1-01 ZTV-3-1-02	» uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy » zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	**ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ** » zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **SPECIÁLNÍ CVIČENÍ** » základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení **VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI** » pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí » Kooperace a kompetice » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání	**Prvouka** » Člověk a jeho zdraví **Hudební výchova** » Pohybové činnosti **Český jazyk** » Komunikační situace	**Prvouka** » Člověk a jeho zdraví **Hudební výchova** » Pohybové činnosti **Český jazyk** » Komunikační situace
DRUHÉ OBDOBÍ					
ZTV-5-1-01 ZTV-5-1-02 ZTV-5-1-03	» zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování » zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele » upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení, zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy, změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky, orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace, adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti			

PROPOJENÍM I. A II. OBDOBÍ ZARUČUJÍ OSNOVY TĚLESNÉ VÝCHOVY:

- 100% plynulou návaznost mezi jednotlivými ročníky
- pravidelnou komunikaci pedagogů vyučujících předmět Tělesná výchova
- individuální plnění legislativou závazných výstupů žáka tak, aby veškeré výstupy byly v daném období řádně splněny
- nemožnost diskriminace žáka na základě osobních limitů a s tím spojená individuální motivace a pozitivní přístup žáka k předmětu Tělesná výchova
- možnost zařazení rozšiřujícího učiva, které pedagogický pracovník eviduje přímo v osnovách
- sbírání podkladů pro následnou evaluační činnost, individuální přístup k žákům a měření jejich schopností a dovedností, prosto pro případnou sportovní profilaci žáka

2. stupeň

TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
6. - 9. ročník					
TV-9-1-01 TV-9-1-02 TV-9-1-03 TV-9-1-04 TV-9-1-05 TV-9-2-01 TV-9-2-02 TV-9-3-01 TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04	» aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem » usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program » samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly » odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší » uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost » zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech » posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny » užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu » naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu » dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji » rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora » sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** » význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců » zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením » prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení » hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** » pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity » gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí » estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance » úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate » atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí » sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie » turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí » Kooperace a kompetice » Poznávání lidí » Kreativita » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání	**Občanská výchova** » Život ve společnosti **Výchova ke zdraví** » Tělesná a duševní hygiena **Občanská výchova** » Člověk a jeho osobnost **Výchova ke zdraví** » Tělesná a duševní hygiena » Výživa a zdraví **Hudební výchova** » Hudebně pohybové činnosti » Výchova ke zdraví	**Občanská výchova** » Život ve společnosti **Výchova ke zdraví** » Tělesná a duševní hygiena **Občanská výchova** » Člověk a jeho osobnost **Výchova ke zdraví** » Tělesná a duševní hygiena » Výživa a zdraví **Hudební výchova** » Hudebně pohybové činnosti » Výchova ke zdraví

TV-9-3-06 TV-9-3-07 TV-9-3-05	» zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže » zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla » plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti » lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy) » další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** » komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech » organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování » historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta » pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží » zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech » měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování		» Mezilidské vztahy	» Mezilidské vztahy **Přírodopis** » Biologie člověka
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program, samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší, uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech, posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny, užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu, naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu, dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora, sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci			
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
6. - 9. ročník					
ZTV-9-1-01 ZTV-9-1-02 ZTV-9-1-03	» uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení » zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení » aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	**ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ** » základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **SPECIÁLNÍ CVIČENÍ** » oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezi-opatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp » oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy » oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání **VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI** » pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Psychohygiena » Sebepoznání a sebepojetí » Kooperace a kompetice » Seberegulace, sebeorganizace » Rozvoj schopností poznávání		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se

postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika předmětu

Předmět praktické činnosti je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Člověk a svět práce uvedeném v RVP ZV. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací oblast je realizována v průběhu základního vzdělávání, a to od 1. do 7. ročníku a její obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Předmět praktické činnosti je realizován na 1. stupni v šesti tematických celcích, a to Práce s drobným materiálem, Pracovní pomůcky a nástroje, Pracovní operace a postupy, Zvyky a tradice, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Chovatelství a Příprava pokrmů.

Na 2. stupni si škola podle RVP ZV vybrala z nabídky tematických okruhů tři tematické okruhy, a to Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Tematický okruh Svět práce je podle RVP ZV povinný a je vyučován jako samostatný předmět.

Do výuky jsou začleňovány různodobé projekty s různým přesahem do předmětů.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v žákovské kuchyňce a v dílnách.

Při výuce klademe důraz na rozvoj tvořivosti žáků, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci i spolupráci. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti pro jejich další život.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k praktickému osvojení si práce podle návodu
- učitel vede žáka k plánování činnosti při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- učitel nabízí žákům možnost seznámit se s vlastnostmi různých materiálů a surovin a s jejich použitím
- učitel vede žáky k samostatnosti, aktivitě a tvořivosti
- učitel vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce a diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů

- učitel napomáhá žákovi promýšlet pracovní postupy
- učitel podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení žáka
- učitel vede žáka k tomu, aby na základě předchozích zkušeností hledal nové způsoby řešení
- učitel vybízí žáka k prezentaci své práce před třídou a jednoduché argumentaci
- učitel nabízí žákovi možnost aplikovat získané poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- učitel žáka seznamuje s přesným významem pojmů, se vztahem k práci a technickými materiály
- učitel nabízí žákovi dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci
- učitel pomáhá žákovi zapojovat se do diskuse a prezentovat své myšlenky a názory
- učitel vede žáka k používání správného technického názvosloví a k popisu správného technologického postupu
- učitel vede žáka k využívání informačních zdrojů k získávání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k účinné spolupráci ve dvojicích i ve skupinách a na základě přijetí role či pracovní činnosti učí žáky podílet se na kvalitním výsledku společné práce
- učitel podporuje v žákovi sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- učitel vede žáka k dodržování norem chování dané školním řádem
- učitel nabádá žáky k respektování názorů ostatních a k argumentaci a diskusi
- učitel vede žáky k přijímání řešení, na kterých se domluví skupina

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje respektování pravidel při práci
- učitel vede žáky k respektování přesvědčení a názorů druhých lidí a poznávání hodnot
- učitel rozvíjí v žákovi ekologické souvislosti
- učitel podporuje v žákovi pozitivní postoj ke kulturním tradicím a uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému, účinnému a správnému používání všech nástrojů, materiálů a postupů
- učitel vyžaduje dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- učitel vytváří v žákovi pozitivní vztah k práci a pomáhá mu využívat znalosti a dovednosti v praxi
- učitel pomáhá žáků vybírat různé metody práce a hledat nejlepší možné postupy
- učitel vede žáky k trpělivosti, vytrvalosti a přesnosti
- učitel pomáhá žákovi překonávat pracovní nezdary, nechuť či lhostejnost k práci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kreativita
- Mezilidské vztahy
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Práce v realizačním týmu

Osnovy předmětu pracovní činnosti jsou zpracovány v souladu s RVP ZV tak, aby nad-rámcově dávaly pedagogickým pracovníkům dostatečný prostor nejen pro řádné dosažení očekávaných výstupů, ale také zařazení nad-rámcového učiva, které rozvíjí individuální dovednosti a schopnosti žáka. Mezi přední výhody řádíme pravidelné setkávání pedagogů, kteří za účelem plnění legislativou daných výstupů sdílí své zkušenosti a s tím související inovativní metody vzdělávání.

1. stupeň
období: první (1. - 3. ročník)
období: druhé (4. – 5. ročník)

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-1-01 ČSP-3-1-02	» vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů » pracuje podle slovního návodu a předlohy	» vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) » pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití » jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce » lidové zvyky, tradice, řemesla	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-1-01 ČSP-5-1-02 ČSP-5-1-03 ČSP-5-1-04	» vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu » využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic » volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu » udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návodu a předlohy, vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu, využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-2-01	» zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	» stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů » práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-2-01 ČSP-5-2-02 ČSP-5-2-03	» provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž » pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu » dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu				

PĚSTITELSKÉ PRÁCE					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-3-01 ČSP-3-3-02	» provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování » pečuje o nenáročné rostliny	» základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo » pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) » pěstování pokojových rostlin » rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » Práce v realizačním týmu		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-3-01 ČSP-5-3-02 ČSP-5-3-03 ČSP-5-3-04	» provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování » ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny » volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní » dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny, provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu				

PŘÍPRAVA POKRMŮ					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
PRVNÍ OBDOBÍ					
ČSP-3-4-01 ČSP-3-4-02	» připraví tabuli pro jednoduché stolování » chová se vhodně při stolování	» základní vybavení kuchyně » výběr, nákup a skladování potravin » jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování » technika v kuchyni – historie a význam	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
DRUHÉ OBDOBÍ					
ČSP-5-4-01 ČSP-5-4-02 ČSP-5-4-03 ČSP-5-4-04	» orientuje se v základním vybavení kuchyně » připraví samostatně jednoduchý pokrm » dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování » udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni				
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování, orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni				

2. stupeň

ročníky: 6. - 7.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
ČSP-9-3-01 ČSP-9-3-02 ČSP-9-3-03 ČSP-9-3-04 ČSP-9-3-05	» volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin » pěstuje a využívá květiny pro výzdobu » používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu » prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty » dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	» základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy » zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny » okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin » ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování » léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie » chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty, dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty				

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
ČSP-9-1-01 ČSP-9-1-02 ČSP-9-1-03 ČSP-9-1-04 ČSP-9-1-05	» provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň » řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí » organizuje a plánuje svoji pracovní činnost » užívá technickou dokumentaci, » připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku » dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	» vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) » pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování » jednoduché pracovní operace a postupy » organizace práce, důležité technologické postupy » technické náčrty a výkresy, technické informace, návody » úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** » Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň, řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí, organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku, dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu				

PŘÍPRAVA POKRMŮ					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
ČSP-9-5-01 ČSP-9-5-02 ČSP-9-5-03 ČSP-9-5-04	» používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče » připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy » dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti » dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	» kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu » potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku » příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů » úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy, dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni				

5.9.2 SVĚT PRÁCE - VOLBA POVOLÁNÍ

Charakteristika předmětu

Svět práce je tvořen tematickým okruhem Svět práce vzdělávacího oboru Člověk a svět práce uvedeného v RVP ZV. Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání jsme jej vhodně zařadili do nejvyššího ročníku 2. stupně.

Svět práce je rozdělen do čtyř tematických celků: trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání a zaměstnání a podnikání.

Výuka je realizována převážně aktivními metodami výuky, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů např. modelovými situacemi, hraním rolí, týmovou prací a dalšími interaktivními metodami práce.

Cílem je rozvoj schopností a především dovedností, podle kterých budou žáci volit své povolání a příprava na různé životní situace.

2. stupeň

ročník: devátý

SVĚT PRÁCE					
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
ČSP-9-8-01 ČSP-9-8-02 ČSP-9-8-03 ČSP-9-8-04	» orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí » posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy » využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání » prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	» trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce » volba profesní orientace – základní principy » sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace » informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb » možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby » zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce▪ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů » podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Mezilidské vztahy » Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá		
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy, využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce				

Volbě povolání věnujeme ve škole poměrně velkou pozornost. Žáci 9. tříd se pravidelně účastní srovnávacích testů (z ČJ, M, obecných studijních předpokladů). V rámci předmětu ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE je s žáky problematika profesní orientace individuálně probírána. Při výběru studijního oboru využijte informační brožury, které Vám jsou ve škole nabízeny. Další informace uvádíme na internetu > přímo na webových stránkách jednotlivých škol.

Žákům poskytujeme informace spojené s výběrem škol, vyplněním přihlášek a díky exkurzím i možnost autentického náhledu do jednotlivých pracovních profesí.

5.10 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

- Programování
- Seminář z českého jazyka
- Fyzika - badatelství
- Německý jazyk
- Příprava k přijímacím zkouškám z českého jazyka a matematiky

5.10.1 PROGRAMOVÁNÍ

Charakteristika předmětu

Volitelný vyučovací předmět Programování v prostředí moderních programů vychází z obsahu a cílů vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie.

Předmět vede zábavnou formou k osvojení základních principů objektově orientovaného programování řízeného událostmi. Žáci se manipulací s grafickými programovými elementy naučí tvořit kódy vlastních animací, kvízů, multimediálních her a interaktivních příběhů. Vizuální programovací jazyk rozvíjí systematičnost, logické myšlení i kreativitu a jeho znalost usnadní učení se textovým programovacím jazykům.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- osobnostní rozvoj
- kreativita a sociální rozvoj
- komunikace

Přesahy a vazby předmětů:

- český jazyk
- matematika
- výtvarná výchova

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v počítačové učebně v dotaci 1 hodina týdně a je možné ji realizována ve dvou spojených 45minutových vyučovacích jednotkách jednou za 14 dní.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Výuka přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení:

- vede žáky k samostatnému vyhledávání informací, k jejich systematickému třídění a kritickému hodnocení;
- vede žáky k plánování postupu učení.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů:

- rozvíjí analytické schopnosti žáků při hledání příčin problémů;
- podporuje žáky v diskusi o možných řešeních problémů;
- posiluje v žácích odolnost vůči zátěži při řešení problémů.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní:

- rozvíjí poslechové a čtenářské strategie žáků tak, aby dokázali správně pochopit komunikativní záměr mluvčího nebo autora textu;
- vede žáky k volbě vhodných jazykových prostředků a komunikativních strategií tak, aby komunikativní záměr byl správně interpretován.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální:

- posiluje v žácích vědomí významu efektivní komunikace v týmu.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské:

- podporuje v žácích pocit odpovědnosti za výsledky své práce.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní:

- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce;
- posiluje v žácích uvědomění, že digitální gramotnost je nutným předpokladem pro pracovní uplatnění na domácím i globálním trhu práce.

2. stupeň

ročníky: šestý a sedmý

DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
» slovně popíše postup jednoduché činnosti » graficky zapíše postup jednoduché činnosti » umí vstoupit do programovacího prostředí » rozumí významu jednotlivých příkazových bloků » rozumí syntaxi programovacího jazyka » rozumí zdrojovému kódu jednoduchých projektů jiných uživatelů » definuje objekty konkrétního projektu » vloží objekt z knihovny » vytvoří objekt pomocí editoru kreslení » importuje objekt z vnějšího zdroje » definuje vlastnosti objektů » používá bloky, které obsluhují událost » zajistí komunikaci mezi objekty prostřednictvím zasílání zpráv » vytvoří proměnnou a inicializuje její hodnotu » vytvoří aritmetický výraz » vytvoří logický výraz » vytvoří jednoduché rozhodovací příkazy » vytvoří jednoduché příkazy cyklu	» Algoritmus » Vývojový diagram » Programovací prostředí » Programovací jazyk » Příkaz » Objekt » Knihovna » Bitmapová grafika » Vektorová grafika » Vlastnost » Událost » Zpráva » Proměnná » Aritmetický operátor » Relační operátor » Logický operátor » Hodnota True » Hodnota False » Výraz » Podmínka » Cyklus	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Kreativita » Komunikace » **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » kulturní diference **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení	**Výtvarná výchova** » linie » barevné rytmy » vztahy **Český jazyk** » kvantitativní výrazy **Matematika** » celá čísla, operace s celými čísly	**Výtvarná výchova** » linie » barevné rytmy » vztahy **Český jazyk** » kvantitativní výrazy **Matematika** celá čísla, operace s celými čísly

5.10.2 SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Seminář z českého jazyka je povinně volitelný předmět určený pro žáky 6. - 7. ročníků. Výuce je věnována jedna hodina týdně z disponibilní dotace. Žáci pracují samostatně, důležitá je však i týmová spolupráce. Zásady hodnocení z předmětu český jazyk a literatura se promítají i do tohoto předmětu.

Vzdělávací obsah Semináře z českého jazyka má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Žáci si utvrzují nabyté vědomosti a dovednosti z hodin českého jazyka, potřebné k osvojování jeho spisovné podoby. Rozšiřují si poznávání a rozlišování jeho dalších forem, což má za cíl vést žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

Žáci si doplňují vnímání a chápání různých jazykových sdělení, čtou s porozuměním, kultivovaně píší, mluví a rozhodují se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzují jej a kriticky posuzují jeho obsah. Umí se rovněž vyjádřit k formální stránce textu a k jeho výstavbě.
Žáci rovněž poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Základní formou realizace výuky předmětu Seminář z českého jazyka je vyučovací hodina (45 minut). Výuka probíhá ve třídě. Dle zájmu žáků lze pro jeden školní rok vytvořit i dvě souběžné skupiny žáků jako prostředek pro doučování českého jazyka.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- učitel učí žáka vyhledávat, třídit a zpracovávat informace
- učitel vede žáka k tomu, aby informace neopisoval, ale učil se je pochopit a reprodukovat vlastními slovy
- učitel učí žáky pracovat s chybou

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k samostatnému řešení základních problémů a situací, náročnější společně se spolužáky a učitelem
- učitel učí žáky svá řešení prezentovat před třídou a podkládat jednoduchými argumenty

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků aj. informačních a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- učitel pomáhá žákům zapojovat se do diskuse na dané téma
- učitel učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role, pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- učitel pomáhá žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- učitel učí žáky respektovat názory ostatních, přijímat řešení, na kterých se domluví skupina

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím

Kompetence pracovní

- učitel seznamuje žáky s různými formami (besedy, exkurze, film...) a s různými profesemi
- učitel vede žáky k sebehodnocení a hodnocení výsledků jeho práce a práce ostatních
- učitel učí žáky prezentovat svou práci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

Uvedená témata jsou zahrnuta do osnov předmětu a jsou tudíž realizována pravidelně. To však nevylučuje realizaci dalších témat podle aktuální potřeby, situace, na základě tvořivého přístupu vyučujících a žáků. Některá jsou realizována prostřednictvím projektů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kulturní diference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kritické čtení a vnímání mediálních
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- vnímání autora mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

2. stupeň

ročníky: šestý a sedmý

DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
» rozlišuje prózu a poezii » podle svých schopností samostatně reprodukuje text, zhodnotí hlavní postavy » zvládá dramatizací jednoduchého textu » vyjádří své pocity z přečteného textu, zaujímá k textu vlastní názor » rozlišuje a charakterizuje některé literární útvary » podle svých schopností tvoří literární text » orientuje se v základních literárních pojmech a směrech » rozliší základní slohové útvary » sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost » užívá vhodných jazykových prostředků, odlišuje spisovný a nespisovný projev » dbá na výběr vhodných slov » podá informaci stručně a srozumitelně » vyhledá hlavní myšlenky textu » rozvíjí kultivovaný písemný projev » využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu » dodržuje zásady slohových pravidel » dodržuje zásady dorozumívání a pravidla dialogu » používá poznatky k tvořivé práci s textem » rozpozná způsoby obohacování slovní zásoby » tvoří slova příbuzná » tvoří synonyma, antonyma, homonyma a začleňuje je do souvislého textu » samostatně provádí rozbor slova, určuje kořen, předpony, přípony » rozpozná a určí sklonné i nesklonné slovní druhy, tvoří spisovné tvary, aplikuje znalost pro písemný projev » vyhledá základní větné členy a zdůvodní skladbu » rozliší větu a souvětí » ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické » rozlišuje rozvíjející větné členy » zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí » respektuje interpunkci i ve větších stylistických projevech » určuje poměry mezi větami hlavními » znázorní stavbu složitého souvětí	**LITERATURA** » Základní literární žánry » Základní literární směry Základní literární pojmy **KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA** » Základní slohové styly, postupy a útvary Slohová pravidla Souhrnné poučení o slohu Mluvené a psané projevy **JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Nauka o slově** » stavba slova » tvoření slov » pravopis slova **Tvarosloví** » podstatná jména » druhy podstatných jmen mluvnické kategorie » skloňování vlastních jmen, podstatných jmen označující části těla » psaní velkých písmen » skloňování obecných a vlastních jmen přejatých » přídavná jména » druhy » stupňování » zájmena » číslovky » slovesa - mluvnické kategorie - osoba, číslo, čas, způsob, rod, vid, třída » neohebné slovní druhy **Skladba** » podmět » přísudek » shoda podmětu s přísudkem » věta - jednočlenná, dvojčlenná » rozvíjející větné členy - poměry mezi několikanásobnými větnými členy » odchylky větné stavby (vsuvka, samostatný větný člen…) » souvětí podřadné	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » kulturní diference **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení		

	» věta hlavní, věta vedlejší » druhy vedlejších vět » souvětí souřadné » poměry mezi větami hlavními » interpunkce ve větě » složitá souvětí			

5.10.3 FYZIKA - BADATELSTVI

Charakteristika předmětu

Badatelsky orientované vyučování neboli BOV je vyučovací metoda, která staví na přirozené zvídavosti žáků a vede žáky k aktivitě.

BOV podporuje konstruktivistický, nikoliv jen transmisivní styl výuky. Využívá aktivizující metody (heuristickou metodu, kritické myšlení, problémové vyučování, zkušenostní učení, projektovou výuku a učení v životních situacích).

BOV využívá rozporuplných situací, které odporují žákovu dosavadnímu porozumění světu, protože právě tyto situace vzbuzují touhu "přijít věci na kloub", a ta je základem bádání.

Výsledkem je to, že žáci kladou otázky, formulují hypotézy, plánují postup jejich ověření, provádějí pokusy, vyhledávají a třídí informace, vyhodnocují výsledky a formulují závěry, které nakonec prezentují před ostatními.

Předmět přímo navazuje na výuku předmětu Fyzika a nabízí tak možnosti realizovat učivo v rozšířené podobě formou badatelství.

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Látky a tělesa					
F-9-1-01 F-9-1-03 F-9-1-04	» rozliší na příkladech pojmy látka a těleso, dovede uvést příklady látek a těles » zjistí, zda daná látka (těleso) patří mezi pevné, kapalné a plynné » vybere vhodná měřidla pro měření některých důležitých fyzikálních veličin » změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách » změří hmotnost pevných a kapalných těles a výsledek zapíše ve vhodné jednotce » změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a výsledek zapíše ve vhodné jednotce » změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot » změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin » ovládá značky a jednotky základních veličin » zjistí veličinu, změří její hodnotu a přiřadí jednotku » předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší » z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu podle vztahu ρ = m:V » z hustoty a objemu vypočítá hmotnost podle vztahu m = ρ .V » z hmotnosti a hustoty vypočítá objem podle vztahu V = m: ρ » měří hustoměrem a vyhledá hustoty látek v tabulkách	» Látka a těleso - rozdělení látek (těles) na pevné, kapalné a plynné » Fyzikální veličiny - délka - objem - hmotnost - teplota a její změna - čas » Teplotní roztažnost těles Hustota	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » řešení problémů, komunikace, » kooperace a kompetice » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů) **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » práce v realizačním týmu **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » práce s tabulkami **ENVIROMENTALNÍ VÝCHOVA** » globální oteplování	**Matematika** 2. stupeň » desetinná čísla » převody jednotek » aritmetický průměr » geometrie (obsah, objem) » základní matematické **Fyzika - ročníková návaznost** » převody jednotek » měření » vlastnosti látek a těles » Archimedův zákon **Chemie** » látky, tělesa **Pracovní činnosti** 2. stupeň » technické kreslení » vaření (vážení) **Zeměpis** » práce s mapou » klimatická a časová pásma **Přírodopis** » lidské tělo	**Přírodověda** 1. stupeň » látky a jejich vlastnosti » měření **Matematika** 1. stupeň » jednotky délky, objemu, hmotnosti, času » desetinná čísla měření
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty, využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů				
LITERATURA					

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Síly					
F-9-2-03 F-9-2-04 F-9-2-05 F-9-2-06	» rozpozná, zda na dané těleso působí síla » ovládá značku a jednotky síly » pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly » změří sílu siloměrem » graficky znázorní působící sílu » chápe, že kolem každého hmotného tělesa je gravitační pole, které se projevuje gravitační silou » užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a » hmotností tělesa Fg=m*g při řešení jednoduchých úloh » rozumí pojmu tíha jako projev gravitační síly » užívá s porozuměním vztah mezi tíhou a hmotností tělesa G=m*g při řešení jednoduchých úloh » v modelových případech nahradí několik sil působících na těleso silou jedinou výslednicí » vypočte numericky i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů » objasní význam třecí síly v praxi, účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování » navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly » na příkladech rozlišuje účinky posuvné, otáčivé a deformační » interpretuje Newtonovy pohybové zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil » využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné » kladce pro vysvětlení praktických situací	» síla - gravitační síla, gravitační pole – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa » tíha - skládání sil - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - tření, třecí síla » směr vodorovný a svislý » účinky síly - posuvné » Newtonovy pohybové zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí - otáčivé » jednoduché stroje - páka, kladky - deformační	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » rozvoj schopností poznávání » řešení problémů » komunikace a kooperace » rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti zapamatování) **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA** » Newtonovy zákony v praxi **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací	**Pracovní činnosti** 2. stupeň » technické kreslení » jednoduché stroje a jejich použití v praxi **Zeměpis** » vesmír, práce s globusem **Fyzika - ročníková návaznost** » převody jednotek » měření » výpočty gravitační síly, tíhy » skládání sil » práce na jednoduchých strojích	**Matematika** 1. stupeň » desetinná čísla » grafické sčítání a odčítání úseček 2. stupeň » desetinná čísla » geometrie (rýsování) » základní matematické výpočty
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» změří velikost působící, určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici F, využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích, aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů				

2. Pohyb těles

F-9-2-01 F-9-2-02	» rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu a uvádí to do souvislosti s příklady ze života » charakterizuje druhy pohybů » zná a umí vzájemně převádět jednotky rychlosti » používá s porozuměním vztah v=s:t pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh » určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas » znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak	» rozdělení pohybů - přímočarý, křivočarý, posuvný, otáčivý, rovnoměrný, nerovnoměrný » rychlost, dráha » grafy pohybu	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » silniční provoz **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » využívání médií jako zdroje informací » jízdní řády	**Matematika** 2. stupeň » konstrukce grafů » aritmetické operace » převody jednotek **Přírodopis** » rychlost některých živočichů	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu, využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.10.4 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk se na naší škole vyučuje i jako Další cizí jazyk v osmém a devátém ročníku. Hodinová dotace činí 3 hodiny týdně. Cílem výuky je dosažení očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a náplně průřezových témat Rámcově vzdělávacího programu. V tomto oboru se předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky - žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a umí tyto výrazy a fráze používat. Podá informace osobního rázu, umí se na ně zeptat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, pokud mluvčí mluví pomalu a zřetelně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- pochopit důležitost schopnosti mluvit v cizím jazyce pro další studium i pro praktický život

Kompetence k řešení problémů

- nebát se mluvit s cizí osobou v německém jazyce
- naučit se vyslovit obsah myšlenky opisem tématu, chybí-li slovní zásoba
- předkládat žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použít cizí jazyk
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- využívat osvojených dovedností k navázání kontaktu
- nabízet žákům dostatek možností k porozumění rozhovoru a jednoduchému psanému textu
- vést žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v cizí zemi a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat se slovníkem

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Komunikace
- Kooperace a kompetice

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- Kulturní diference

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

- Jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

2. stupeň

ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-1-01 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně » zapojí se do jednoduchých rozhovorů » sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Pozdrav, zjištění telefonního čísla, představení se, poděkování, jednoduchý formulář, představení členů rodiny, popis rodinné fotografie, časové údaje, vyprávění o zájmech, pojmenování předmětů, školních potřeb, jak se to řekne německy. » Vyprávění o koníčcích, popis činností během týdne, telefonování, popis zvířat, psaní dopisu, užití čísel do 100, poskytnutí informací o časových údajích, popis místa, kde jsem, vyjádření cíle cesty, koupení jízdenky, objednání ubytování, údaje o sobě.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Poznávání lidí » Komunikace » Kooperace a kompetice **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Český jazyk** 2. ročník » Reprodukce textu 3. ročník » Komunikační pravidla » Komunikační situace 4. ročník » Orientace v textu » Poslech textu 6. ročník » Tvarosloví **Matematika** 2. ročník » Číselný obor 0-100 » Orientace v čase	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat				
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-2-01 DCJ-9-1-02	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů » rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	» Já, moje rodina, moji přátelé, povolání, škola. » Koníčky, počítač, zvířata, město, roční období, německy mluvící země, prázdniny.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Jsme Evropané **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Lidské vztahy	**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu » Slova stejného, opačného významu **Prvouka** 2. ročník » Lidé kolem nás » Rozmanitost přírody 3. ročník » Místo, kde žijeme **Výchova k občanství** 7. ročník » Člověk a jeho osobnost **Zeměpis -** Evropa	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» zapojí se do jednoduchých rozhovorů, rozumí slovům a jednotlivým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu				

3. Slovní zásoba a tvoření slov

DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02	» rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům » rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	» Pozdravy, dny v týdnu, číslovky 0-20, barvy, jména, internacionalismy, členové rodiny, opaky, vlastnosti, školní potřeby, reálie. » Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. » Koníčky, zvířata, číslovky do 100, časové údaje hodiny/dny/měsíce/roční období.		**Český jazyk** 3. ročník » Třídění slov » Význam slov 5. ročník » Slovní druhy 7. ročník » Nauka o tvoření slov **Prvouka** 2. ročník » Rozmanitost přírody	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům				

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02	» vyplní základní údaje o sobě ve formuláři » napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	» Abeceda, časování pravidelných sloves a slovesa sein/haben, slovosled věty oznamovací a W-otázky, zápor nicht, sloveso mögen, přivlastňovací zájmena mein/dein, vazba von, předložka um/am v časových údajích, gern - am liebsten, nepřímý pořádek slov, člen určitý/neurčitý, zápor kein, rozkazovací způsob lexikálně., skloňování podstatných jmen, zápor kein, předložka in/im/um, množné číslo některých podstatných jmen, vazba ich möchte, časování slovesa fahren.		**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu » Slovní druhy 6. ročník » Tvarosloví 7. ročník » Tvarosloví » Nauka o tvoření slov 8. ročník » Nauka o tvoření slov	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat				

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

2. stupeň

ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ (ŠKOLNÍ) VÝSTUPY ŽÁK:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:	PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:
1. Jednoduchá sdělení					
DCJ-9-2-03	» odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	» Dialog a jeho obměňování, jednoduchý popis, interview, nakupování » základní frazeologie, jednoduchý popis cesty, vyjádření nemoci.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 9. ročník » Komunikační situace » Vyprávění » Mluvený projev	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá				
2. Tematické okruhy					
DCJ-9-1-03	» rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	» Domov, v obchodě, denní a týdenní program, návštěva u lékaře.	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » Komunikace » Kooperace a kompetice **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** » Evropa a svět nás zajímá **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » Kulturní diference	**Český jazyk** 4. ročník » Orientace v textu	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat				
3. Slovní zásoba a tvoření slov					
DCJ-9-3-03	» rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	» Domov, potraviny, můj den, můj týden, části lidského těla, počasí, oblečení, dopravní prostředky. » Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Práce se slovníkem.		**Český jazyk** 4. ročník » Slova stejného, opačného významu » Slovní druhy 9. ročník » Tvoření slov	
KRITÉRIA HODNOCENÍ	» rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci				

4. Gramatické struktury

DCJ-9-4-03	» stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	» Časování dalších sloves + některá nepravidelná, předložky, další číslovky, množné číslo některých podstatných jmen, některá způsobová slovesa, slovesa s předponami, další přivlastňovací zájmena.	**Český jazyk** 9. ročník » Pravopis » Tvoření slov » Skladba	**Český jazyk** 9. ročník » Skladba	

KRITÉRIA HODNOCENÍ » stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

LITERATURA

MATERIÁLY, POMŮCKY	POSTUPY	POZNÁMKY	METODY	FORMY PRÁCE

5.10.5 PŘÍPRAVA K PŘIJÍMACÍM ZKOUŠKÁM

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Příprava k přijímacím zkouškám z českého jazyka a matematiky a její aplikace je povinně volitelný předmět určený pro žáky 9. ročníku. Výuce je věnována jedna hodina týdně z disponibilní dotace. Žáci pracují samostatně, důležitá je však i týmová spolupráce. Zásady hodnocení z předmětu matematika a její aplikace, český jazyk a literatura se promítají i do těchto předmětů.

Vzdělávací obsah má komplexní charakter. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Žáci si utvrzují nabyté vědomosti a dovednosti z hodin českého jazyka a matematiky, potřebné k jeho osvojování. Rozšiřují si poznávání a rozlišování jejich dalších forem, což má za cíl vést žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem nejen jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

Základní formou realizace výuky předmětů je vyučovací hodina (45 minut). Výuka probíhá ve třídě. Dle zájmu žáků lze pro jeden školní rok vytvořit i dvě souběžné skupiny žáků, kde podle jejich potřeb zcela vnímat jako přípravný kurz k přijímacímu řízení, či jako prostředek pro doučování českého jazyka a matematiky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- učitel učí žáka vyhledávat, třídit a zpracovávat informace
- učitel vede žáka k tomu, aby informace neopisoval, ale učil se je pochopit a reprodukovat vlastními slovy
- učitel učí žáky pracovat s chybou
- učitel vede žáky k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků
- učitel vede žáky k vyhledání, třídění a zpracovávání informací
- učitel podporuje u žáků samostatnost, tvořivost a rozvíjí logické myšlení
- učitel využívá k učivu, pokud je to možné, vždy konkrétní pomůcku

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k samostatnému řešení základních problémů a situací, náročnější společně se spolužáky a učitelem
- učitel učí žáky svá řešení prezentovat před třídou a podkládat jednoduchými argumenty
- učitel vede žáky k využívání získaných vědomosti a dovednosti, hledání řešení
- učitel vede žáky k vyjadřování závěrů na základě výsledků a požaduje podložit je argumenty
- učitel vede žáky k volbě správných postupů k vyřešení problémů, odhadování výsledků
- učitel se snaží vést žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů (při mluveném i písemném projevu)
- učitel vede žáky k porozumění různých typů textů a záznamů
- učitel vede žáky ke komunikaci způsobem, který umožní spolupráci a dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků aj. informačních a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- učitel pomáhá žákům zapojovat se do diskuse na dané téma

- učitel učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)
- učitel podporuje vzájemnou spolupráci žáků
- učitel vede žáky k respektování pravidel skupiny
- učitel rozvíjí u žáků důvěru ve vlastní schopnosti, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení

Kompetence sociální a personální

- učitel učí žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role, pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- učitel pomáhá žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- učitel učí žáky respektovat názory ostatních, přijímat řešení, na kterých se domluví skupina

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím
- učitel netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- učitel vede žáky k uvědomování si svých školních povinností
- učitel vede žáky k respektování a oceňování nápadů druhých

Kompetence pracovní

- učitel seznamuje žáky s různými formami (besedy, exkurze, film…) a s různými profesemi
- učitel vede žáky k sebehodnocení a hodnocení výsledků jeho práce a práce ostatních
- učitel učí žáky prezentovat svou práci
- učitel rozvíjí u žáků pracovní návyky, manuální zručnost a vytrvalost
- učitel vede žáky ke zdokonalování grafických projevů, dbá na jeho přesnost a úpravu
- učitel vede žáky k samostatné přípravě rýsovacích pomůcek a dalších potřeb,
- učitel vytváří u žáků dovednost objektivně zhodnotit výsledky své práce a prezentovat ji

Průřezová témata pokrývaná předmětem

Uvedená témata jsou zahrnuta do osnov předmětu a jsou tudíž realizována pravidelně. To však nevylučuje realizaci dalších témat podle aktuální potřeby, situace, na základě tvořivého přístupu vyučujících a žáků. Některá jsou realizována prostřednictvím projektů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kulturní diference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

- kritické čtení a vnímání mediálních
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- vnímání autora mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

2. stupeň

ročník: devátý

ČESKÝ JAZYK & LITERATURA				
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁK:	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
» rozlišuje prózu a poezii » podle svých schopností samostatně reprodukuje text, zhodnotí hlavní postavy » zvládá dramatizací jednoduchého textu » vyjádří své pocity z přečteného textu, zaujímá k textu vlastní názor » rozlišuje a charakterizuje některé literární útvary » podle svých schopností tvoří literární text » orientuje se v základních literárních pojmech a směrech » rozliší základní slohové útvary » sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost » užívá vhodných jazykových prostředků, odlišuje spisovný a nespisovný projev » dbá na výběr vhodných slov » podá informaci stručně a srozumitelně » vyhledá hlavní myšlenky textu » rozvíjí kultivovaný písemný projev » využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu » dodržuje zásady slohových pravidel » dodržuje zásady dorozumívání a pravidla dialogu » používá poznatky k tvořivé práci s textem » rozpozná způsoby obohacování slovní zásoby » tvoří slova příbuzná » tvoří synonyma, antonyma, homonyma a začleňuje je do souvislého textu » samostatně provádí rozbor slova, určuje kořen, předpony, přípony » rozpozná a určí sklonné i nesklonné slovní druhy, tvoří spisovné tvary, aplikuje znalost pro písemný projev » vyhledá základní větné členy a zdůvodní skladbu » rozliší větu a souvětí » ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické » rozlišuje rozvíjející větné členy » zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí » respektuje interpunkci i ve větších stylistických projevech » určuje poměry mezi větami hlavními » znázorní stavbu složitého souvětí	**LITERATURA** » Základní literární žánry » Základní literární směry Základní literární pojmy **KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA** » Základní slohové styly, postupy a útvary Slohová pravidla Souhrnné poučení o slohu Mluvené a psané projevy **JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Nauka o slově** » stavba slova » tvoření slov » pravopis slova **Tvarosloví** » podstatná jména » druhy podstatných jmen mluvnické kategorie » skloňování vlastních jmen, podstatných jmen označující části těla » psaní velkých písmen » skloňování obecných a vlastních jmen přejatých » přídavná jména » druhy » stupňování » zájmena » číslovky » slovesa - mluvnické kategorie - osoba, číslo, čas, způsob, rod, vid, třída » neohebné slovní druhy **Skladba** » podmět » přísudek » shoda podmětu s přísudkem » věta - jednočlenná, dvojčlenná » rozvíjející větné členy - poměry mezi několikanásobnými větnými členy	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » kulturní diference **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení		

	» odchylky větné stavby (vsuvka, samostatný větný člen...) » souvětí podřadné » věta hlavní, věta vedlejší » druhy vedlejších vět » souvětí souřadné » poměry mezi větami hlavními » interpunkce ve větě » složitá souvětí			

MATEMATIKA				
KONKTRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁK:	**KONRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**PŘESAHY DO UČEBNÍCH BLOKŮ:**	**PŘESAHY Z UČEBNÍCH BLOKŮ:**
» provádí početní operace s mnohočleny » chápe pojem racionální číslo a vztahy mezi číselnými obory » provádí početní operace s racionálními čísly » modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel » řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů » užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) » řeší aplikační úlohy na procenta » provádí početní operace s mocninami a odmocninami » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných » provádí početní výkony s mnohočleny » formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav » vyjádří funkční vztah tabulkou, » rovnicí, grafem » matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů » charakterizuje a třídí základní rovinné útvary » využívá potřebnou matematickou symboliku » vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů » využívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků » analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu » určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti » načrtne a sestrojí sítě, základních těles » odhaduje a vypočítá objem a povrch těles » využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh » užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh	**ČÍSLO A PROMĚNNÁ Racionální čísla** » zopakování a upevnění pojmu racionální číslo » početní operace s racionálními čísly **Dělitelnost přirozených čísel, zopakování a upevnění pojmů:** » dělitel, násobek, prvočíslo a číslo složené » řešení slovních úloh **Poměr** » postupný poměr, měřítko, úměra » trojčlenka **Procenta** » pojem procento » promile » řešení slovních úloh **Mocniny a odmocniny** » druhá, třetí, n-tá mocnina » početní výkony s mocninami **Výrazy** » číselný výraz a jeho hodnota » výrazy s proměnnou » početní výkony s mnohočleny **Rovnice** » ekvivalentní úpravy rovnic » slovní úlohy řešené rovnicemi » výpočet neznámé ze vzorce soustavy rovnic **ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** **Funkce** » definice funkce » grafy funkcí » přímá úměrnost » nepřímá úměrnost **GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** **Rovinné útvary** » kružnice, kruh	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** » komunikace **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA** » kulturní diference **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA** » kritické čtení a vnímání mediálních » interpretace vztahu mediálních sdělení a reality » vnímání autora mediálních sdělení » tvorba mediálního sdělení		

	» úhel » trojúhelník » čtyřúhelníky » shodnost trojúhelníků » podobnost » užití podobnosti v praxi » obsahy a obvody obrazců metrické vlastnosti v rovině druhy úhlů » jednotky obsahu a objemu Pythagorova věta a její užití prostorové útvary » krychle, kvádr, hranoly » rotační válec » jehlan, rotační kužel, koule » sítě těles » povrchy a objemy těles konstrukční úlohy » středová a osová souměrnost konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků » množiny všech bodů dané vlastnosti **NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY** » číselné a logické řady » logické slovní úlohy » netradičně řešené geometrické úlohy			

5.11 PŘEDMĚTY SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE

Realizované předměty speciálně pedagogické péče

Vzdělávací oblast „Předměty speciálně pedagogické péče" je v současnosti realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Logopedická péče a Podpůrné dovednosti. Vzdělávací obsah těchto předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

5.11.1 PŘEDMĚT PODPŮRNÉ DOVEDNOSTI

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče, zařazený jako povinný pro žáky v 1. - 9. ročníku s potřebou podpůrných opatření, zejména se specifickými poruchami učení v časovém rozsahu 1 - 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ).

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu Podpůrné dovednosti jsou reedukace specifických poruch učení, zejména rozvoj grafomotorických a vizuálně percepčních dovedností v oblastech českého jazyka, cizího jazyka a matematiky. Předmět je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka v IVP podle doporučení ŠPZ. Předmět směruje ke zmírnění potíží a osvojení dovednosti čtení a psaní - optimální rychlosti, plynulosti, práci s chybou, čtení s porozuměním a schopnosti reprodukce, zlepšení čitelnosti písma a grafického projevu, snížení chybovosti. Dále ke zmírnění potíží a osvojení dovednosti počítání - rozvoji číselné představy, provádění matematických operací, řešení slovních úloh.

Cílové zaměření předmětu Podpůrné dovednosti

- rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáků
- používání různých jazykových sdělení (mluvených i psaných, čtení s porozuměním, ke kultivovanému psaní a mluvení)
- získávají vědomostí a dovedností potřebných k osvojení spisovné podoby českého jazyka
- získávání a rozvíjení základních čtenářských návyků
- práci s chybou
- získávání a rozvíjení gramatických dovedností
- aplikování poznatků v běžném životě

- rozvíjení zájmu o cizí jazyk
- porozumění mluvenému slovu, osvojování zvukové podoby cizích slov
- snižování jazykových bariér
- rozvoj matematických operací ve třech složkách: dovednost provádět operaci na názor a využívání pomůcek, tabulek, přehledů při osvojování dovedností

Uplatňované zásady

- zásada přiměřenosti
- zásada postupu od manipulace s konkrétními předměty k jejich zobrazení, poté k abstraktním obrazcům
- zásada individuálního přístupu
- zásady multisenzoriálního přístupu

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Podpůrné dovednosti

Předmět je zařazený jako povinný pro žáky se specifickými poruchami učení v 1. – 9. ročníku, v časovém rozsahu 1 – 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ). Žáci jsou vzděláváni individuálně nebo v malých skupinkách, kde je maximální počet 4 žáci. Předmět vyučuje speciální pedagog.

Na 2. stupni je důležité brát kromě samotné reedukace specifických poruch učení zřetel na jejich odraz ve výuce. Je třeba zaměřit se i na nácvik praktického zvládání potíží v jednotlivých předmětech, osvojení strategií efektivního učení. Na základě doporučení ŠPZ je žákovy zpracován IVP. Speciální pedagog se intenzivně věnuje dítěti, navozuje důvěrnou, přátelskou atmosféru, volí individuální tempo nácviku. Kromě plánu, který je zpracován na konkrétní školní rok a hodnocen v pololetí a na konci školního roku, si speciální pedagog vede také průběžné záznamy poskytované péče. Speciální pedagog se podílí na tvorbě speciálně pedagogického hodnocení žáka každé čtvrtletí (rodičovské schůzky), na konci školního roku se IVP za příslušný školní rok vyhodnotí, zakládá do osobní složky žáka a stává se východiskem pro zpracování IVP na následující školní rok. Realizují se pravidelné konzultace, kterých se účastní speciální pedagog, zákonní zástupci žáka se SVP, případně vyučující.

5.11.1 PŘEDMĚT LOGOPEDICKÁ PÉČE

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče, zařazený jako povinný pro žáky v 1. - 9. ročníku s vadami řeči v časovém rozsahu 1 – 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ).

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu Logopedická péče je korekce a reedukace řečových funkcí. Předmět je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka v IVP podle doporučení ŠPZ. Klade důraz na rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáků, a to v širším slova smyslu. Předmět směřuje ke srozumitelné výslovnosti žáků, dostatečné slovní zásobě v běžných tematických okruzích a funkční komunikaci v běžných situacích.

Cílové zaměření předmětu Logopedické péče

- rozvíjení komunikačních dovedností v širším slova smyslu
- rozvíjení slovní zásoby
- rozvíjení fonematického sluchu
- rozvíjení zrakové a sluchové percepce
- rozvíjení řeči pomocí kolektivních her
- rozvíjení napodobovacích schopností
- rozvíjení sluchové a zrakové paměti

Uplatňované zásady

- zásada krátkodobého cvičení
- zásada užívání pomocných hlásek
- zásada individuálního přístupu
- zásada názornosti

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Logopedická péče

Předmět je zařazený jako povinný pro žáky s vadami řeči v 1. - 9. ročníku, v časovém rozsahu 1 - 2 hodiny týdně (dle doporučení příslušného ŠPZ). Speciální pedagog - logoped při logopedické péči uplatňuje aktivizující metody, pracuje s obrázky a texty vycházejícími ze zájmů žáků. Dále využívá texty písní, básní, říkadla, hračky i konkrétní předměty - vše pro motivaci komunikace.

Na základě doporučení ŠPZ je žákovy zpracován IVP. Během logopedické péče se speciální pedagog - logoped intenzivně věnuje dítěti, navozuje důvěrnou, přátelskou atmosféru, volí individuální tempo nácviku. Kromě plánu, který je zpracován na konkrétní školní rok a hodnocen v pololetí a na konci školního roku, si speciální pedagog – logoped vede také průběžné záznamy poskytované péče.

Speciální pedagog – logoped se podílí na tvorbě speciálně pedagogického hodnocení žáka každé čtvrtletí (osobní konzultace), na konci školního roku se IVP za příslušný školní rok vyhodnotí, zakládá do osobní složky žáka a stává se východiskem pro zpracování IVP na následující školní rok.

Spolupráce

Dle individuálních potřeb žáků spolupracuje školní logoped především s učitelem českého jazyka. Pokud žák navštěvuje logopedickou ambulanci při zdravotnickém zařízení, žádá školní logoped - speciální pedagog písemné vyjádření příslušného klinického logopeda ke koordinované reedukační péči či ke společným konzultacím. Rodiče každého žáka jsou informováni (na osobních konzultacích, jejichž četnost je nastavena dle individuální potřeby), zváni na konzultace logopedické péče a vybízeni ke spolupráci

Hodnocení v předmětech speciálně pedagogické péče

Hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka. Nastavují se taková kritéria hodnocení, která žákovi umožní dosahovat osobního pokroku. Využije se slovní hodnocení. Podpůrná opatření žáků jsou na konci školního roku vyhodnocována ve spolupráci s příslušným ŠPZ.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k sebehodnocení
- k žákům přistupujeme individuálně, učíme je trpělivosti, povzbuzujeme
- motivujeme žáky k učení - snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- při výuce vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace, motivujeme je problémovými úlohami z praktického života
- učíme žáky včas rozpoznat a pochopit problém
- žáky vedeme tak, aby byli schopni hledat různá řešení problémů a svoje řešení si dokázali obhájit
- žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činností: plánování, příprava, realizace i hodnocení, dále k samostatnému rozhodování

Kompetence komunikativní

- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v ústním i písemném projevu
- vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učíme žáky srozumitelně formulovat a vhodnou formou prezentovat a obhajovat své názory, chápat a respektovat názory ostatních

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky respektovat práci i různé názory ostatních
- vedeme žáky k tomu, aby poskytli pomoc druhému a sami o ni v případě potřeby požádali
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy či pracovní atmosféru

Kompetence občanské

- důsledně vedeme žáky k respektování pravidel daných školním řádem
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali individuální rozdíly (národnostní, kulturní, náboženské, ...)
- učíme žáky tolerovat názory druhých lidí, vcítit se do situace ostatních a podat potřebnou pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy kladně ohodnotíme
- důsledně dbáme na dodržování vymezených pravidel a pracovního postupu

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení

- pozorování z hlediska přípravy žáka na výuku, práce ve vyučování, snahy, píle, výsledků a sebehodnocení
- dialog s žákem ve všech segmentech vzdělávání (jeho příprava, práce, komunikace, spolupráce s ostatními, sebehodnocení) z hlediska naplňování cílových kompetencí vzdělávání
- testování a zkoušky
- rozhovory se zákonnými zástupci nezletilých žáků
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

6.2 Zásady hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků by mělo být jednoznačné, srozumitelné, všestranné a srovnatelné s kritérii, která jsou předem stanovena. Požaduje se pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné hodnocení. To musí vycházet z míry dosažení očekávaných výstupů tak, jak jsou formulovány ve školním vzdělávacím programu.

6.2.1 Hodnocení prospěchu

- Učitel přistupuje k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu.
- Učitel bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání.
- Učitel rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.
- Učitel přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi.
- V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšnějšího hodnocení.
- Učitel zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
- Učitel hodnotí žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita i kvantita hodnocení vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady i nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů, výsledků.
- Učitel rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl nadměrně přetěžován. V tomto smyslu spolupracuje s třídním učitelem.

- Učitel je povinen vést evidenci o hodnocení žáka. V případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka.
- Hodnocením nevyvoláváme stres. Hodnocení nesmí být trestem. Hodnocení není sankce.
- Hodnotíme správná řešení. Chyby slouží k nápravě – chyba je dar, nikoli problém.
- Omezujeme individuální zkoušení u tabule, které žáka často stresuje. Vhodnější je hodnotit vzdělávací činnosti žáka v jejich přirozené podobě a na jeho pracovním místě. Všechny důležité činnosti oznamujeme předem - včetně našich požadavků, které budeme hodnotit.

6.2.2 Hodnocení chování

- Hodnocení a klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří v dané třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o něm ředitel po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel vychází z úrovně dodržování pravidel chování, jak jsou uvedena ve školním řádu.
- Třídní učitel bere v úvahu motivační funkci hodnocení a klasifikace chování, přihlíží k účinnosti předešlých výchovných opatření.
- Ve škole jsou žáci hodnoceni a klasifikováni za své chování v době vyučování. Porušil-li žák zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování mimo vyučování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky.
- Pedagogové se v tomto smyslu nezříkají povinnosti podporovat rodinu při výchově k vytváření návyků a postojů, které vedou ke společensky hodnotnému chování.
- Žák (popř. jeho zákonný zástupce) je klientem poskytované veřejné služby – vzdělávání ve škole (viz odst. 3 § 2 školského zákona: „ Vzdělávání poskytované podle tohoto zákona je veřejnou službou“).
- Škola stanovuje svým školním řádem pravidla chování a jednání po dobu poskytování služby, tj. zpravidla po dobu vyučování nebo akce, která má na vyučování přímou vazbu. V ostatních případech je občan (zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka) vázán dodržováním pravidel, která nemají ke vzdělávání poskytovanému školou právní vztah.

6.2.3 Slovní hodnocení

Zásady slovního hodnocení a zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace:

- Učitel popíše slovním vyjádřením výsledky vzdělávání žáka stanovené školním vzdělávacím programem, chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným školním vzdělávacím programem.

- Učitel přihlíží ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka.
- Učitel zahrne do slovního hodnocení posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnotí jeho píli a jeho přístup ke vzdělávání, přičemž přihlédne i k souvislostem, které ovlivňují jeho výkon, a naznačí další rozvoj žáka.
- Učitel uvede zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- Při slovním hodnocení se postupuje obdobně podle zásad a kritérií pro klasifikaci, neboť musí být zachována vazba mezi klasifikací (číselným vyjádřením) a slovním hodnocením.
- O použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje v souladu se školským zákonem ředitel (se souhlasem školské rady). U žáka s vývojovou poruchou učení potřebuje k takovému rozhodnutí žádost zákonného zástupce žáka.
- Kvalitně hodnotit slovně vyžaduje jasné, přesné a srozumitelné vyjadřování.

6.2.4 Sebehodnocení žáků

- Učitel vytváří dovednost žáka hodnotit sám sebe – podporuje sebehodnocení a vzájemné hodnocení jako přirozenou součást procesu hodnocení.
- Učitel vede žáka k dovednosti hodnotit sám sebe ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje.
- Učitel navyká žáka na situace, kdy bude hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.
- Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací.

6.3 Stupně klasifikace a hodnocení

Klasifikace prospěchu žáka

1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný

Klasifikace chování žáka

1 – velmi dobré
2 – uspokojivé
3 – neuspokojivé

Stupně celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.
b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.4 Výchovná opatření

- Podle § 31 školského zákona jsou výchovnými opatřeními pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.
- Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

6.4.1 Pochvaly

- Ředitel školy může po projednání v pedagogické radě udělit žákovi pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících a po projednání s ředitelem školy udělit žákovi pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

6.4.2 Napomenutí a důtky

Při porušení povinností stanovených školním řádem nebo při porušení obecně daných pravidel chování lze podle závažnosti porušení žákovi uložit:

a) napomenutí třídního učitele,
b) důtku třídního učitele,
c) důtku ředitele školy.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit podle aktuální platné legislativy.

Další informace k výchovným opatřením:

- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí či důtky (včetně důvodů) prokazatelných způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Každé udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy (školní matriky). Udělení pochvaly a jiného ocenění z výše uvedených důvodů se může zaznamenat na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
- Za přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

6.5 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje ustanovení školního řádu a pravidla společenského chování. Chová se a jedná slušně, taktně, zdvořile a ohleduplně, respektuje ostatní. Ojediněle se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Přistupuje k výchovným opatřením s projevenou snahou své jednání napravit nebo zlepšit své chování

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažnějšího přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Svá pochybení a výchovná opatření buď nepřijímá, nebo je vůči nim apatický, a tak se obvykle dopouští dalších přestupků.

6.6 Kritéria a ukazatele pro jednotlivé stupně hodnocení prospěchu

Východiskem pro stanovení hodnotících stupňů je kvalita výsledků vzdělávání, to znamená:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů)
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti
- kvalita uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení vzdělávacích úkolů
- kvalita práce s informacemi – dovednost nalézat, třídit a prezentovat informace, včetně dovednosti využívání ICT
- osvojení dovednosti účinně spolupracovat
- píle žáka, snaha a jeho přístup ke vzdělávání
- kvalita myšlení, především jeho samostatnost, tvořivost, originalita
- kvalita komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost, odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- osvojení účinných metod samostatného studia – umět se učit

6.6.1 Stupně hodnocení prospěchu

Stupeň 1 (výborný)

Získané znalosti, fakta, pojmy, definice a zákonitosti žák zvládá přesně, chápe jejich souvztažnost. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. Bez problémů vykonává vzdělávací činnosti. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je samostatný, pilný, prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je zřetelná originalita a tvořivost. Přesně a výstižně se dokáže ústně i písemně vyjadřovat. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho vzdělávání jsou kvalitní, mohou mít pouze menší nedostatky. Ty dovede využívat ke svému zlepšení. Je schopen sebekontroly. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Dokáže samostatně studovat vhodné texty – učit se.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Získané znalosti, fakta, pojmy, definice a zákonitosti žák zvládá v podstatě přesně, chápe jejich vzájemné vztahy. Samostatně a tvořivě, popř. s menší pomocí učitele, uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení úkolů. K výkonu vzdělávacích činností někdy žádá drobnou pomoc učitele. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je zpravidla samostatný, pilný, většinou prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. V jeho projevu je často zřetelná originalita a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Kvalita vzdělávání je bez podstatných nedostatků. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc. Dokáže se učit s malou pomocí.

Stupeň 3 (dobrý)

V získaných znalostech, faktech, pojmech, definicích a zákonitostech má žák mezery. Vyžaduje pomoc při řešení úkolů, kde uplatňuje osvojené znalosti a dovednosti. Při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. K výkonu vzdělávacích činností žádá pomoc učitele. Má problémy si zorganizovat vlastní práci, je méně samostatný, pilný, někdy prokazuje píli, snahu a vzdělávací aktivitu. Jeho projev je často ovlivněn okolím nebo podnětem učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. V kvalitě vzdělávání se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, nejen při jejich získávání a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

V úplnosti a přesnosti osvojení požadovaných znalostí má žák závažné mezery. Ve vzdělávacích činnostech je málo pohotový a má větší nedostatky. Osvojené znalosti a dovednosti uplatňuje se závažnými chybami. Jedině s pomocí učitele je schopen zorganizovat vlastní práci. Je nesamostatný, málokdy prokazuje píli, snahu a vzdělávací aktivitu. Napodobuje ostatní, často i chybně, není tvořivý. Jeho ústní a písemný projev není výstižný, má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Grafický projev je málo estetický. V kvalitě výsledků vzdělávání se projevují nedostatky. Některé závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často informace nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních, nebo je při ní pasivní.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Ve znalostech, faktech, pojmech, definicích a zákonitostech má žák zásadní mezery. Má velmi podstatné nedostatky v dovednosti vykonávat požadované vzdělávací činnosti. Zpravidla prokazuje píli, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. Znalosti a dovednosti nedokáže uplatňovat, případně se při jejich aplikaci vyskytují velmi závažné chyby. Není samostatný v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, a to ani při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes pomoc a podporu. Nedovede se samostatně učit.

6.6.2 Ukazatele jednotlivých stupňů při použití slovního hodnocení

Znázornění výroků zastupujících jednotlivé stupně a jednotlivá kritéria hodnocení.

Příklad

Stupeň hodnocení Kvalita získaných znalostí a dovedností Uplatňování znalostí a dovedností:

- Kvalita myšlení,
- Kvalita komunikativních dovedností.

1 – výborný: Ovládá učivo, samostatně uplatňuje znalosti a dovednosti, je samostatný, tvořivý, pohotový, dobře chápe souvislosti, originální. Vyjadřuje se výstižně, souvisle a adekvátně věku, přesně, správně.

2 – chvalitebný: V podstatě ovládá učivo, vyžaduje drobnou pomoc při uplatňování znalostí a dovedností. Celkem samostatný, tvořivý, pohotový. Vyjadřuje se celkem výstižně, souvisle.

3 – dobrý: Ovládá učivo s mezerami. Vyžaduje pomoc, je méně samostatný. Méně tvořivý, pohotový, vesměs napodobuje ostatní. Vyjadřuje se ne vždy přesně, někdy nesouvisle, často dělá chyby.

4 - dostatečný: Ovládá učivo se závažnými mezerami. Znalosti a dovednosti i přes pomoc uplatňuje se zásadními chybami. Napodobuje ostatní, ovšem často chybně, nesamostatný, nechápe souvislosti. Vyjadřuje se se značnými obtížemi, nesouvisle.

5 - nedostatečný: Neovládá učivo, nemá znalosti a dovednosti. Nesamostatný, těžkopádný, někdy bezradný. Ani s pomocí se nedovede vyjádřit nebo jen kusým způsobem.

6.6.3 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, právo na vytvoření nezbytných podmínek, které toto umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.
- Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.
- Z psychologického hlediska se u žáků se zdravotním postižením nebo znevýhodněním, případně u žáků se sociálním znevýhodněním, doporučuje, pokud je to možné, používat slovní hodnocení.
- Doporučuje se sdělit odpovídajícím způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a zohledněného přístupu k hodnocení a klasifikaci žáka s postižením nebo znevýhodněním.

6.7 Komisionální a opravné zkoušky

6.7.1 Právní vymezení

§ 19 a 20 vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

6.7.2 Komise

Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky (dále jen „přezkoušení“) jmenuje ředitel školy. V případě, že je ředitel školy vyučujícím daného předmětu, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel
b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
c) přísedící, kterým je jiný vyučující s odbornou kvalifikací pro výuku daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti.

6.7.3 Obsah a rozsah

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

6.7.4 Výsledek

Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

6.8 Informační systém v hodnocení

- Učitel informuje (s vědomím motivačního významu) žáky o obsahu zkoušek a činností, které budou předmětem hodnocení.
- Učitel informuje žáka o výsledku každého hodnocení, poukazuje na klady a nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů, výsledků.
- Učitel rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl nadměrně přetěžován. V tomto smyslu spolupracuje s třídním učitelem.
- Učitel je povinen vést evidenci o hodnocení žáka. V případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka.
- Učitelé jednotlivých předmětů informují zákonné zástupce na třídních schůzkách, případně v konzultační dny nebo při jiných příležitostech (rozhodnutí ředitele).
- Třídní učitel nebo učitel informuje zákonné zástupce tehdy, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
- Třídní učitel informuje zákonné zástupce vždy v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem s vědomím ředitele – k tomuto účelu si třídní učitel zabezpečuje rámcový aktuální přehled o hodnocení žáků své třídy.

6.9 Další ustanovení

6.9.1 Převod slovního hodnocení na klasifikaci a naopak

Podle § 51 a 69 školského zákona škola převede slovní hodnocení na klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

6.9.2 Nehodnocení žáka

Nehodnocení žáka podle § 51, 52, 67 a 69 školského zákona:

- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Ředitel školy může ze zdravotních důvodů nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela z vyučování některého předmětu; v tomto případě není žák hodnocen.

6.9.3 Individuální vzdělávání

Podle § 41 školského zákona koná individuálně vzdělávaný žák na 1. stupni základní školy za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

6.9.3 Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech organizovaných školou

a) pracoval(a) úspěšně
b) pracoval(a)

6.9.4 Hodnocení cizinců v základní škole

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

7. NABÍDKA METOD VZDĚLÁVÁNÍ

1. VYPRÁVĚNÍ UČITELE

Základní charakteristika

Je to monologická slovní metoda, a charakterizuje ji proto převážně jednosměrný proud informací od učitele k žákům. Ze strany žáků není vyloučen dotaz nebo žádost o upřesnění a doplnění příběhu. Typická je poutavost obsahu, dynamičnost podání a dramatičnost děje. Často se vypravují příběhy z dějin, ze života zajímavých osobností a vlastní zážitky.

Rozšířená charakteristika

Účinnost osvojení učiva bývá při vyprávění vysoká, jsou-li žáci do vyprávění emocionálně zapojeni. Od metody vyprávění se často očekává, aby žákům zprostředkovala věcné informace. Může ale plnit i jiné funkce, např. je vhodná k motivaci žáků, protože často upoutá formou podání a výzvou k prožívání příběhů, a dále přispívá k rozvoji kreativity, neboť si posluchači mohou dotvářet obrazy událostí ve své představivosti. Vyprávění může prostřednictvím vhodně vybraných a podaných příběhů podporovat také sociální učení žáků, neboť ve vyprávění mohou být nepřímo tematizovány sociální konflikty, dějinné události, historky z cest apod. Vyprávění je také osvědčeným prostředkem k udržení kázně a soustředění žáků, zvolňuje pracovní tempo, zpestřuje výuku, je určitým oddechovým časem, aniž ovšem přeruší spojitost výuky.

Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou

Cílem je, aby si žáci uvědomili specifické problémy lidí s tělesným postižením a důležitost pomoci, kterou jim poskytuje jejich okolí. Z hlediska osobnosti žáka se jedná o hodnotový cíl. Obsahem jsou informace o životě učitelovy kamarádky, která ochrnula po úrazu při adrenalinovém sportu. Jako metodu použil učitel vyprávění. Učitel žáky touto metodou seznamuje se životem kamarádky před úrazem a po něm. Líčí, jak nemůže sama dělat běžné věci (příprava jídla, osobní hygiena apod.), protože je ochrnutá jak na ruce, tak na nohy. Jeden žák se zeptá, jestli může dělat vůbec něco sama. Učitel ho překvapí tím, když vysvětlí, že může pracovat na počítači, který se dá ovládat hlasem. Učitel dále pokračuje tím, že žáky seznámí s programem neziskové organizace, od které má tělesně postižená kamarádka asistentku.

2. VYSVĚTLOVÁNÍ (VÝKLAD) UČITELE

Základní charakteristika

Je charakterizováno logickým a systematickým postupem při zprostředkování učiva žákům, který respektuje jejich věk a vychází z aktuálního stavu jejich vědomostí a dovedností. Při vysvětlování jde o rekonstrukci nebo pochopení nějakého jevu na základě argumentů vycházejících z příslušných zákonitostí. Žáci jsou vedeni k pochopení a osvojení si jádra sdělení, podstaty jevu nebo funkce předmětu.

Rozšířená charakteristika

Na rozdíl od vyprávění, které se vyznačuje fabulací, dramatickým napětím a estetickým zážitkem ze slovního projevu, je vysvětlování orientováno výrazně kognitivně (na poznávací procesy). Je většinou spojeno s frontální výukou, ale není vázáno jen na ni. Vysvětlování by mělo navazovat na zkušenosti žáků a na stupeň jimi osvojených poznatků. Osvědčuje se postup od konkrétního k abstraktnímu, od známého k neznámému a od jednoduchého k složitějšímu. Hlavní důraz se klade na přesné vyjadřování, logické důkazy a zobecňování. Podpůrným prostředkem může být názorný materiál (konkrétní předměty a jevy, jejich schematické znázornění apod.). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby si žáci uvědomili příčiny vzniku druhé světové války. V rámci RVP ZV můžeme tento cíl zařadit k cíli „vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi“. Obsahem je zejména situace v Německu a v sousedních zemích ve dvacátých a třicátých letech dvacátého století a dále postoje západních mocností. Metodou je vysvětlování (výklad) jednotlivých příčin a dalších událostí. Učitel zdůrazňuje logické souvislosti a sepětí s předchozím vývojem (zejména po první světové válce).

3. PRÁCE S TEXTEM

Základní charakteristika

Je to metoda založená na zpracování textových informací, jejichž využití směřuje k osvojení nových poznatků, k jejich rozšíření, prohloubení a upevnění. Nepatří sem pouhé žákovo čtení z učebnice. Dominuje zde žákovo učení („učení z textu“), podporované v řadě situací učitelem. Patří sem zejména práce s učebnicemi, učebními texty, příručkami, encyklopediemi, odbornou i krásnou literaturou, učení z textů zprostředkovaných elektronickými médii (např. internetem) a také práce s textem, který vytvořili sami žáci (výpisky, vlastní literární tvorba apod.). Zápis žáků do sešitu sem patří, pouze pokud jsou naplněny výše uvedené charakteristiky.

Rozšířená charakteristika

Využívány jsou nejen specifické texty (především učebnice), ale i jiné neučebnicové texty. Prostřednictvím textu získává žák podněty i k dalším samostatným aktivitám, např. k pozorování a experimentování. Práce s textem spočívá tedy nejenom v zapamatování prezentovaných informací, ale hlavně v postupném vytváření a zdokonalování dovedností žáků využívat textových informací při řešení různě náročných úloh a problémů. Při práci s textem jde především o to, aby mu žák porozuměl. Jak ukazují výsledky našich i mezinárodních výzkumů, čeští žáci prokazují při orientaci v textu a v postihování jeho smyslu značné nedostatky. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žáci z německy psaného novinového článku pochopili podstatu jeho sdělení a byli schopni ho potom vlastními slovy česky převyprávět. Z hlediska osobnosti žáka se jedná o poznávací cíl (úroveň porozumění) a dále o cíl komunikativní. Vybrána byla zpráva o zahraniční návštěvě německé kancléřky. Z obsahového hlediska se jedná o sdělení zahrnující místopisné údaje a výrazy z oblasti politiky a hospodářství. Žáci mají k dispozici kapesní německo-český slovník. Jedná se o práci s textem, ve kterém význam některých výrazů žáci dopředu neznají.

4. ROZHOVOR

Základní charakteristika

Rozhovor jako výuková metoda je verbální komunikace v podobě otázek a odpovědí dvou nebo více osob (obyčejně učitele a žáků) na dané výchovně-vzdělávací téma, které je zaměřeno na stanovený cíl. Jádrem rozhovoru je dvoustranná komunikace, výměna zkušeností a hledání odpovědí na otázky. Základními prvky rozhovoru jsou oslovení a replika (odpověď). Komunikaci iniciují a usměrňují otázky. Častým případem je, že učitel zadá otázku a odpověď vyžaduje od jednoho žáka a na novou otázku získává odpověď od dalšího žáka.

Rozšířená charakteristika

Pokud jeden učitelův impulz vyvolá reakci u více žáků, dostaví se výraznější aktivita. Nejúčinnější, ale málo častý je případ, kdy učitelův podnět má za následek výměnu názorů mezi skupinou žáků a teprve poslední žák formuluje výslednou odpověď. Existují volnější druhy rozhovoru (např. debata, diskuze) a vázanější druhy rozhovoru (např. řízený a zkušební rozhovor). Pokud mají partneři rozhovoru stejná práva, vzniká dialog. Při výukovém rozhovoru má učitel vedoucí roli. Výukový rozhovor je prostředkem k aktivizaci žáků, protože žáky povzbuzuje k pozornosti a ke spolupráci. Žák se při něm může učit rozhodovat, argumentovat a obhajovat své názory. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žáci dokázali vyjádřit svůj názor, vysvětlit ho a zároveň vyslechnout názory druhých. Z pohledu RVP G můžeme tento konkrétní cíl zařadit k cíli „podporovat celkový rozvoj osobnosti žáků tak, aby se dokázali co nejlépe zapojit do demokratické společnosti a projevovat se jako její aktivní občané“. Obsahem je otázka, zda mají mít páry gayů právo osvojit dítě. Metodou je rozhovor (konkrétně diskuze), kdy učitel položil úvodní otázku a žáci vyjadřují svůj názor. Diskutují mezi sebou i s učitelem, zjišťují, že s někým se ve svém názoru shodnou, s jiným ne. Svoje názory vysvětlují (přejímání vzorců chování dospělých dětmi, posmívání se takovým dětem okolím, důležitost lásky bez ohledu na pohlaví dospělých, spousta nefungujících běžných rodin atd.).

5. NÁZORNĚ-DEMONSTRAČNÍ METODY

Základní charakteristika

a) předvádění (demonstrace) – zprostředkovává žákovi prostřednictvím smyslových receptorů vjemy a prožitky, pozorování – záměrné, zacílené a soustavné vnímání,
b) práce s obrazem,
c) instruktáž – zprostředkovává žákům vizuální, auditivní, hmatové a další podněty k jejich praktické činnosti.

Rozšířená charakteristika

a) Předvádějí se reálné předměty a jevy, jejich zobrazení, modely, zvukové pomůcky, dotykové pomůcky a také praktické a psychomotorické dovednosti. Předvádění umožňuje žáky seznamovat také s jevy, které jsou jejich přímé zkušenosti nepřístupné (např. cizí země) nebo nebezpečné (např. některé chemické pokusy). Na jeho základě se žáci učí jevy pozorovat, zpřesňovat vnímání a vyvozovat závěry ze zjištěných faktů. Často se využívá klasická tabule i počítače.
b) Obraz znamená znázornění reality různými prostředky za účelem zachování vjemu nebo představy. Didaktický obraz zahrnuje např. kresbu na tabuli (ovšem ne pouhé psaní na tabuli), tradiční nástěnný obraz, učebnicovou ilustraci, obraz vytvořený počítačovou grafikou, mapu atd. Patří sem realistická zobrazení, schémata, grafy, piktogramy, symboly a také myšlenkové (pojmové) mapy.
c) Uplatňuje se hlavně při vytváření pohybových, pracovních, technických, laboratorních a sociálních dovedností. Patří sem např. slovní instruktáž, písemná instruktáž (návod), instruktáž statickým a dynamickým obrazem (film, video), hmatové a pohybové instrukce (učitel může vést pohyby žáka) a ideomotorický trénink (žák si představuje činnost, kterou reálně prováděl). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žáci rozpoznali různé jehličnany, které se vyskytují v českých lesích. V rámci cílů z hlediska osobnosti žáka můžeme mluvit o poznávacím cíli (úroveň analyzování). Obsahem jsou fotografie různých jehličnanů (celkový pohled, detaily větví apod.). Metoda, kterou učitel použil k dosažení cíle, je názorně-demonstrační, konkrétně práce s obrazem (fotografiemi). Učitel upozorňuje na důležité znaky jednotlivých jehličnanů. Nejedná se o pouhou prezentaci fotografií doplněnou učitelovým výkladem, ale v následující fázi výuky učitel promítá další fotografie, u kterých mají žáci určovat, o který jehličnan se jedná.

6. DOVEDNOSTNĚ-PRAKTICKÉ METODY

Základní charakteristika

a) vytváření dovedností – utváření připravenosti žáka k určitým činnostem,
b) napodobování (imitování) – přebírání určitých způsobů chování od jiných, zejména starších lidí, kteří mají autoritu,
c) manipulování, laborování, experimentování,

d) produkční metody – postupy, úkony a operace, při nichž vzniká nějaký smysly registrovatelný výstup, produkt, výkon.

Rozšířená charakteristika

a) Patří sem například dovednosti rozumové (intelektuální), které si žáci osvojují v matematice (řešení různých typů úloh), fyzice, chemii, při tvorbě technických výkresů apod., a dovednosti jazykové. Proces utváření dovedností je postupný a odvíjí se z činností žáků.
b) Může jít o napodobování bezděčné nebo záměrné. Nejčastěji probíhá jako imitace bezprostřední nebo to může být působení zprostředkované (z internetu, TV, četby apod.). Napodobování názorného příkladu se uplatňuje např. v tělesné výchově a při nácviku cizojazyčné výslovnosti. Běžné je v přípravě učňů, kteří si osvojují profesní dovednosti ve společenství mistrů v přirozené situaci odborného výcviku.
c) Manipulování je vhodné uplatnit zejména v mladším školním věku, např. stříhání, lepení, pěstování rostlin, montážní a demontážní práce (stavebnice). Laborování se využívá zejména v přírodovědných předmětech, kdy se provádějí jednoduché pokusy. Při laborování se žáci učí zaznamenávat průběh prací, registrovat dosahované výsledky, které dále zpracovávají. Ve vyšších ročnících škol sem patří komplexnější laboratorní práce. Ze školního experimentování sem patří žákovský experiment (umožňuje samostatné hledání, zkoušení a objevování). Experimentování můžeme chápat jako vyšší stupeň laborování.
d) Nacvičují se jimi zejména pohybové dovednosti a výkony jemné motoriky (např. psaní, kreslení, rýsování, zpěv, hra na hudební nástroj). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žáci matematizovali (dokázali pomocí matematického zápisu, např. rovnice, zapsat) slovní úlohu. V souladu s RVP G může naplnění cíle přispět k rozvoji kompetence k řešení problémů. Obsahem je několik slovních úloh týkajících se pohybu (výpočet času dojezdu, dráhy a rychlosti). K dosažení cíle využívá učitel dovednostně-praktické metody, konkrétně metodu vytváření rozumových dovedností, kdy zadává žákům nejprve velmi jednoduché slovní úlohy, potom úlohy komplikovanější a nakonec také úlohy s nejednoznačným zadáním, které vedou k více řešením.

7. AKTIVIZUJÍCÍ METODY

Základní charakteristika

Tyto metody vycházejí ze žákovské aktivity, samostatnosti a samočinnosti. Typické jsou pro ně výrazná aktivita a tvořivost žáků.

a) heuristické metody a řešení problémů,
b) situační a inscenační metody,
c) didaktické hry.

Rozšířená charakteristika

a) Heuristické metody žáka nejen aktivizují, ale vedou ho také k samostatnosti a tvořivosti. Heuristický přístup k učení („objevování") může začínat otázkou „proč?" a plně se uplatňuje při řešení problémů. Problém se vymezuje jako teoretická nebo praktická potíž, kterou žák řeší aktivním zkoumáním a myšlením. Řešení problémů probíhá ve fázích, ve kterých po identifikaci problému žák vytváří hypotézy o způsobu řešení, který následně ověřuje. Řešení problému umožňuje využívat tzv. laterální myšlení (měnit plán postupu) a vracet se k dalším pokusům o řešení, je-li výsledek chybný.
b) Tyto metody vnášejí do převážně kognitivně zaměřených školních aktivit prvky osobní angažovanosti a prožitků. Situační metody jsou charakteristické řešením problémového případu, reálné události. Inscenační metody vyžadují, aby byli účastníci edukačního procesu sami aktéry předváděných situací.
c) Didaktická hra je taková seberealizační aktivita jedinců nebo skupin, která spontánnost a uvolnění přizpůsobuje pedagogickým cílům. Má základ ve svobodně zvolené aktivitě a je vždy cílově orientována. Je třeba se vyvarovat jak didaktizace her na jedné straně, tak nerespektování sepětí didaktické hry s učením. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žák na základě experimentu rozdělil látky na ty, které vedou dobře, resp. špatně elektrický proud. Obsahem je experimentování s předměty z různých materiálů (kovové mince, plastové brčko, voda, papírový kapesník, alobal atd.). Z hlediska RVP ZV se jedná o podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Učitel využívá aktivizujících metod, konkrétně heuristické metody. Učitel žákům nabídne různé součástky (zdroj napětí, spojovací vodiče, žárovka, ampérmetr atd.) a žáci mají sami uspořádat experiment, díky kterému budou moci posoudit vodivost různých látek. Dopředu není také jasné podle jakého kritéria (hodnoty) rozdělit látky na vodiče a nevodiče. To je dalším úkolem žáků.

8. KOMPLEXNÍ METODY

Základní charakteristika

a) projektová výuka – řešení komplexní praktické úlohy,
b) výuka dramatem – hraní rolí a následná diskuze,
c) e-learning – výuka podporovaná počítačem.

Rozšířená charakteristika

a) Projektová výuka navazuje na metodu řešení problémů. Řeší se při ní většinou komplexní praktická úloha (problém, téma), která je spojena se životní realitou. Projekt se realizuje buď jako práce ve skupinách, nebo jako individuální úkol v rámci širšího projektu. Může mít různý časový rozsah i rozmanitý počet účastníků (např. skupina žáků, celá třída, škola, několik škol). Práce s projekty umožňuje vytvářet různé varianty, osvědčují se např. tzv. projektové dny či týdny. Projekt vyžaduje velmi dobrou přípravu všech účastníků, aby se nezměnil v nezávazné hraní a byly naplněny plánované výukové cíle.
b) Výuka dramatem je úzce spojena s aktivizačními metodami. Její účastníci jsou vedeni k představování si, hraní (předvádění), prožívání a reflektování lidské zkušenosti (charakterů, situací). Drama ve vzdělávacím procesu umožňuje vytvářet životní příběhy a rozvíjí představivost.

c) E-learning většinou zahrnuje počítačově komplexně zpracované výukové lekce (témata, problémy), které umožňují individuální a variabilní postup učivem podle zvolené strategie. Někdy se uplatňuje i přímá hlasová komunikace prostřednictvím počítačové techniky. Výuka podporovaná počítačem převzala principy programovaného učení. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Cílem je, aby žák ocenil význam jaderné fyziky pro společnost a zároveň aby si uvědomil hrozbu jejího zneužití. V rámci cílů z hlediska osobnosti žáka se jedná o poznávací cíl (úroveň analyzovat, hodnotit a tvořit) a dále o cíle hodnotové a komunikativní. Protože se jedná z obsahového hlediska o rozsáhlou oblast a učitel chce významně zohlednit různé zájmy žáků, rozhodl se využít metodu projektové výuky, kdy mají žáci za úkol zjistit o zvoleném tématu (využití jaderné fyziky v medicíně, zkoušky jaderných zbraní atd.) podstatné a zajímavé informace, mají je převést do takové podoby (plakát, elektronická prezentace apod.), aby mohly být zprostředkovány ostatním žákům, a toto zprostředkování provést. Učitel využívá již existujícího projektu (Žák, 2003).

9. JINÉ METODY

Řadíme sem další metody, které nejsou uvedeny výše (v bodech 1 až 8). Danou metodu pojmenujeme a příp. dále stručně charakterizujeme.

10. HROMADNÁ (FRONTÁLNÍ) VÝUKA

Základní charakteristika Učitel při ní pracuje hromadně se všemi žáky ve třídě jednou společnou formou, se stejným obsahem činnosti. Vyznačuje se společnou prací žáků ve třídě s dominantním postavením učitele, který řídí, usměrňuje a kontroluje veškeré aktivity žáků. Hromadná výuka nejčastěji sestává z úseků vedených frontálně a z momentů individuální práce žáků. Rozšířená charakteristika Frontální výuka se orientuje zejména na poznávací procesy, hlavním cílem je, aby si žáci osvojili maximální rozsah poznatků. Hlavní pozornost se věnuje vysvětlování učitele, komunikace probíhá zejména jednosměrně od učitele k žákům, žáci pracují v určitých fázích také individuálně (tj. nemají formální kontakty s ostatními spolužáky). Slovní působení učitele je často doplňováno zápisem na tabuli, demonstrací obrazů a předváděním. Realizuje se ve vyučovacích hodinách. Učitel stanovuje tempo a učební úlohy, které jsou stejné pro celou třídu. Žáci řeší úlohy podle instrukcí učitele, který hodnotí jejich práci. Uspořádání třídy je stálé. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a formou Formu hromadné (frontální) výuky použil učitel např. při vysvětlování (viz konec odstavce 2 této přílohy) a při využití názorně-demonstrační metody (odstavec 5).

11. SKUPINOVÁ (KOOPERATIVNÍ) VÝUKA

Základní charakteristika

Žáci pracují ve skupinách (dvojice nebo větší skupiny) vytvořených podle různých kritérií, např. obtížnosti úkolu, výkonu a učebního tempa žáků. Je založena na spolupráci (kooperaci) žáků mezi sebou při řešení různě náročných problémů a úloh, ale i na spolupráci třídy s učitelem.

Rozšířená charakteristika

Hlavním rysem skupinové výuky není v žádném případě pouhé seskupování žáků do menších skupin, než je třída, ale určující jsou tyto rysy:

- spolupráce žáků při řešení náročnějšího problému nebo úlohy,
- rozdělení práce žáků ve skupině,
- sdílení názorů, zkušeností a prožitků ve skupině,
- vzájemná pomoc členů skupiny,
- odpovědnost jednotlivých žáků za výsledky společné práce.

Pokud jsou žáci rozděleni do skupin jen formálně a nejsou naplněny alespoň některé výše uvedené rysy, může se jednat například o samostatnou práci žáků. Učitel při skupinové výuce podněcuje žáky ke spolupráci, někdy dokonce vyžaduje aktivitu žáků při formulování úloh. Učební úlohy jsou rozdílné svým obsahem a náročností a umožňují spolupráci žáků. Žáci si vzájemně pomáhají, diskutují a hodnotí svoji práci. Komunikace mezi žáky probíhá mnohostranně – ve skupině a mezi skupinami a učitelem. Uspořádání třídy je flexibilní, umožňující konfiguraci pracovních míst žáků podle velikosti skupiny i charakteru úloh. Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a formou Formu skupinové (kooperativní) výuky použil učitel v rámci projektové výuky (viz konec odstavce 8 – komplexní metody). Díky ní bude podpořena zejména spolupráce žáků při řešení náročnějšího problému (shromažďování věrohodných informací a jejich zpracování), rozdělení práce ve skupině, vzájemná pomoc a odpovědnost jednotlivých žáků za výsledky společné práce (závěrečná prezentace).

12. SAMOSTATNÁ PRÁCE ŽÁKŮ A INDIVIDUALIZOVANÁ VÝUKA

Základní charakteristika

a) Samostatná práce žáků je učební aktivita, při níž žáci získávají poznatky vlastním úsilím, relativně nezávisle na cizí pomoci a vnějším vedení. Jejím určujícím znakem je postupné přebírání odpovědnosti za výsledky učebního procesu žákem samým.
b) Při individualizované (ne nutně „individuální“) výuce se vychází z individuálních potřeb žáků a diferencují se cíle i používané postupy.

Rozšířená charakteristika

a) Samostatnou práci je možné využít např. při pozorování různých jevů, při zobecňování dřívějších zkušeností žáků, při práci s textem, při používání vědomostí v praxi, při provádění experimentů a laboratorních prací a také při ověřování znalostí a dovedností v písemných pracích. Někdy pracují žáci samostatně i v případě, že byli formálně rozděleni do skupinek.
b) Soustavy individualizované výuky vznikaly v rámci reformní pedagogiky a v současnosti existují zejména v tzv. alternativních školách (např. waldorfské, montessoriovské, daltonské, freinetovské a jenské). Příklad vztahu mezi cílem, obsahem a metodou Forma samostatné práce žáků byla použita při práci

s německým novinovým článkem (viz konec odstavce 3 – práce s textem). Učitel nechá žákům dostatek času ke zpracování textu (individuálně v rámci určitého rozmezí), čímž chce vyjít vstříc tomu, že žáci mají různou úroveň znalostí.

13. JINÉ FORMY

Řadíme sem další formy, které nejsou uvedeny výše (v bodech 10 až 12). Danou formu pojmenujeme a příp. dále stručně charakterizujeme.

14. CLIL

CLIL (Content and Language Integrated Learning, tj. obsahově a jazykově integrované učení) patří k významným kurikulárním trendům současného evropského školství, a je jednou z možných strategií dvojjazyčného vzdělávání. CLIL se stal pevnou součástí české jazykové politiky na základě dokumentu Evropské unie pod názvem *Podpora jazykového vzdělávání a lingvistické rozmanitosti: Akční plán 2004 - 2006*. Dokument předpokládá, že obsahově a jazykově integrované učení se bude podílet na cílech Unie v oblasti jazykového vzdělávání především tím, že žák si bude moci na hodině bezprostředně ověřit nově nabyté jazykové dovednosti a posílí tím tak své sebevědomí pro další studium jazyka.

CLIL plně integruje výuku učiva jak daného předmětu, tak i cizího jazyka. CLIL má výrazný interdisciplinární charakter, kdy dochází k propojení jazykové výuky a vyučovaného předmětu. Jazyk je prostředkem pro výuku vzdělávacího obsahu, a ten se naopak stává zdrojem pro výuku jazyků. Názornou ukázkou výuky CLIL v České republice může být integrace angličtiny a ICT, kde ICT je prostředkem k výuce jazyka, přičemž se žák neustále učí používat nově nabyté vědomosti ve fungování ICT.

Mezi nesporné výhody CLIL patří přirozené prostředí pro výuku a rozvoj cizího jazyka. Žáci použijí cizí jazyk v naprosto přirozeném prostředí, a ne v uměle vykonstruovaných situacích tak, jak se děje v hodinách cizího jazyka. Jsou lépe motivováni a jsou zároveň účastni bezprostředního použití jazyka. Hodina jednoho nejazykového předmětu umožní tak nenásilné osvojování si cizího jazyka.

Výuka metodou CLIL je dost často nesprávně interpretována jako výuka nejazykového předmětu v cizím jazyce nebo jako výuka jazyka na základě témat z odborných předmětů, tj. na základě mezipředmětových vztahů. V prvním případě jde o bilingvní, resp. cizojazyčnou výuku nejazykového předmětu, při které je u žáků nezbytným předpokladem znalost cizího jazyka. Cílem takové hodiny není získat primárně nové znalosti v cizím jazyce, ale především v nejazykovém předmětu, nabízené prostřednictvím cizího jazyka. Ve druhém případě jde o mezipředmětové vztahy; kde učitel využívá znalostí žáků z nejazykového předmětu k výuce slovní zásoby, gramatických a lexikálních jevů cizího jazyka. V tomto případě není cílem hodiny získat nové znalosti v nejazykovém předmětu.

Z metodologického hlediska je zásadní rozdíl mezi jazykovou výukou a vyučováním nejazykových - odborných předmětů v cizím jazyce. Jazykové vyučování je v převážné míře zaměřeno na procvičování čtyř dovedností (čtení, poslech, mluvení a psaní). Ve vyučování nejazykového předmětu jsou tyto čtyři dovednosti prostředkem k získání nových informací a k demonstraci pochopení. Právě tato dovednost - jednat v cizím jazyce v různých situacích - může být považována za největší výhodu CLIL především pro budoucí povolání žáků. Žáci se neučí jazykovým znalostem, které možná někdy později použijí, nýbrž znalostem, které aplikují bezprostředně.

Realizace metody CLIL ve výuce

V počátcích výuky cizího jazyka je vhodné, aby žáci měli samostatné hodiny cizího jazyka a nanejvýš jednu hodinu výuky metodou CLIL. S přibývajícími znalostmi je možné vzdělávací obsah cizího jazyka plně integrovat s jedním nebo více nejazykovými předměty.

Na 1. stupni ZŠ je CLIL obvykle vyučován třídními učiteli, na 2. stupni ZŠ může CLIL vyučovat učitel s aprobací cizího jazyka nebo s aprobací vybraného integrovaného nejazykového předmětu, nebo nejlépe s aprobací cizího jazyka a vybraného nejazykového předmětu. Je také možné, aby CLIL vyučovali dva učitelé, jeden s aprobací cizího jazyka, druhý s aprobací vybraného nejazykového předmětu; mohou se střídat během jedné vyučovací hodiny nebo po jednotlivých hodinách.

Integrovaná výuka cizího jazyka a nejazykového předmětu představuje z hlediska obsahu vymezení výstupů zohledňujících očekávané výstupy integrovaných částí obou vzdělávacích oborů. Z hlediska časové dotace představuje tato integrace buď spojení hodinové dotace do jednoho vyučovacího předmětu, pokud bude integrován veškerý obsah cizího jazyka a nejazykového předmětu, nebo spojení částí hodinových dotací obou předmětů pro integrovaná (částečně integrovaná) témata a zachování samostatné dotace obou předmětů pro témata, která nebudou integrována (budou částečně integrována).

Metoda CLIL a možnosti integrace

Cizí jazyk nemusí být integrovaný do nejazykového předmětu ve všech ročnících 1. nebo 2. stupně ZŠ. Základní odborná slovní zásoba daného vyučovacího předmětu se v každém ročníku opakuje, žáci získají základní znalosti v terminologii daného předmětu během jednoho školního roku. Jak výše uvedená tabulka naznačuje, cizí jazyk může být integrován v každém ročníku do jiného nejazykového předmětu, čímž se žákům rozšíří základní terminologie na několik předmětů. Gramatické jevy a komunikační situace lze zařadit do kterékoliv hodiny, nejsou vázány na konkrétní předměty. Je ale nutné, aby tato integrace do různých předmětů měla smysl zejména pak vzhledem k jejich vzdělávacímu obsahu i vzdělávacímu obsahu cizího jazyka.

Další možností je integrovat vzdělávací obsah cizího jazyka do více nejazykových předmětů v jednom ročníku. Je třeba dbát při tom na to, aby se žádná část vzdělávacího obsahu cizího jazyka neopomenula (opakovat se může) a byla integrována v logickém sledu do vybraných nejazykových předmětů.

Ještě náročnější verzí metody CLIL je integrace dvou cizích jazyků do různých nejazykových předmětů. Například v 8. ročníku je integrován vzdělávací obsah Anglického jazyka a Dějepisu a Německého jazyka a Zeměpisu. V 9. ročníku by to bylo naopak. Zmírněním této varianty je, že si žáci mohou volit mezi

integrovaným předmětem, tj. s výukou metodou CLIL a samostatnými předměty, tj. výukou cizího jazyka a nejazykového předmětu zvlášť. V tomto případě se musí dohlédnout na to, aby žáci prošli celým vzdělávacím obsahem obou předmětů.

Metodologie CLIL

Samotná metoda může mít různé podoby. Nejběžnější jsou tři:

- Vzdělávací obsah cizího jazyka je zaměřen na slovní zásobu tematicky spojenou s nejazykovým předmětem. Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v češtině. Pokyny na hodině jsou střídavě v českém a cizím jazyce.

vhodné pro 1. stupeň ZŠ

- Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v českém jazyce, informace hledají žáci v cizojazyčném textu, odpovědi žáci formulují česky. Pokyny na hodině jsou v cizím jazyce. Gramatické jevy, slovní obraty, jazykové styly a textové útvary cizího jazyka učitel vysvětluje česky.

vhodné pro 2. období 1. stupně ZŠ a pro 2. stupeň ZŠ, případně na SŠ

- Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v cizím jazyce, žáci odpovídají v českém i v cizím jazyce, materiály mohou vyhledávat v obou jazycích. Gramatické jevy cizího jazyka vysvětluje učitel česky i v cizím jazyce, se slovními obraty, jazykovými styly a textovými útvary seznamuje žáky v cizím jazyce, případně objasní v mateřštině.

vhodné pro žáky vyšších ročníků 2. stupně ZŠ a pro žáky středních škol

- Vyvrcholením metody CLIL je výuka nejazykového předmětu v cizím jazyce s tím, že žáci ovládají odborné pojmy nejen v cizím jazyce, ale i ve své mateřštině.

15. ZAČÍT SPOLU

Na základě zájmu rodičů a personálním zajištění pedagogického sboru je v prvních třídách (od školního roku 2014/2015) nabízena možnost otevření třídy s prvky programu Začít spolu a výukou matematiky dle metod prof. Milana Hejného. Očekávané výstupy jsou shodné pro všechny třídy, výuka se liší částečně metodami a formami práce se žáky. Jedná se o vzdělávací program orientovaný na dítě, jehož cíle se dají shrnout do následujících třech bodů:

- Dítě jako tvůrce svého vzdělání
- Rodič jako vítaný partner školy
- Učitel jako průvodce dítěte na jeho vzdělávací cestě

Obsah jednotlivých vzdělávacích oborů se od zbývajících tříd neliší, stejně jako učivo, průřezová témata i ročníkové výstupy. Odlišná je organizace práce a používané metody a formy práce. Jak název vzdělávacího programu napovídá, důležitou součástí vzdělávacího procesu je vzájemná spolupráce rodiny a školy. Rodiče se osobně aktivně podílejí na výuce, zejména při organizaci center aktivit, ale i při dalších školních i mimoškolních činnostech, podle jejich možností a zájmů.

Rodičům je nabízena možnost zajistit do třídy ještě párového učitele/lku, který/á by byl/a hrazena z projektu Párová výuka (SRPŠ). Tato další pedagogická osoba se spolupodílí na realizaci programu Začít spolu v příslušné třídě. Rodiče z dané třídy podle svých možností přispívají na párového učitele /párovou učitelku, příspěvek je dobrovolný a není podmínkou pro zařazení žáka/žákyně do této třídy.

Typickým prvkem je práce v centrech aktivit.

Zpravidla jednou měsíčně je výuka během 5-6 dnů organizována do jednotlivých center aktivit (dále CA), která jsou rozmístěna do pracovních koutků. V několika různých centrech (např. matematika, čtení, psaní, objevy, ateliér, knihovna aj.) pracují jednotlivé skupiny dětí paralelně na individuálních i skupinových úkolech, které vždy propojuje jedno společné téma. Děti jsou tak postupně vedeny k zodpovědnosti za své učení, k plánování práce, k samostatnosti, vyhledávání a třídění informací, ale také ke kooperaci a vzájemnému naslouchání. Zároveň se učí vyjadřovat své myšlenky a názory, vyslechnout rady, doporučení ostatních a zhodnotit práci svou, své skupiny i ostatních při závěrečném reflexním kruhu.

Práce ve třídách Začít spolu má své pravidelné časové rozvržení (liší se v jednotlivých ročnících dle organizačních možností):

- Vyučování je vždy zahájeno ranním (komunitním) kruhem a ranním dopisem- uvedením do tématu, motivací
- obvykle následuje společná práce v ČJ a M, případně v jiném předmětu dle možností rozvrhu dané třídy
- zpravidla po velké přestávce probíhá výuka formou CA:
- 60 minut práce ve skupinách
- 30 minut hodnotící závěrečný kruh

Při výuce využíváme následujících principů vzdělávacího programu Začít spolu (Step by step):

- individuální přístup k dítěti
- alternativní organizace vyučování
- partnerství rodiny a školy
- podnětné prostředí, netradiční uspořádání třídy
- integrovaná tematická výuka
- projektové vyučování a další metody a formy práce, vedoucích např. k rozvoji kritického myšlení)
- sebehodnocení, hodnocení, tvorba portfolia
- týmová práce, kooperace, přímá zkušenost
- prostor pro práci, hru, experiment, manipulaci s předměty
- komunikace, řešení problémů
- rozhodování - jedním ze základních předpokladů je svobodná volba dítěte a s ní spojená odpovědnost za vlastní učení

Od ostatních tříd prvního stupně se třídy s prvky programu Začít spolu mohou odlišovat ještě výukou matematiky dle metod prof. Hejného (pokud si tuto metodu zvolí vyučující v dané třídě). Hejného metoda je založena na tvorbě schémat a práci v různých matematických prostředích, ve kterých si žák buduje jednotlivé aritmetické či geometrické souvislosti. Učitel/ka dětem nepředkládá fakta, která si mají zapamatovat, ale směřuje je k objevování matematiky ve skutečném světě. Tím jsou děti jednak vedeny k samostatnému myšlení, a také si takto získané poznatky mnohem lépe osvojí a zapamatují. Matematická prostředí, se kterými se děti postupně stále více seznamují, jsou např.: krokování, krychlové stavby, autobus, dřívka, hadi, zvířátka dědy Lesoně a spousta dalších.

Vyučující v dané první třídě se také sama/sám rozhoduje, jakou metodu zvolí pro výuku prvopočátečního čtení a psaní – zda analyticko-syntetickou či genetickou.

16. BADATELSTVÍ

Badatelsky orientované vyučování neboli BOV je vyučovací metoda, která staví na přirozené zvídavosti žáků a vede žáky k aktivitě.

BOV podporuje konstruktivistický, nikoliv jen transmisivní styl výuky. Využívá aktivizující metody (heuristickou metodu, kritické myšlení, problémové vyučování, zkušenostní učení, projektovou výuku a učení v životních situacích). BOV využívá rozporuplných situací, které odporují žákovu dosavadnímu porozumění světu, protože právě tyto situace vzbuzují touhu "přijít věci na kloub", a ta je základem bádání.

Výsledkem je to, že žáci kladou otázky, formulují hypotézy, plánují postup jejich ověření, provádějí pokusy, vyhledávají a třídí informace, vyhodnocují výsledky a formulují závěry, které nakonec prezentují před ostatními.

17. SLOVNÍČEK POUŽITÝCH VÝRAZŮ

augmentativní a alternativní komunikace
se pokouší přechodně nebo trvale kompenzovat projevy poruchy a postižení u osob se závažným postižením řeči, jazyka a psaní; augmentativní systémy komunikace mají podporovat již existující, ale pro běžné dorozumívání nedostatečné komunikační schopnosti; alternativní komunikační systémy se používají jako náhrada mluvené řeči

běžná škola, třída
škola, třída, která není samostatně zřízena podle § 16 odst. 9 →*školského zákona*

cíle základního vzdělávání
zaměření základního vzdělávání; v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* je vymezeno celkem devět cílů, jejichž postupné naplňování směřuje k utváření a rozvíjení →*klíčových kompetencí* žáků a vzdělavatel poskytující základní vzdělávání má k jejich dosahování vytvářet podmínky

cílové zaměření vzdělávací oblasti
součást →*vzdělávacích oblastí*, která propojuje →*vzdělávací obsah* s →*klíčovými kompetencemi*; je východiskem pro →*výchovné a vzdělávací strategie* na úrovni →*vyučovacího předmětu*, kterými škola směřuje k utváření a rozvíjení →*klíčových kompetencí* žáků

doplňující vzdělávací obor
vzdělávací obor, který doplňuje a rozšiřuje →*vzdělávací obsah* základního vzdělávání

doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
závazný dokument pro úpravu vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, na základě kterého škola pracuje s podpůrnými opatřeními a žádá o finanční prostředky

etapy vzdělávání
legislativně vymezené, obsahově stanovené a časově ohraničené úseky vzdělávání, které odpovídají vzdělávání podle daného →*rámcového vzdělávacího programu*

evaluační činnosti
veškeré plánované a cílené aktivity školy směřující k ověřování, měření, posuzování a hodnocení výsledků a změn dosažených ve všech činnostech školy vymezených ve →*školním vzdělávacím programu*

individuální vzdělávací plán
podpůrné opatření od druhého stupně podpory, závazný dokument napomáhající zajištění →*podpůrných opatření* u žáka; jeho obsah vychází ze →*školního vzdělávacího programu* a umožňuje úpravy →*vzdělávacího obsahu* podle možností žáka

integrace vzdělávacího obsahu
propojení →*vzdělávacího obsahu* na úrovni témat, tematických okruhů, případně →*vzdělávacích oborů/oblastí*, které umožňuje →*Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*

integrace žáků
zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných do běžných tříd a jejich vzdělávání v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami

klíčové kompetence
souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti; v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* jsou klíčové kompetence vymezeny na úrovni, které mají dosáhnout všichni žáci na konci základního vzdělávání; v etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní

kognitivní procesy
poznávací procesy tvořící podstatu učení; jsou součástí intelektuálního vývoje člověka, zahrnují smyslové poznávání, představy a obrazotvornost, myšlení, paměť, učení, někdy je k nim řazena i řeč a pozornost

kurikulární dokumenty
pedagogické dokumenty, které vymezují legislativní a obsahový rámec potřebný pro tvorbu →*školního vzdělávacího programu*; systém kurikulárních dokumentů je vytvářen a uplatňován na dvojí úrovni; státní úroveň tvoří →*Národní program vzdělávání* a →*rámcové vzdělávací programy*, školní úroveň tvoří →*školní vzdělávací programy*

lehká mentální retardace
→*mentální postižení* (IQ 50–69) snížení rozumových schopností v důsledku organického postižení mozku; u žáků dochází k zaostávání duševního vývoje, i když většina z nich dosáhne úplné nezávislosti v osobní péči a domácích praktických dovednostech

Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání
metodický dokument, který je doporučen pro tvorbu →*školních vzdělávacích programů* v etapě základního vzdělávání; uvádí konkrétní postupy při tvorbě jednotlivých částí →*školního vzdělávacího programu* doplněného o příklady ze školní praxe

mentální postižení (mentální retardace)
snížení rozumových schopností vzniklé v důsledku organického poškození mozku nebo nedostatečnosti mozkových funkcí, projevuje se sníženou úrovní →*kognitivních procesů*, odlišným vývojem některých psychických funkcí a nižší sociální adaptabilitou; individuální modifikace uvedených příznaků závisí na hloubce a rozsahu mentálního postižení, na míře postižení jednotlivých funkcí a na úrovni psychického vývoje

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice
koncepční dokument české vzdělávací politiky označovaný jako Bílá kniha; obsahuje záměry rozvoje vzdělávání žáků od 3 do 19 let a návrhy i doporučení ekonomického, politického a pedagogického charakteru, které jsou postupně realizovány

Národní program vzdělávání
nejvyšší →*kurikulární dokument*, který vzniká na základě vymezení ve →*školském zákoně*

období
pedagogicky a časově vymezený úsek vzdělávání v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* na 1. stupni; 1. období vzdělávání zahrnuje 1. až 3. ročník, 2. období 4. a 5. ročník

obor vzdělání základní škola
jeden z oborů soustavy oborů vzdělání, které stanoví vláda nařízením po projednání s příslušnými ústředními odborovými orgány a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností;

obor vzdělání základní škola speciální
jeden z oborů soustavy oborů vzdělání; jeho ukončením získá žák stupeň vzdělání základy vzdělání; pro realizaci oboru vzdělání základní škola speciální je v souladu se →*školským zákonem* vydán →*Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální*

očekávané výstupy
stěžejní část →*vzdělávacího obsahu* jednotlivých →*vzdělávacích oborů*; jsou ověřitelné, prakticky zaměřené, mají činnostní povahu a jsou využitelné v běžném životě; vymezují úroveň, které mají všichni žáci prostřednictvím →*učiva* dosáhnout; jsou stanoveny orientačně (nezávazně) na konci 3. ročníku (1. období) a závazně na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku

pedagogická intervence
vzdělávání uzpůsobené specifikům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku; je vymezena v →*individuálním vzdělávacím plánu*

plán pedagogické podpory
→*podpůrné opatření* pro první stupeň podpory, závazný dokument napomáhající zajištění →*podpůrných opatření* u žáka

podpůrná opatření
nezbytné úpravy organizace, obsahu, metod, forem, hodnocení a podmínek vzdělávání a školských služeb, které se člení do stupňů podle organizační a finanční náročnosti, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka; jsou vymezena v § 16 odst. 2 →*školského zákona*

průřezová témata
témata, která reprezentují v →*rámcovém vzdělávacím programu* aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se povinnou součástí základního vzdělávání; jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot; stávají se příležitostí pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci

předměty speciálně pedagogické péče
→*vyučovací předměty* pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod. Tyto předměty ustanovuje škola ve →*školním vzdělávacím programu*

rámcové vzdělávací programy
→*kurikulární dokumenty* státní úrovně, které normativně stanovují obecný rámec pro jednotlivé →*etapy vzdělávání* a jsou závazné pro tvorbu →*školních vzdělávacích programů*

rámcový učební plán pro základní vzdělávání
učební plán →*Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*, který vymezuje základní parametry organizace základního vzdělávání*;* závazně vymezuje: začlenění →*vzdělávacích oblastí* a →*vzdělávacích oborů* do základního vzdělávání na 1. a 2. stupni ZŠ, minimální časové dotace pro jejich realizaci, disponibilní časovou dotaci, celkovou povinnou časovou dotaci a poznámky k rámcovému učebnímu plánu

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální
→*kurikulární dokument* státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec pro vzdělávání v →*oboru vzdělání základní škola speciální*, kterým se dosahuje stupeň základy vzdělání

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
→*kurikulární dokument* státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec pro vzdělávání v →*oboru vzdělání základní škola*, kterým se dosahuje stupně základní vzdělání

reedukace
speciálně pedagogické metody a postupy, kterými se zdokonaluje výkonnost v oblasti postižené funkce

speciálně pedagogická diagnostika
vědní disciplína zaměřená na zjišťování individuálních schopností a možností jedinců s postižením; účelem diagnostiky je určit možnosti vzdělávání těchto jedinců a prostředky pro speciální výchovu v rodině, škole a při mimoškolních aktivitách

speciálně pedagogická intervence
zajištění →*předmětů speciálně pedagogické péče* pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

speciálně pedagogické metody
metody zaměřující se na prevenci, překonávání nebo zmírnění důsledku postižení, mezi základní speciálně pedagogické metody patří *edukace, kompenzace, reedukace a rehabilitace*

Standardy pro základní vzdělávání
příloha →*Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*, standardy jsou tvořeny indikátory, které konkretizují očekávané výstupy

stupeň podpory
vyjádření míry organizační, pedagogické a finanční náročnosti →*podpůrného opatření*; podpůrná opatření se člení podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů

škola zřízená podle § 16, odst. 9 školského zákona
škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odst. 9 →*školského zákona*

školská rada
orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků a zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy; projednává návrh →*školního vzdělávacího programu*

školní vzdělávací programy
→*kurikulární dokumenty* školní úrovně; školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovává podle →*Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání* každý vzdělavatel poskytující základní vzdělávání

školní poradenské pracoviště
neúplné pracoviště tvořené školním metodikem prevence, výchovným poradcem a třídními učiteli, nebo úplné pracoviště rozšířené o služby školních psychologů a školních speciálních pedagogů; zajišťuje poradenskou podporu žákům a pedagogům

školské poradenské zařízení
zařízení vykonávající pedagogicko-psychologickou činnost ve školách a školských zařízeních (pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum)

školský zákon
zkrácený název pro zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů *Slovníček*

učební osnovy
část →*školního vzdělávacího programu*, ve které je →*vzdělávací obsah* jednotlivých →*vzdělávacích oborů* rozčleněn do →*vyučovacích předmětů* v jednotlivých ročnících 1. a 2. stupně základního vzdělávání

učební plán
část →*školního vzdělávacího programu* vymezující na základě →*rámcového učebního plánu* organizaci výuky na konkrétní škole; obsahuje tabulaci s výčtem povinných a volitelných →*vyučovacích předmětů* a poznámky k organizaci a realizaci jednotlivých →*vyučovacích předmětů*

učivo
část →*vzdělávacího obsahu* jednotlivých →*vzdělávacích oborů*, která je strukturována do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností); učivo je chápáno jako prostředek pro dosažení →*očekávaných výstupů,* tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu*;* na úrovni →*Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání* je učivo doporučeno k distribuci do →*školního vzdělávacího programu;* na úrovni →*školního vzdělávacího programu* je závazné

úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v individuálním vzdělávacím plánu
úrovní pro úpravu →*očekávaných výstupů* podle § 16 odst. 2 písm. e) →*školského zákona* jsou pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně očekávané výstupy stanovené v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání základní škola*

vlastní hodnocení školy (autoevaluace školy)
hodnocení sloužící k systematickému posuzování činnosti školy plánované ve →*školním vzdělávacím programu*; výsledky vlastního hodnocení školy slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy; vlastní hodnocení školy provádějí účastníci vzdělávacího procesu – vedení školy, učitelé, žáci; vlastní hodnocení školy je doporučená součást →*školního vzdělávacího programu*, ve které školy vymezují cíle, nástroje a kritéria vlastního hodnocení a časové rozvržení →*evaluačních činností*

vyučovací předmět
forma didaktického uspořádání →*vzdělávacího obsahu* a jeho organizačního zpracování ve →*školním vzdělávacím programu*; z jednoho →*vzdělávacího oboru* může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vzniknout integrací →*vzdělávacího obsahu* více →*vzdělávacích oborů* (integrovaný vyučovací předmět); vyučovací předmět je i →*předmět speciálně pedagogické péče*

vzdělávací oblasti
orientačně vymezené celky →*vzdělávacího obsahu základního vzdělávání*; →*Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* obsahuje devět vzdělávacích oblastí, které jsou tvořeny jedním →*vzdělávacím oborem* nebo více obsahově blízkými →*vzdělávacími obory*

vzdělávací obory
samostatné části →*vzdělávacích oblastí* v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání*; vymezují →*vzdělávací obsah* (→*očekávané výstupy* a →*učivo*)

vzdělávací obsah
vymezení →*očekávaných výstupů* a →*učiva* na úrovni →*vzdělávacích oborů*; je dále rozpracováván na úrovni →*školních vzdělávacích programů*

vzdělávací obsah základního vzdělávání
souhrn lidského poznání didakticky zpracovaný pro úroveň →*základního vzdělávání* poskytující žákům spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání

výchovné a vzdělávací strategie
promyšleně volené a řazené postupy, kterými chce škola cíleně směřovat k naplňování →*klíčových kompetencí*

základní škola
viz →*obor vzdělání základní škola*

18. ZDROJE

- Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání, Praha březen 2017
- Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, Miroslava Bartoňová, Marie Vítková, Brno 2007
- Úvod do didaktiky základní školy, doc. PhDr. Oldřich Šimoník CSc. - Brno 2005
- Studie z teorie a metodiky výchovy II., Stanislav Střelec (ed.), Brno 2007
- Terapie v logopedii, Jiřina Klenková a kolektiv, Brno 2007
- Integrativní speciální pedagogika, Brno 2004 – Marie Vítková
- Kapitoly z logopedie II. a III., Jiřina Klenková – Brno 1998
- Diagnostika ve speciální pedagogice, Dagmar Přinosilová – Brno 2007Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice, Miroslava Bartoňová – Brno 2005
- Poradenství, Libor Novosad – Portál 2009
- Vzdělávací program Začít spolu, V. Krejčová, J. Kargerová – Portál 2011
- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
- Národní ústav vzdělávání
- Pedagogická komora ČR
- Badatele CZ
- Podpora jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti, Akční plán 2004 - 2006, Sokrates, Praha 2004
- Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe, Eurydice European Unit, Eurydice, 2006
- MEHISTO, Peeter, MARSH, David, JESUS, María: Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education, Macmilan Education, Oxford, 2008
- Bilingual education: Some Policy Issues, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, 2003

- BYRAM, Michael, BARRÉ de MINIAC, Christine, HAMMAN, Marcus, SMIDT, Jon: Language Across the Curriculum in Primary Education, Three case studies and implications for a European „Framework", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, 2007
- DELLER, Sheelagh, PRICE, Christine: Teaching Other Subjects Through English, Oxford, Oxford university Press, 2007
- https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/2965/VYUKA-METODOU-CLIL.html/
- Masarykova univerzita Brno - volně dostupné metodologické materiály ke statním zkouškám z předmětu speciální pedagogika
- Metody a formy výuky. Hospitační arch., Vojtěch Žák 2012